ENAKMEN UNDANG-UNDANG KELUARGA ISLAM (KEDAH DARUL AMAN) 2008

SUSUNAN SEKSYEN

BAHAGIAN I

PERMULAAN

Seksyen

1. Tajuk ringkas dan mula berkuat kuasa
2. Tafsiran
3. Kecualian prerogatif
4. Pemakaian
5. Kriterium bagi memutuskan sama ada seseorang itu orang Islam
6. Perkahwinan yang masih berterusan hendaklah disifatkan sebagai didaftarkan di bawah Enakmen ini dan boleh dibubarkan hanya di bawah Enakmen ini

BAHAGIAN II

PERKAHWINAN

7. Orang yang boleh mengakadnikahkan perkahwinan
8. Umur minimum untuk perkahwinan
9. Pertalian yang melarang perkahwinan
10. Orang dari agama lain
11. Perkahwinan tidak sah
12. Perkahwinan yang tidak boleh didaftarkan
13. Persetujuan dikehendaki
14. Perkahwinan seseorang perempuan
15. Pertunangan

Permulaan Kepada Perkahwinan

16. Permohonan untuk kebenaran berkahwin

Seksyen

17. Mengeluarkan kebenaran berkahwin

18. Rujukan kepada dan tindakan oleh Hakim Syarie

19. Kebenaran perlu sebelum akad nikah

20. Tempat perkahwinan

21. Mas kahwin dan pemberian

22. Catatan dalam Daftar Perkahwinan

23. Poligami

24. Akad nikah perkahwinan di Kedutaan Malaysia dsb., di luar negara

BAHAGIAN III

PENDAFTARAN PERKAHWINAN

25. Pendaftaran

26. Surat perakuan nikah dan surat perakuan *ta'liq*

27. Melaporkan perkahwinan yang tidak sah atau tidak mematuhi Enakmen

28. Pelantikan Ketua Pendaftar, Pendaftar Kanan, Pendaftar dan Penolong Pendaftar Nikah, Cerai dan *Ruju'* Orang Islam

29. Buku dan Daftar hendaklah disimpan mengenai semua perkahwinan

30. Salinan-salinan catatan hendaklah dihantar kepada Ketua Pendaftar

31. Pendaftaran perkahwinan luar negeri oleh orang yang bermastautin dalam Negeri Kedah Darul Aman

32. Daftar yang tidak diakui di sisi undang-undang

33. Pendaftaran sukarela perkahwinan-perkahwinan orang Islam yang diakadnikahkan dahulunya di bawah mana-mana undang-undang

34. Kesan pendaftaran di sisi undang-undang

BAHAGIAN IV

PENALTI DAN PELBAGAI PERUNTUKAN BERHUBUNGAN DENGAN AKAD NIKAH DAN PENDAFTARAN PERKAHWINAN

35. Tidak hadir di hadapan Pendaftar dalam masa yang ditetapkan

Seksyen

36. Pelanggaran terhadap seksyen 32

37. Gangguan terhadap perkahwinan

38. Akuan atau pernyataan palsu untuk mendapatkan perkahwinan

39. Akad nikah perkahwinan yang tidak dibenarkan

40. Kesalahan berhubungan dengan akad nikah

41. Kebenaran untuk mendakwa

42. Membetulkan kesilapan

43. Pemeriksaan Daftar Perkahwinan dan indeks

44. Bukti

BAHAGIAN V

PEMBUBARAN PERKAHWINAN

45. Bidangkuasa membuat sesuatu perintah

46. Pertukaran agama

47. Perceraian dengan talaq atau dengan perintah

48. Timbangtara oleh *Hakam*

49. Perceraian *khul'* atau cerai tebus *talaq*

50. Perceraian di bawah *ta'liq* atau janji

51. Perceraian dengan *li'an*

52. Hidup semula sebagai suami isteri atau *ruju'*

53. Perintah untuk membubarkan perkahwinan atau untuk *fasakh*

54. Anggapan mati

55. Penyenggaraan Daftar Perceraian dan Pembatalan

56. Pendaftaran perceraian

57. Pendaftaran perceraian di luar Mahkamah

58. *Mut'ah* atau pemberian sagu hati kepada perempuan yang diceraikan tanpa sebab yang patut

59. Hak terhadap mas kahwin, dsb., tidak akan tersentuh

BAHAGIAN VI

NAFKAH ISTERI, ANAK DAN LAIN-LAIN

Seksyen

60. Kuasa Mahkamah memerintah nafkah bagi isteri, dan kesan *nusyuz*

61. Kuasa Mahkamah untuk memerintah nafkah bagi seseorang tertentu

62. Pentaksiran nafkah

63. Kuasa Mahkamah untuk memerintahkan cagaran diberi bagi nafkah

64. Mengkompaun nafkah

65. Lamanya tempoh perintah nafkah

66. Hak terhadap nafkah atau pemberian selepas perceraian

67. Kuasa Mahkamah untuk mengubah perintah nafkah

68. Kuasa mahkamah untuk mengubah perjanjian nafkah

69. Nafkah yang kena dibayar di bawah perintah Mahkamah tidak boleh dipindahkan hakmiliknya

70. Menuntut tunggakan nafkah

71. Nafkah sementara

72. Hak tempat tinggal

73. Kewajipan menanggung nafkah anak

74. Kuasa Mahkamah memerintahkan nafkah bagi kanak-kanak

75. Kuasa bagi Mahkamah memerintahkan cagaran bagi nafkah seseorang anak

76. Kuasa bagi Mahkamah mengubah perintah mengenai penjagaan atau nafkah seseorang anak

77. Kuasa bagi Mahkamah mengubah perjanjian penjagaan atau nafkah seseorang anak

78. Menuntut tunggakan nafkah seseorang anak

79. Kewajipan menanggung nafkah kanak-kanak yang diterima sebagai ahli keluarga

80. Lamanya tempoh perintah bagi nafkah anak

Seksyen

81. Kewajipan memberi saraan anak-anak tidak sahtaraf

BAHAGIAN VII

PENJAGAAN

Hadhanah atau Penjagaan Kanak-Kanak

82. Orang yang berhak menjaga kanak-kanak

83. Kelayakan-kelayakan yang perlu untuk penjagaan

84. Bagaimana hak penjagaan hilang

85. Tempoh penjagaan

86. Penjagaan anak-anak tidak sahtaraf

87. Kuasa Mahkamah membuat perintah mengenai penjagaan

88. Perintah tertakluk kepada syarat-syarat

Penjagaan ke atas Orang Dan Harta

89. Orang yang berhak kepada penjagaan

90. Kuasa ke atas harta tak alih dan harta alih

91. Pelantikan penjaga oleh Mahkamah

92. Pelantikan ibu sebagai penjaga melalui wasiat

93. Penjaga bersama dengan ibu

94. Perubahan kuasa penjaga harta

95. Pemecatan penjaga

96. Cagaran hendaklah diberi

97. Had kuasa bagi penjaga yang dilantik oleh Mahkamah

98. Penjaga tidak boleh memberi akuan penyelesaian mengenai harta modal

99. Penjaga boleh menanggung kanak-kanak dari pendapatan

100. Perintah khas mengenai harta kecil

101. Permohonan untuk mendapatkan pendapat, dsb.

102. Perintah larangan oleh Mahkamah

Seksyen

103. Penjaga bagi anak yatim

104. Mahkamah hendaklah mengambil perhatian tentang nasihat pegawai-pegawai kebajikan, dsb.

105. Kuasa Mahkamah untuk menghalang anak dibawa keluar dari Malaysia

Relif-Relif Lain

106. Kuasa bagi Mahkamah membatalkan dan menahan perpindahan yang bermaksud untuk mengecewakan tuntutan nafkah

107. *Injunksi* terhadap gangguan

108. Perintah tegahan melupuskan harta sepencarian

BAHAGIAN VIII

PELBAGAI

109. Pengiktirafan perkahwinan orang Islam yang dilakukan di luar Negeri Kedah Darul Aman

110. Pengiktirafan perkahwinan-perkahwinan yang dilakukan di Kedutaan-Kedutaan, dsb., di Negeri Kedah Darul Aman

Kesahtarafan Anak

111. Siapakah yang dikaitkan sebagai bapa

112. Kelahiran lebih empat tahun selepas pembubaran perkahwinan

113. Kelahiran selepas pengakuan bahawa *'iddah* telah tamat

114. Persetubuhan *syubhah*

115. Syarat-syarat bagi pengakuan yang sah

116. Anggapan dari pengakuan boleh dipatahkan

117. Pengakuan oleh perempuan yang sedang dalam *'iddah*

118. Mengakui seorang lain sebagai ibu atau bapa

119. Pengakuan lain daripada sebagai anak, ibu atau bapa

120. Pengakuan tidak boleh dibatalkan

Perintah Supaya Hidup Bersama Semula

121. Permohonan oleh isteri yang ditinggal langsung

Pembahagian Harta Sepencarian

Seksyen

122. Kuasa Mahkamah memerintah pembahagian harta sepencarian

Rayuan

123. Rayuan

BAHAGIAN IX

PENALTI

124. Poligami tanpa kebenaran Mahkamah

125. Perceraian di luar Mahkamah dan tanpa kebenaran Mahkamah

126. Tidak membuat laporan

127. Ingkar perintah hidup bersama semula dengan isteri

128. Menganiaya isteri atau suami

129. Tidak memberi keadilan yang sewajarnya kepada isteri

130. Isteri tidak menurut perintah

131. Percubaan menjadi murtad untuk membatalkan perkahwinan

132. Bersekedudukan semula tanpa *ruju'* yang sah

133. Kecuaian dengan sengaja untuk mematuhi perintah

134. Percubaan dan subahat

BAHAGIAN X

AM

135. Kuasa untuk membuat kaedah

136. Pengecualian

137. Pemansuhan

JADUAL PERTAMA

JADUAL KEDUA

KEDAH DARUL AMAN

ENAKMEN No. 7 tahun 2008

BETA SETUJU,

(MOHOR KERAJAAN)

TUANKU ABDUL
HALIM AL-HAJ
Sultan Negeri Kedah Darul Aman

13 Safar 1429
20 Februari 2008

Suatu Enakmen bagi mengadakan peruntukan Undang-Undang Keluarga Islam mengenai perkahwinan, perceraian, nafkah, penjagaan dan perkara-perkara lain berkaitan dengan kehidupan keluarga.

[ ]

MAKA DIPERBUAT UNDANG-UNDANG INI oleh Majlis Undangan Negeri Kedah Darul Aman seperti berikut:

BAHAGIAN I

PERMULAAN

Tajuk ringkas dan mula berkuat kuasa

1. Enakmen ini bolehlah dinamakan Enakmen Undang-Undang Keluarga Islam (Kedah Darul Aman) 2008 dan hendaklah mula berkuat kuasa pada tarikh yang ditetapkan oleh Kebawah Duli Yang Maha Mulia Sultan melalui pemberitahuan dalam *Warta.*

Tafsiran

2. (1) Dalam Enakmen ini, melainkan jika konteksnya menghendaki makna yang lain—

"anak dara" ertinya seorang perempuan yang belum pernah bersetubuh, sama ada sudah berkahwin atau belum;

"*baligh*" ertinya umur *baligh* mengikut Hukum Syarak;

"balu" ertinya perempuan yang suaminya telah mati;

"bermastautin" ertinya tinggal tetap atau pada kelazimannya bermukim dalam sesuatu kawasan yang tertentu;

"bermukim" ertinya berkediaman atau bertempat tinggal di sesuatu tempat secara sementara;

"*darar syarie*" ertinya bahaya, yang menyentuh seseorang mengenai agama, nyawa, tubuh badan, akal fikiran, maruah atau harta benda mengikut kebiasaan yang diakui oleh Hukum Syarak;

"duda" ertinya lelaki yang isterinya telah mati;

"Enakmen Pentadbiran" ertinya Enakmen Pentadbiran Undang-Undang Islam (Kedah Darul Aman) 2008;

"*fasakh*" ertinya pembubaran nikah disebabkan oleh sesuatu hal keadaan yang diharuskan oleh Hukum Syarak mengikut seksyen 53;

"Hakim Mahkamah Rayuan Syariah" ertinya seseorang Hakim Mahkamah Rayuan Syariah yang dilantik di bawah Enakmen Mahkamah Syariah (Kedah Darul Aman) 2008;

"Hakim Syarie" atau "Hakim" ertinya seseorang Hakim Mahkamah Rendah Syariah atau Mahkamah Tinggi Syariah, mengikut mana-mana yang berkenaan, yang dilantik di bawah Enakmen Mahkamah Syariah (Kedah Darul Aman) 2008;

"harta sepencarian" ertinya harta yang diperoleh bersama oleh suami isteri semasa perkahwinan berkuat kuasa mengikut syarat-syarat yang ditentukan oleh Hukum Syarak;

"Hukum Syarak" ertinya Hukum Syarak mengikut Mazhab Syafie atau mengikut mana-mana satu Mazhab Hanafi, Maliki, atau Hambali;

"iqrar" ertinya suatu pengakuan yang dibuat oleh seseorang, secara bertulis atau lisan atau dengan isyarat, menyatakan bahawa ia mempunyai kewajipan atau tanggungan terhadap seseorang lain berkenaan dengan sesuatu hak;

"janda" ertinya perempuan yang telah bernikah dan diceraikan setelah bersetubuh;

"kariah masjid" berhubungan dengan sesuatu masjid, ertinya kawasan yang di dalamnya masjid itu terletak;

"Ketua Pendaftar" ertinya seorang Ketua Pendaftar Nikah, Cerai dan *Ruju'* Orang Islam yang dilantik di bawah seksyen 28;

"Ketua Pendakwa Syarie" ertinya pegawai yang dilantik di bawah subseksyen 44(1) Enakmen Pentadbiran;

"Mahkamah" ertinya Mahkamah Rendah Syariah atau Mahkamah Tinggi Syariah, mengikut mana-mana yang berkenaan, yang ditubuhkan di bawah Enakmen Mahkamah Syariah (Kedah Darul Aman) 2008;

"Mahkamah Rayuan Syariah" ertinya Mahkamah Rayuan Syariah yang ditubuhkan di bawah Enakmen Mahkamah Syariah (Kedah Darul Aman) 2008;

"Majlis" ertinya Majlis Agama Islam Negeri Kedah Darul Aman yang ditubuhkan di bawah subseksyen 4(1) Enakmen Pentadbiran;

"mas kahwin" ertinya pembayaran kahwin yang wajib dibayar di bawah Hukum Syarak oleh suami kepada isteri pada masa perkahwinan diakadnikahkan, sama ada berupa wang yang sebenarnya dibayar atau diakui sebagai hutang dengan atau tanpa cagaran, atau berupa sesuatu yang menurut Hukum Syarak, dapat dinilai dengan wang;

"*mut'ah*" ertinya bayaran sagu hati yang diberi dari segi Hukum Syarak kepada isteri yang diceraikan;

"*nasab*" ertinya keturunan yang berasaskan pertalian darah yang sah;

"Negeri" ertinya Negeri Kedah Darul Aman;

"Peguam Syarie" ertinya orang yang diterima di bawah seksyen 46 Enakmen Pentadbiran sebagai Peguam Syarie;

"pemberian" ertinya pemberian sama ada dalam bentuk wang atau benda-benda yang diberikan oleh suami kepada isteri pada masa perkahwinan;

"Pendaftar" ertinya Pendaftar Kanan Nikah, Cerai dan *Ruju'* Orang Islam yang dilantik di bawah seksyen 28, dan termasuk Pendaftar dan Penolong Pendaftar;

"persetubuhan *syubhah*" ertinya persetubuhan yang dilakukan di atas anggapan sah akad nikah akan tetapi sebenarnya akad itu tidak sah atau persetubuhan yang berlaku secara tersilap dan termasuk mana-mana persetubuhan yang tidak dihukum *Had* dalam Islam;

"*ruju'*" ertinya perkembalian kepada nikah yang asal;

"sesusuan" ertinya penyusuan bayi dengan perempuan yang bukan ibu kandungnya sekurang-kurangnya sebanyak lima kali yang mengenyangkan dalam masa umurnya tidak melebihi dua tahun *qamariah*;

"*ta'liq*" ertinya lafaz perjanjian yang dibuat oleh suami selepas akad nikah mengikut Hukum Syarak dan peruntukan Enakmen ini;

"tidak sahtaraf" berhubungan dengan seseorang anak, ertinya dilahirkan di luar nikah dan bukan anak dari persetubuhan syubhah;

"tarikh yang ditetapkan" ertinya tarikh yang ditetapkan di bawah seksyen 1 untuk mula berkuatkuasanya Enakmen ini;

"*thayyib*" ertinya perempuan yang pernah bersetubuh;

"*wali*" ertinya orang yang layak mengakadnikahkan seseorang perempuan;

"*wali Mujbir*" ertinya bapa atau datuk sebelah bapa dan ke atas;

"*wali* Raja" ertinya *wali* yang ditauliahkan oleh Kebawah Duli Yang Maha Mulia Sultan Kedah Darul Aman, untuk mengahwinkan perempuan yang tidak mempunyai *wali* dari nasab.

(2) Semua perkataan dan ungkapan yang digunakan dalam Enakmen ini dan yang tidak ditakrifkan dalam Akta Tafsiran 1948 dan 1967 [*Akta 388*] hendaklah mempunyai erti yang diberi kepadanya masing-masing oleh Akta itu setakat yang erti sedemikian tidak bercanggah dengan Hukum Syarak.

(3) Bagi mengelakkan keraguan tentang identiti atau pentafsiran perkataan-perkataan dan ungkapan-ungkapan yang digunakan dalam Enakmen ini yang disenaraikan dalam Jadual Pertama, rujukan bolehlah dibuat kepada skrip bahasa Arab bagi perkataan-perkataan dan ungkapan-ungkapan itu yang ditunjukkan bersetentangan dengannya dalam Jadual itu.

(4) Kebawah Duli Yang Maha Mulia Sultan boleh dari semasa ke semasa meminda, memotong daripada, atau menambah kepada, Jadual itu.

Kecualian prerogatif

3. Tiada apa-apa jua yang terkandung dalam Enakmen ini boleh mengurangkan atau menyentuh hak-hak dan kuasa-kuasa prerogatif Kebawah Duli Yang Maha Mulia Sultan sebagai Ketua Agama Islam dalam Negeri Kedah Darul Aman sebagaimana yang ditetapkan dan dinyatakan dalam Undang-Undang Tubuh Negeri Kedah Darul Aman [*P.U.32/59*].

Pemakaian

4. Kecuali sebagaimana yang diperuntukkan dengan nyata selainnya, Enakmen ini terpakai bagi semua orang Islam yang bermukim dalam Negeri Kedah Darul Aman, atau yang bermastautin dalam Negeri Kedah Darul Aman tetapi tinggal di luar Negeri itu.

Kriterium bagi memutuskan sama ada seseorang itu orang Islam

5. Jika bagi maksud Enakmen ini timbul apa-apa soal tentang sama ada seseorang itu orang Islam, soal itu hendaklah diputuskan mengikut kriterium reputasi am, tanpa membuat apa-apa percubaan untuk mempersoalkan keimanan, kepercayaan, kelakuan, perangai, watak, perbuatan atau kemungkiran orang itu.

Perkahwinan yang masih berterusan hendaklah disifatkan sebagai didaftarkan di bawah Enakmen ini dan boleh dibubarkan hanya di bawah Enakmen ini

6. (1) Tiada apa-apa jua dalam Enakmen ini boleh menyentuh sahnya sesuatu perkahwinan orang Islam yang telah diakadnikahkan di bawah mana-mana jua undang-undang di mana-mana jua pun sebelum tarikh yang ditetapkan.

(2) Perkahwinan sedemikian, jika sah di bawah undang-undang yang di bawahnya ia telah diakadnikahkan, hendaklah disifatkan sebagai didaftarkan di bawah Enakmen ini.

(3) Tiap-tiap perkahwinan sedemikian, melainkan jika tidak diakui di bawah undang-undang yang dibawahnya ianya telah diakadnikahkan, hendaklah berterusan sehingga dibubarkan—

(a) dengan kematian salah seorang daripada pihak-pihak yang berkahwin itu;

(b) dengan apa-apa *talaq* sebagaimana yang dilafazkan di bawah Enakmen ini;

(c) dengan perintah Mahkamah yang berbidang kuasa kompeten; atau

(d) dengan penetapan pembatalan yang dibuat oleh Mahkamah yang berbidang kuasa kompeten.

BAHAGIAN II

PERKAHWINAN

Orang yang boleh mengakadnikahkan perkahwinan

7. (1) Sesuatu perkahwinan di Negeri Kedah Darul Aman hendaklah mengikut peruntukan Enakmen ini dan hendaklah diakadnikahkan mengikut Hukum Syarak oleh—

(a) *wali* di hadapan Pendaftar;

(*b*) wakil *wali* di hadapan dan dengan kebenaran Pendaftar; atau

(*c*) Pendaftar sebagai wakil *wali*.

(2) Jika sesuatu perkahwinan di bawah Enakmen ini melibatkan seorang perempuan yang tiada mempunyai *wali* dari nasab, mengikut Hukum Syarak, perkahwinan itu hendaklah diakadnikahkan hanya oleh *wali* Raja.

Umur minimum untuk perkahwinan

8. Tiada sesuatu perkahwinan boleh diakadnikahkan di bawah Enakmen ini jika lelaki itu berumur kurang daripada lapan belas tahun atau perempuan itu berumur kurang daripada enam belas tahun kecuali jika Hakim Syarie telah memberi kebenarannya secara bertulis dalam hal keadaan tertentu.

Pertalian yang melarang perkahwinan

9. (1) Tiada seseorang lelaki atau perempuan, mengikut mana-mana yang berkenaan, boleh, oleh sebab nasab, berkahwin dengan—

(*a*) ibunya atau bapanya;

(*b*) neneknya atau datuknya hingga ke atas, sama ada dari sebelah bapa atau dari sebelah ibu;

(*c*) anak perempuannya atau anak lelakinya dan cucu perempuannya atau cucu lelakinya hingga ke bawah;

(*d*) saudara perempuan atau saudara lelaki seibu sebapa, saudara perempuan atau saudara lelaki sebapa, dan saudara perempuan atau saudara lelaki seibu;

(*e*) anak perempuan atau anak lelaki kepada saudara lelaki atau saudara perempuan hingga ke bawah;

(*f*) ibu saudara atau bapa saudara sebelah bapanya hingga ke atas; dan

(*g*) ibu saudara atau bapa saudara sebelah ibunya hingga ke atas.

(2) Tiada seseorang lelaki atau perempuan, mengikut mana-mana yang berkenaan, boleh, oleh sebab pertalian kahwin, berkahwin dengan—

(a) ibu mertuanya atau bapa mertuanya hingga ke atas;

(b) ibu tirinya iaitu isteri bapanya, atau bapa tirinya iaitu suami ibunya yang perkahwinannya itu telah disatukan;

(c) nenek tirinya atau datuk tirinya, iaitu isteri kepada datuknya atau suami kepada neneknya, sama ada dari sebelah bapa atau sebelah ibu;

(d) menantunya, lelaki atau perempuan; dan

(e) anak perempuan tirinya hingga ke bawah daripada isteri yang perkahwinan telah disatukan, atau anak lelaki tirinya hingga ke bawah daripada suaminya.

(3) Tiada seseorang lelaki atau perempuan, mengikut mana-mana yang berkenaan, boleh, oleh sebab sesusuan, berkahwin dengan seseorang perempuan atau lelaki yang ada hubungan dengannya melalui penyusuan di mana, jika hubungan itu adalah melalui kelahiran dan bukan melalui penyusuan, perempuan atau lelaki itu tetap dilarang berkahwin dengannya oleh sebab nasab atau pertalian kahwin.

(4) Tiada seseorang lelaki boleh mempunyai lebih dari satu isteri pada satu masa jika isteri-isteri itu adalah bertalian antara satu sama lain melalui nasab, pertalian kahwin, atau sesusuan yang mana perkahwinan antara mereka tidak sah mengikut Hukum Syarak.

Orang dari agama lain

10. (1) Tiada seseorang lelaki boleh berkahwin dengan seseorang bukan Islam kecuali seorang *Kitabiyah.*

(2) Tiada seseorang perempuan boleh berkahwin dengan seseorang bukan Islam.

Perkahwinan tidak sah

11. Sesuatu perkahwinan adalah tidak sah melainkan jika cukup semua syarat yang perlu menurut Hukum Syarak seperti di bawah Jadual Kedua Enakmen ini.

Perkahwinan yang tidak boleh didaftarkan

12. (1) Sesuatu perkahwinan yang bersalahan dengan Enakmen ini tidak boleh didaftarkan di bawah Enakmen ini.

(2) Walau apa pun peruntukan subseksyen (1) dan tanpa menjejaskan subseksyen 40(2), sesuatu perkahwinan yang telah diupacarakan berlawanan dengan mana-mana peruntukan Bahagian ini tetapi sebaliknya sah mengikut Hukum Syarak boleh didaftarkan di bawah Enakmen ini dengan perintah daripada Mahkamah.

Persetujuan dikehendaki

13. Sesuatu perkahwinan adalah tidak diakui dan tidak boleh didaftarkan di bawah Enakmen ini melainkan kedua-dua pihak kepada perkahwinan itu telah bersetuju terhadapnya, dan sama ada—

(a) *wali* pihak perempuan telah bersetuju terhadap perkahwinan itu mengikut Hukum Syarak; atau

(b) Hakim Syarie yang mempunyai bidang kuasa di tempat di mana pihak perempuan itu bermastautin atau seseorang yang diberi kuasa secara am atau khas bagi maksud itu oleh Hakim Syarie itu telah, selepas penyiasatan wajar di hadapan semua pihak yang berkenaan, memberi persetujuannya terhadap perkahwinan itu diakadnikahkan oleh *wali* Raja mengikut Hukum Syarak, persetujuan tersebut boleh diberi jika perempuan tiada mempunyai *wali* dari nasab mengikut Hukum Syarak atau jika *wali* tidak dapat ditemui atau jika *wali* enggan memberikan persetujuannya tanpa sebab yang mencukupi.

Perkahwinan seseorang perempuan

14. (1) Tiada seseorang perempuan boleh, dalam masa perkahwinannya dengan seorang lelaki berterusan, berkahwin dengan seseorang lelaki lain.

(2) Jika perempuan itu adalah seorang janda—

(a) tertakluk kepada perenggan *(c)*, dia tidak boleh, pada bila-bila masa sebelum tamat tempoh *'iddah*nya yang dikira mengikut Hukum Syarak, berkahwin dengan seseorang melainkan kepada lelaki yang akhir dia telah bercerai;

(b) dia tidak boleh berkahwin melainkan dia telah mengemukakan—

(i) suatu surat perakuan cerai yang sah yang dikeluarkan di bawah undang-undang yang pada masa itu berkuat kuasa; atau

(ii) suatu salinan yang diperakui bagi catatan yang berkaitan dengan penceraiannya dalam daftar penceraian yang berkenaan; atau

(iii) suatu perakuan, yang boleh diberi atas permohonannya selepas penyiasatan yang wajar oleh Hakim Syarie yang mempunyai bidang kuasa di tempat di mana permohonan itu dibuat, yang bermaksud bahawa dia adalah seorang janda; dan

(c) jika perceraian itu adalah dengan *ba-in kubra*, iaitu tiga *talaq*, dia tidak boleh berkahwin semula dengan suaminya yang dahulu itu, melainkan dia telah berkahwin dengan sah dengan seorang lain dan dia telah disetubuhi oleh seorang lain itu dalam perkahwinan itu dan perkahwinan itu dibubarkan kemudiannya dengan sah dan setelah habis *'iddah*nya.

(3) Jika perempuan itu mendakwa telah bercerai sebelum dia telah disetubuhi oleh suaminya dalam perkahwinan itu, dia tidak boleh, dalam masa *'iddah* perceraian biasa, berkahwin dengan seseorang yang lain daripada suaminya yang dahulu itu, kecuali dengan kebenaran Hakim Syarie yang mempunyai bidang kuasa di tempat pengantin perempuan itu bermastautin.

(4) Jika perempuan itu adalah seorang balu—

(a) dia tidak boleh berkahwin dengan seseorang pada bila-bila masa sebelum tamat tempoh *'iddah*nya yang dikira mengikut Hukum Syarak; dan

(b) dia tidak boleh berkahwin melainkan dia telah mengemukakan surat perakuan kematian suaminya atau dengan cara lain membuktikan kematian suaminya.

Pertunangan

15. Jika seseorang telah mengikat suatu pertunangan mengikut Hukum Syarak, sama ada secara lisan atau secara bertulis, dan sama ada secara bersendirian atau melalui seorang perantaraan, dan kemudiannya enggan berkahwin dengan pihak yang satu lagi itu tanpa apa-apa sebab yang sah manakala pihak yang satu lagi bersetuju berkahwin dengannya, maka pihak yang mungkir adalah bertanggungan memulangkan pemberian-pemberian pertunangan, jika ada, atau nilainya dan membayar apa-apa wang yang telah dibelanjakan dengan suci hati oleh atau untuk pihak yang satu lagi untuk membuat persediaan bagi perkahwinan itu, dan yang demikian boleh dituntut melalui tindakan dalam Mahkamah.

Permulaan Kepada Perkahwinan

Permohonan untuk kebenaran berkahwin

16. (1) Apabila dikehendaki untuk mengakadnikahkan sesuatu perkahwinan dalam Negeri Kedah Darul Aman tiap-tiap satu pihak kepada perkahwinan yang dicadangkan itu hendaklah memohon dalam borang yang ditetapkan untuk kebenaran berkahwin kepada Pendaftar bagi kariah masjid di mana pihak perempuan itu bermastautin.

(2) Jika pihak lelaki bermastautin di kariah masjid yang berlainan daripada kariah masjid pihak perempuan, atau bermastautin di mana-mana negeri, permohonannya hendaklah mengandungi atau disertai dengan kenyataan Pendaftar bagi kariah masjidnya atau oleh pihak berkuasa yang hak bagi negeri itu, mengikut mana yang berkenaan, yang bermaksud bahawa sejauh yang dapat dipastikannya perkara-perkara yang disebut dalam permohonan itu adalah benar.

(3) Permohonan tiap-tiap satu pihak hendaklah disampaikan kepada Pendaftar sekurang-kurangnya tujuh hari sebelum tarikh yang dicadangkan bagi perkahwinan itu, tetapi Pendaftar boleh membenarkan masa yang lebih singkat dalam mana-mana kes tertentu.

(4) Permohonan kedua-dua pihak hendaklah dianggap sebagai suatu permohonan bersama.

Mengeluarkan kebenaran berkahwin

17. Tertakluk kepada seksyen 18, Pendaftar, apabila berpuas hati tentang kebenaran perkara-perkara yang disebut dalam permohonan itu, tentang sahnya perkahwinan yang dicadangkan itu, dan, jika pihak lelaki itu sudah berkahwin, bahawa kebenaran yang dikehendaki oleh seksyen 23 telah diberi, hendaklah, pada bila-bila masa selepas permohonan itu dan setelah dibayar fi yang ditetapkan, mengeluarkan kepada pemohon kebenarannya untuk berkahwin dalam borang yang ditetapkan.

Rujukan kepada dan tindakan oleh Hakim Syarie

18. (1) Dalam mana-mana kes berikut, iaitu—

(a) jika salah satu pihak kepada perkahwinan yang dicadangkan itu adalah di bawah umur yang dinyatakan dalam seksyen 8;

(b) jika pihak perempuan adalah seorang janda yang tersabit oleh subseksyen 14(3); atau

(c) jika pihak perempuan tidak mempunyai wali dari nasab, mengikut Hukum Syarak,

maka Pendaftar hendaklah, sebagai ganti bertindak di bawah seksyen 17, merujukkan permohonan itu kepada Hakim Syarie yang mempunyai bidang kuasa di tempat perempuan itu bermastautin.

(2) Hakim Syarie, apabila berpuas hati tentang kebenaran perkara-perkara yang disebut dalam permohonan itu dan tentang sahnya perkahwinan yang dicadangkan itu dan bahawa kes itu adalah kes yang mewajarkan pemberian kebenaran bagi maksud seksyen 8, atau kebenaran bagi maksud subseksyen 14(3), atau persetujuannya terhadap

perkahwinan itu diakadnikahkan oleh *wali* raja bagi maksud subseksyen 13(2), mengikut mana-mana yang berkenaan, hendaklah, pada bila-bila masa selepas permohonan itu dirujukkan kepadanya dan setelah dibayar fi yang ditetapkan, mengeluarkan kepada pemohon kebenarannya untuk berkahwin dalam borang yang ditetapkan.

Kebenaran perlu sebelum akad nikah

19. Tiada sesuatu perkahwinan boleh diakadnikahkan melainkan suatu kebenaran berkahwin telah diberi—

(a) oleh Pendaftar di bawah seksyen 17 atau oleh Hakim Syarie di bawah seksyen 18, jika perkahwinan itu melibatkan seorang perempuan yang bermastautin dalam Negeri Kedah Darul Aman; atau

(b) oleh pihak berkuasa yang hak bagi sesuatu negeri, jika perkahwinan itu melibatkan seorang perempuan yang bermastautin di negeri itu.

Tempat perkahwinan

20. (1) Tiada sesuatu perkahwinan boleh diakadnikahkan kecuali dalam kariah masjid di mana pihak perempuan bermastautin, tetapi Pendaftar atau Hakim Syarie yang memberi kebenaran berkahwin di bawah seksyen 17 atau 18 boleh memberi kebenaran untuk perkahwinan itu diakadnikahkan di tempat lain, sama ada dalam Negeri Kedah Darul Aman atau dalam mana-mana negeri.

(2) Kebenaran di bawah subseksyen (1) bolehlah dinyatakan dalam kebenaran berkahwin yang diberi di bawah seksyen 17 atau 18.

(3) Walau apa pun peruntukan subseksyen (1), sesuatu perkahwinan itu bolehlah diakadnikahkan dalam kariah masjid yang lain daripada kariah masjid di mana pihak perempuan bermastautin jika—

(a) dalam hal di mana perempuan itu bermastautin dalam Negeri Kedah Darul Aman, kebenaran berkahwin mengenai perkahwinan itu telah diberi di bawah seksyen 17 atau 18 dan kebenaran untuk perkahwinan itu diakadnikahkan dalam kariah masjid yang lain itu telah diberi di bawah subseksyen (1); atau

(b) dalam hal di mana perempuan itu bermastautin dalam sesuatu negeri, kebenaran berkahwin mengenai perkahwinan itu dan kebenaran untuk perkahwinan itu diakadnikahkan dalam kariah masjid yang lain itu telah diberi oleh pihak berkuasa yang hak bagi negeri itu.

Mas kahwin dan pemberian

21. (1) Mas kahwin hendaklah dibayar oleh pihak lelaki atau wakilnya kepada pihak perempuan atau wakilnya di hadapan orang yang mengakadnikahkan perkahwinan itu dan sekurang-kurangnya dua orang saksi lain.

(2) Pendaftar hendaklah, mengenai tiap-tiap perkahwinan yang hendak didaftarkan olehnya, menentu dan merekodkan—

(a) nilai dan butir-butir lain mas kahwin;

(b) nilai dan butir-butir lain pemberian;

(c) nilai dan butir-butir lain apa-apa bahagian mas kahwin atau pemberian atau kedua-duanya yang telah dijanjikan tetapi tidak dijelaskan pada masa akadnikah itu, dan tarikh yang dijanjikan untuk penjelasan; dan

(d) butir-butir cagaran yang diberi bagi menjelaskan mas kahwin atau pemberian.

Catatan dalam Daftar Nikah, Cerai dan *Ruju'*

22. (1) Selepas sahaja akad nikah sesuatu perkahwinan dilakukan, Pendaftar hendaklah mencatatkan butir-butir yang ditetapkan dan *ta'liq* yang ditetapkan atau *ta'liq* lain bagi perkahwinan itu di dalam Daftar Nikah, Cerai dan *Ruju'*.

(2) Catatan itu hendaklah diakusaksi oleh pihak-pihak kepada perkahwinan itu, oleh *wali*, dan dua orang saksi, selain daripada Pendaftar, yang hadir semasa perkahwinan itu diakadnikahkan.

(3) Catatan itu hendaklah kemudiannya ditandatangani oleh Pendaftar itu.

Poligami

23. (1) Tiada seorang pun lelaki semasa wujudnya suatu perkahwinan boleh, kecuali dengan mendapat kebenaran terlebih dahulu secara bertulis daripada Mahkamah, membuat akad nikah perkahwinan yang lain dengan perempuan lain.

(2) Tiada perkahwinan yang diakadnikahkan tanpa kebenaran di bawah subseksyen (1) boleh didaftarkan di bawah Enakmen ini melainkan jika Mahkamah berpuas hati bahawa perkahwinan sedemikian adalah sah mengikut Hukum Syarak dan Mahkamah telah memerintah supaya perkahwinan itu didaftarkan tertakluk kepada seksyen 124.

(3) Subseksyen (1) terpakai bagi perkahwinan dalam Negeri Kedah Darul Aman seseorang lelaki yang bermastautin dalam atau di luar Negeri Kedah Darul Aman dan perkahwinan di luar Negeri Kedah Darul Aman seseorang lelaki yang bermastautin dalam Negeri Kedah Darul Aman.

(4) Permohonan untuk kebenaran hendaklah dikemukakan kepada Mahkamah mengikut cara yang ditetapkan dan hendaklah disertai dengan suatu *iqrar* menyatakan alasan-alasan mengapa perkahwinan yang dicadangkan itu dikatakan patut atau perlu, pendapatan pemohon pada masa itu, butir-butir komitmennya dan kewajipan tanggungan kewangannya yang patut ditentukan, bilangan orang tanggungannya, termasuk orang yang akan menjadi orang tanggungannya berikutan dengan perkahwinan yang dicadangkan itu, dan sama ada izin atau pandangan isteri atau isteri-isterinya yang sedia ada telah diperoleh atau tidak terhadap perkahwinannya yang dicadangkan itu.

(5) Apabila menerima permohonan itu, Mahkamah hendaklah memanggil pemohon, isteri atau isteri-isterinya yang sedia ada, bakal isteri, wali kepada bakal isteri, dan mana-mana orang lain yang difikirkan oleh Mahkamah boleh memberi keterangan mengenai perkahwinan yang dicadangkan itu supaya hadir apabila permohonan itu didengar, yang hendaklah dilakukan dalam Mahkamah tertutup, dan Mahkamah boleh memberi kebenaran yang dipohon itu jika berpuas hati—

(a) bahawa perkahwinan yang dicadangkan itu adalah patut atau perlu, memandang kepada, antara lain, hal-hal keadaan yang

berikut, iaitu, kemandulan, keuzuran jasmani, tidak layak dari segi jasmani untuk persetubuhan, sengaja ingkar mematuhi perintah untuk pemulihan hak-hak persetubuhan, atau gila di pihak isteri atau isteri-isteri yang sedia ada;

(b) bahawa pemohon mempunyai kemampuan yang membolehkan dia menanggung, sebagaimana dikehendaki oleh Hukum Syarak, semua isteri dan orang tanggungannya, termasuk orang yang akan menjadi orang-orang tanggungannya berikutan dengan perkahwinan yang dicadangkan itu;

(c) bahawa pemohon akan berupaya memberi layanan adil kepada semua isterinya mengikut kehendak Hukum Syarak; dan

(d) bahawa perkahwinan yang dicadangkan tidak akan menyebabkan *darar syari'e* kepada isteri atau isteri-isteri yang sedia ada.

(6) Satu salinan permohonan di bawah subseksyen (4) dan *iqrar* yang dikehendaki oleh subseksyen itu hendaklah disampaikan bersama dengan surat panggilan ke atas tiap-tiap isteri yang sedia ada.

(7) Mana-mana pihak yang terkilan atau tidak puas hati dengan apa-apa keputusan Mahkamah boleh merayu terhadap keputusan itu mengikut cara yang diperuntukkan di bawah Enakmen Aturcara Mal Islam 1979.

(8) Mana-mana orang yang membuat akad nikah bersalahan dengan subsekyen (1) hendaklah membayar dengan serta merta semua jumlah mas kahwin dan pemberian yang kena dibayar kepada isteri atau isteri-isteri yang sedia ada, dan jika jumlah itu tidak dibayar sedemikian, boleh dituntut sebagai hutang.

(9) Acara bagi akad nikah dan pendaftaran sesuatu perkahwinan di bawah seksyen ini adalah serupa dalam semua perkara dengan yang dipakai bagi perkahwinan-perkahwinan lain yang diakadnikahkan dan didaftarkan dalam Negeri Kedah Darul Aman di bawah Enakmen ini.

(10) Tiap-tiap Mahkamah yang memberi kebenaran atau memerintahkan supaya perkahwinan itu didaftarkan di bawah seksyen ini, hendaklah mempunyai kuasa atas permohonan mana-mana pihak kepada perkahwinan—

(a) untuk menghendaki seseorang untuk membuat pembayaran nafkah kepada isteri atau isteri-isteri yang sedia ada; atau

(b) untuk memerintahkan supaya apa-apa aset yang telah diperoleh oleh pihak-pihak itu dalam masa perkahwinan dengan usaha bersama mereka dibahagi antara mereka atau supaya mana-mana aset itu dijual dan hasil jualan itu dibahagikan.

Akad nikah perkahwinan di Kedutaan Malaysia dsb. di luar negara

24. (1) Tertakluk kepada subseksyen (2), perkahwinan boleh diakadnikahkan mengikut Hukum Syarak oleh Pendaftar yang dilantik di bawah subseksyen 28(3) di Kedutaan, Suruhanjaya Tinggi, atau Pejabat Konsul Malaysia di mana-mana negara yang telah tidak memberitahu Kerajaan Malaysia tentang bantahannya terhadap pengakadnikahan perkahwinan di Kedutaan, Suruhanjaya Tinggi, atau Pejabat Konsul itu.

(2) Sebelum mengakadnikahkan sesuatu perkahwinan di bawah seksyen ini, Pendaftar hendaklah berpuas hati—

(a) bahawa satu atau kedua-dua pihak kepada perkahwinan itu adalah pemastautin Negeri Kedah Darul Aman;

(b) bahawa tiap-tiap satu pihak mempunyai keupayaan untuk berkahwin mengikut Hukum Syarak dan Enakmen ini; dan

(c) bahawa jika salah satu pihak bukan pemastautin Negeri Kedah Darul Aman, perkahwinan yang dicadangkan itu jika diakadnikahkan, atau dikira sebagai sah di tempat di mana pihak itu bermastautin.

(3) Acara bagi akad nikah dan pendaftaran perkahwinan di bawah seksyen ini hendaklah serupa dalam semua perkara dengan yang dipakai bagi perkahwinan lain yang diakadnikahkan dan didaftarkan dalam Negeri Kedah Darul Aman di bawah Enakmen ini seolah-olah Pendaftar yang dilantik untuk sesuatu negara asing adalah seorang Pendaftar untuk Negeri Kedah Darul Aman.

BAHAGIAN III

PENDAFTARAN PERKAHWINAN

Pendaftaran

25. Perkahwinan selepas tarikh yang ditetapkan tiap-tiap orang yang bermastautin dalam Negeri Kedah Darul Aman dan perkahwinan tiap-tiap orang yang tinggal di luar negeri tetapi bermastautin dalam Negeri Kedah Darul Aman hendaklah didaftarkan mengikut Enakmen ini.

Surat perakuan nikah dan surat perakuan *ta'liq*

26. (1) Selepas mendaftarkan sesuatu perkahwinan dan selepas dibayar kepadanya fi yang ditetapkan, Pendaftar hendaklah mengeluarkan suatu surat perakuan nikah dalam borang yang ditetapkan kepada kedua-dua pihak bagi perkahwinan itu.

(2) Pendaftar hendaklah juga, selepas dibayar fi yang ditetapkan, mengeluarkan suatu surat perakuan *ta'liq* dalam borang yang ditetapkan kepada tiap-tiap satu pihak bagi perkahwinan itu.

Melaporkan perkahwinan yang tidak sah atau tidak mematuhi Enakmen

27. Adalah menjadi kewajipan tiap-tiap orang untuk melaporkan kepada Pendaftar tentang hal keadaan sesuatu kes dalam mana dia berpendapat bahawa sesuatu perkahwinan adalah tidak sah atau bahawa sesuatu perkahwinan yang kena didaftarkan telah diakadnikahkan bersalahan dengan Enakmen ini.

Pelantikan Ketua Pendafar, Pendaftar Kanan, Pendaftar dan Penolong Pendaftar Nikah, Cerai, dan *Ruju'* Orang Islam

28. (1) Kebawah Duli Yang Maha Mulia Sultan boleh melantik mana-mana pegawai awam yang berkelayakan untuk menjadi Ketua Pendaftar Nikah, Cerai, dan *Ruju'* Orang Islam bagi maksud Enakmen ini, yang mana adalah berkuasa menjalankan penyeliaan dan kawalan ke atas Pendaftar-Pendaftar dan pendaftaran perkahwinan, perceraian, dan ruju' di bawah Enakmen ini.

(2) Kebawah Duli Yang Maha Mulia Sultan boleh melantik beberapa orang yang berkelayakan sebagaimana yang perlu, untuk menjadi Pendaftar Kanan, Pendaftar, atau Penolong Pendaftar Nikah, Cerai, dan *Ruju'* Orang Islam bagi mana-mana kariah masjid dalam Negeri Kedah Darul Aman sebagaimana yang ditentukan dalam pelantikan itu.

(3) Kebawah Duli Yang Maha Mulia Sultan boleh, melalui pemberitahuan dalam *Warta*, melantik mana-mana anggota staf diplomatik Malaysia di mana-mana negara untuk menjadi Pendaftar Nikah, Cerai, dan *Ruju'* Orang Islam bagi maksud Enakmen ini di negara itu.

(4) Apabila seksyen ini mula berkuat kuasa, mana-mana orang yang dilantik sebagai Ketua Pendaftar, Pendaftar dan Penolong Pendaftar sebaik sahaja sebelum berkuat kuasa Enakmen ini hendaklah disifatkan telah dilantik di bawah seksyen ini dan hendaklah terus memegang jawatan itu.

(5) Tiap-tiap orang yang dilantik di bawah subseksyen (2) yang bukan pegawai awam hendaklah disifatkan sebagai pegawai awam bagi maksud Kanun Keseksaan [*Akta 574*].

Buku dan Daftar hendaklah disimpan mengenai semua perkahwinan

29. Tiap-tiap Pendaftar hendaklah menyimpan suatu Daftar Perkahwinan dan buku-buku sebagaimana yang ditetapkan oleh Enakmen ini atau oleh kaedah-kaedah yang dibuat di bawah Enakmen ini, dan tiap-tiap perkahwinan yang diakadnikahkan dalam Negeri Kedah Darul Aman hendaklah didaftarkan dengan sewajarnya oleh Pendaftar dalam Daftar Perkahwinannya.

Salinan-salinan catatan hendaklah dihantar kepada Ketua Pendaftar

30. (1) Tiap-tiap Pendaftar hendaklah, dengan seberapa segera yang praktik selepas akhir tiap-tiap satu bulan, menyerahkan kepada Ketua Pendaftar suatu salinan tiap-tiap catatan yang diperakui benar dan ditandatangani olehnya yang telah dibuat dalam Daftar Perkahwinan.

(2) Semua salinan itu hendaklah disimpan oleh Ketua Pendaftar mengikut apa-apa cara sebagaimana yang ditetapkan dan hendaklah menjadi Daftar Perkahwinan Ketua Pendaftar.

Pendaftaran perkahwinan luar negeri oleh orang yang bermastautin dalam Negeri Kedah Darul Aman

31. (1) Jika seseorang yang bermastautin dalam Negeri Kedah Darul Aman telah berkahwin di luar negeri dengan sah mengikut Hukum Syarak, bukannya satu perkahwinan yang didaftarkan di bawah seksyen 24, maka orang itu hendaklah, dalam masa enam bulan selepas tarikh perkahwinan itu, hadir di hadapan Pendaftar Nikah, Cerai, dan *Ruju'* Orang Islam yang berhampiran sekali atau yang terdapat dengan paling senang di luar negeri untuk mendaftarkan perkahwinan itu, dan perkahwinan itu, setelah didaftarkan, hendaklah disifatkan sebagai didaftarkan di bawah Enakmen ini.

(2) Jika sebelum tamat tempoh enam bulan itu salah satu atau kedua-dua pihak kepada perkahwinan itu dijangkakan akan kembali ke Negeri Kedah Darul Aman dan perkahwinan itu belum didaftarkan di luar negeri, maka pendaftaran perkahwinan itu hendaklah dibuat dalam masa enam bulan selepas salah satu atau kedua-dua pihak itu mula-mula sampai di Negeri Kedah Darul Aman dengan cara pihak itu atau kedua-dua pihak itu hadir di hadapan mana-mana Pendaftar dalam Negeri Kedah Darul Aman dan—

(a) mengemukakan kepada Pendaftar itu surat perakuan nikah atau apa-apa keterangan, sama ada lisan atau dokumentar, yang boleh memuaskan hati Pendaftar bahawa perkahwinan itu telah berlaku;

(b) memberi apa-apa butir sebagaimana yang dikehendaki oleh Pendaftar untuk pendaftaran sewajarnya perkahwinan itu; dan

(c) memohon dalam borang yang ditetapkan supaya perkahwinan itu didaftarkan dan menandatangani akuan di dalamnya.

(3) Pendaftar boleh mengecualikan satu daripada pihak-pihak itu daripada hadir jika dia berpuas hati bahawa ada sebab-sebab yang mencukupi bagi pihak itu tidak hadir dan dalam hal yang demikian catatan dalam Daftar Perkahwinan hendaklah termasuk suatu pernyataan tentang sebab pihak itu tidak hadir.

(4) Selepas sahaja pendaftaran sesuatu perkahwinan di bawah seksyen ini, satu salinan sah catatan dalam Daftar Perkahwinan yang diperakui dan ditandatangani oleh Pendaftar hendaklah diserahkan atau dihantar kepada suami dan satu salinan lagi kepada isteri, dan satu lagi salinan sah yang diperakui hendaklah dihantar, dalam tempoh sebagaimana yang ditetapkan, kepada Ketua Pendaftar yang hendaklah menyebabkan semua salinan yang diperakui itu dijilid bersama untuk menjadi Daftar Perkahwinan Orang Islam Luar Negeri.

(5) Jika pihak-pihak kepada sesuatu perkahwinan yang dikehendaki didaftarkan di bawah seksyen ini tidak hadir di hadapan Pendaftar dalam tempoh yang dinyatakan dalam subseksyen (1), perkahwinan itu boleh, atas permohonan kepada Pendaftar, didaftarkan kemudian setelah dibayar apa-apa penalti yang ditetapkan.

Daftar yang tidak diakui di sisi undang-undang

32. Tiada seseorang, lain daripada mereka yang dilantik di bawah seksyen 28, boleh—

(a) menyimpan apa-apa buku yang mana adalah atau yang berupa sebagai suatu daftar yang disimpan mengikut Enakmen ini; atau

(b) mengeluarkan kepada seseorang apa-apa dokumen yang mana adalah atau yang berupa sebagai suatu salinan surat perakuan bagi perkahwinan atau perakuan perkahwinan yang didaftarkan oleh Pendaftar.

Pendaftaran sukarela perkahwinan orang Islam yang diakadnikahkan dahulunya di bawah mana-mana undang-undang

33. (1) Walau apa pun peruntukan seksyen 6 dan seksyen 31, pihak-pihak kepada sesuatu perkahwinan mengikut Hukum Syarak yang diakadnikahkan di bawah mana-mana undang-undang sebelum atau selepas tarikh yang ditetapkan boleh, jika perkahwinan itu belum didaftarkan, memohon pada bila-bila masa kepada Pendaftar dalam borang yang ditetapkan untuk didaftarkan perkahwinan itu.

(2) Pendaftar boleh menghendaki pihak-pihak kepada perkahwinan itu hadir di hadapannya dan mengemukakan apa-apa keterangan yang dikehendakinya mengenai perkahwinan itu, sama ada lisan atau dokumentar, dan memberi apa-apa butir lain sebagaimana yang dikehendaki olehnya.

(3) Pendaftar boleh, setelah puas hati tentang kebenaran pernyataan yang terkandung dalam permohonan itu, mendaftarkan perkahwinan itu dengan mencatatkan butir-butir mengenainya dalam Daftar Perkahwinan yang ditetapkan bagi maksud ini.

(4) Catatan perkahwinan dalam Daftar Perkahwinan itu hendaklah ditandatangani oleh Pendaftar yang membuat catatan itu dan oleh kedua-dua pihak kepada perkahwinan itu, jika dapat hadir, jika tidak, oleh mana-mana satu pihak yang hadir di hadapan Pendaftar.

(5) Selepas perkahwinan itu didaftarkan, satu salinan catatan dalam Daftar Perkahwinan yang diperakui dan ditandatangani oleh Pendaftar dan dimeterai dengan meterai jawatannya hendaklah diserahkan atau dihantar kepada suami dan satu salinan lagi kepada isteri dan satu salinan ketiga hendaklah dihantar kepada Ketua Pendaftar.

(6) Pendaftar tidak boleh mendaftarkan sesuatu perkahwinan di bawah seksyen ini jika dia berpuas hati bahawa perkahwinan itu adalah tidak diakui di bawah Enakmen ini.

Kesan pendaftaran di sisi undang-undang

34. Tiada apa-apa jua dalam Enakmen ini atau dalam kaedah-kaedah yang dibuat di bawah Enakmen ini boleh ditafsirkan sebagai menjadikan sah atau tidak sah sesuatu perkahwinan semata-mata oleh sebab ia telah didaftarkan atau tidak didaftarkan, yang mana, sebaliknya, adalah tidak sah atau sah.

BAHAGIAN IV

PENALTI DAN PELBAGAI PERUNTUKAN BERHUBUNGAN DENGAN AKAD NIKAH DAN PENDAFTARAN PERKAHWINAN

Tidak hadir di hadapan Pendaftar dalam masa yang ditetapkan

35. Jika seseorang yang dikehendaki oleh seksyen 31 hadir di hadapan seorang Pendaftar, tidak berbuat demikian dalam masa yang ditetapkan,

maka dia adalah melakukan suatu kesalahan dan hendaklah dihukum denda tidak melebihi satu ribu ringgit atau penjara tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya.

Pelanggaran terhadap seksyen 32

36. Seseorang yang melanggar seksyen 32 adalah melakukan suatu kesalahan dan hendaklah dihukum denda tidak melebihi lima ratus ringgit atau penjara tidak melebihi tiga bulan atau kedua-duanya, dan bagi kesalahan kali kedua atau yang kemudiannya hendaklah dihukum denda tidak melebihi satu ribu ringgit atau penjara tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya.

Gangguan terhadap perkahwinan

37. Kecuali jika dibenarkan oleh Hukum Syarak, seseorang yang menggunakan apa-apa kekerasan atau ugutan—

(a) untuk memaksa seseorang berkahwin bertentangan dengan kemahuannya; atau

(b) untuk menahan seseorang lelaki yang telah mencapai umur lapan belas tahun atau seseorang perempuan yang telah mencapai umur enam belas tahun dari berkahwin dengan sahnya,

adalah melakukan suatu kesalahan dan hendaklah dihukum denda tidak melebihi satu ribu ringgit atau penjara tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya.

Akuan atau pernyataan palsu untuk mendapatkan perkahwinan

38. Jika seseorang, bagi maksud mendapatkan suatu perkahwinan dilakukan di bawah Enakmen ini, sengaja membuat sesuatu akuan atau pernyataan yang palsu, maka orang itu adalah melakukan suatu kesalahan dan hendaklah dihukum denda tidak melebihi dua ribu ringgit atau penjara tidak melebihi setahun atau kedua-duanya.

Akad nikah perkahwinan yang tidak dibenarkan

39. Seseorang yang mengakadnikahkan atau berbuat sesuatu yang berupa sebagai mengakadnikahkan sesuatu perkahwinan manakala dia

tidak diberi kuasa di bawah Enakmen ini, adalah melakukan suatu kesalahan dan hendaklah dihukum denda tidak melebihi satu ribu ringgit atau penjara tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya.

Kesalahan berhubung dengan akad nikah

40. (1) Seseorang yang dengan diketahuinya mengakadnikahkan atau berbuat sesuatu yang berupa sebagai mengakadnikahkan atau menjalankan upacara sesuatu perkahwinan—

(a) tanpa ada kebenaran berkahwin sebagaimana dikehendaki oleh seksyen 19; atau

(b) di hadapan selain di hadapan sekurang-kurangnya dua orang saksi yang boleh dipercayai di samping orang yang mengakadnikahkan perkahwinan itu,

adalah melakukan suatu kesalahan dan hendaklah dihukum denda tidak melebihi satu ribu ringgit atau penjara tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya.

(2) Seseorang yang berkahwin atau berbuat sesuatu yang berupa sebagai akad nikah atau yang menjalani sesuatu upacara akad nikah dengan sesiapa jua berlawanan dengan mana-mana peruntukan Bahagian II adalah melakukan suatu kesalahan dan hendaklah dihukum denda tidak melebihi satu ribu ringgit atau penjara tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya.

Kebenaran untuk mendakwa

41. Tiada apa-apa pendakwaan atau sesuatu kesalahan di bawah seksyen 35 hingga 40 boleh dimulakan kecuali dengan kebenaran bertulis dari Ketua Pendakwa Syarie.

Membetulkan kesilapan

42. (1) Jika Pendaftar berpuas hati melalui akuan berkanun atau selainnya bahawa sesuatu catatan berhubungan dengan sesuatu perkahwinan adalah silap pada bentuk atau isinya, dia boleh, di hadapan orang-orang yang bernikah itu, atau, jika mereka tidak ada, di hadapan

dua orang saksi yang boleh dipercayai, membetulkan kesilapan itu dengan memotong catatan itu dan membuat catatan yang betul dan dia hendaklah selepas itu mengarahkan supaya catatan dalam Daftar Perkahwinan dibetulkan mengikut cara yang sama.

(2) Pendaftar hendaklah menandatangani dan mentarikhkan pembetulan yang dibuat dalam surat perakuan nikah itu dan dalam Daftar Perkahwinan itu.

(3) Tiap-tiap catatan yang dibuat di bawah subseksyen (1) hendaklah diakusaksi oleh saksi-saksi yang di hadapannya catatan itu telah dibuat.

(4) Suatu salinan pembetulan itu yang diperakui hendaklah dihantar dengan segera kepada Ketua Pendaftar supaya suatu pembetulan yang serupa dibuat dalam Daftar Perkahwinannya.

Pemeriksaan Daftar Perkahwinan dan indeks

43. (1) Tiap-tiap Daftar Perkahwinan dan indeks yang disimpan oleh Ketua Pendaftar atau Pendaftar di bawah Enakmen ini hendaklah terbuka untuk diperiksa oleh mana-mana orang setelah dibayar fi yang ditetapkan.

(2) Ketua Pendaftar atau Pendaftar, mengikut mana yang berkenaan, hendaklah, setelah dibayar fi yang ditetapkan, memberi suatu salinan catatan dalam Daftar Perkahwinan dan indeks, yang diperakui dengan tandatangan dan meterai jawatan Ketua Pendaftar atau Pendaftar itu, mengikut mana-mana yang berkenaan, kepada seseorang yang menghendakinya.

Bukti

44. Tiap-tiap Daftar Perkahwinan yang disimpan oleh Ketua Pendaftar atau Pendaftar di bawah Enakmen ini dan sesuatu salinan apa-apa catatan di dalamnya, yang diperakui dengan tandatangan dan meterai jawatannya sebagai suatu salinan atau cabutan yang benar, adalah menjadi keterangan *prima facie* dalam semua mahkamah dan tribunal dalam mengenai tarikh dan perbuatan yang terkandung atau dinyatakan dalam Daftar Perkahwinan, salinan atau cabutan itu.

BAHAGIAN V

PEMBUBARAN PERKAHWINAN

Bidang kuasa membuat sesuatu perintah

45. Kecuali sebagaimana diperuntukkan selainnya dengan nyata, tiada apa-apa jua dalam Enakmen ini membolehkan Mahkamah membuat sesuatu perintah perceraian atau perintah mengenai perceraian atau membenarkan seseorang suami melafazkan *talaq* kecuali _

(a) jika perkahwinan itu telah didaftarkan atau disifatkan sebagai didaftarkan di bawah Enakmen ini; atau

(b) jika perkahwinan itu telah dilangsungkan mengikut Hukum Syarak; dan

(c) jika permastautin salah satu pihak kepada perkahwinan pada masa permohonan itu diserahkan adalah dalam Negeri Kedah Darul Aman.

Pertukaran agama

46. (1) Jika salah satu pihak kepada sesuatu perkahwinan itu murtad atau menganut sesuatu kepercayaan lain daripada Islam, maka perbuatan yang demikian tidak boleh dengan sendirinya berkuat kuasa membubarkan perkahwinan itu melainkan dan sehingga disahkan sedemikian oleh Mahkamah.

(2) Jika salah satu pihak kepada sesuatu perkahwinan bukan Islam menganut agama Islam, maka perbuatan yang demikian tidak boleh dengan sendirinya berkuat kuasa membubarkan perkahwinan itu melainkan dan sehingga disahkan sedemikian oleh Mahkamah.

Perceraian dengan *talaq* atau dengan perintah

47. (1) Seseorang suami atau seseorang isteri yang hendak bercerai hendaklah menyerahkan suatu permohonan untuk perceraian kepada Mahkamah dalam borang yang ditetapkan, disertai dengan suatu *iqrar* yang mengandungi—

(a) butir-butir mengenai perkahwinan itu dan nama, umur dan jantina anak-anak, jika ada, hasil dari perkahwinan itu;

(b) butir-butir mengenai fakta-fakta yang memberi bidang kuasa kepada Mahkamah di bawah seksyen 45;

(c) butir-butir mengenai apa-apa prosiding yang dahulu mengenai hal ehwal suami isteri antara pihak-pihak itu, termasuk tempat prosiding itu;

(d) suatu pernyataan tentang sebab-sebab hendak bercerai;

(e) suatu pernyataan tentang sama ada apa-apa, dan, jika ada, apakah langkah-langkah yang telah diambil untuk mencapai perdamaian;

(f) syarat apa-apa perjanjian berkenaan dengan nafkah dan tempat kediaman bagi isteri dan anak-anak dari perkahwinan itu, jika ada, peruntukan bagi pemeliharaan dan penjagaan anak-anak dari perkahwinan itu, jika ada, dan pembahagian apa-apa aset yang diperoleh melalui usaha bersama pihak-pihak itu, jika ada, atau, jika tiada, sesuatu persetujuan tersebut telah tercapai, cadangan pemohon mengenai hal-hal itu; dan

(g) butir-butir mengenai perintah yang diminta.

(2) Selepas menerima sesuatu permohonan untuk perceraian, Mahkamah hendaklah menyebabkan satu saman diserahkan kepada pihak yang satu lagi itu bersama dengan satu salinan permohonan itu dan *iqrar* yang dibuat oleh pemohon, dan saman itu hendaklah mengarahkan pihak yang satu lagi itu hadir di hadapan Mahkamah untuk membolehkan Mahkamah menyiasat sama ada pihak yang satu lagi itu bersetuju atau tidak terhadap perceraian itu.

(3) Jika pihak yang satu lagi itu bersetuju terhadap perceraian itu dan Mahkamah berpuas hati selepas penyiasatan yang wajar bahawa perkahwinan itu telah pecah belah yang tidak dapat dipulihkan, maka Mahkamah hendaklah menasihatkan suami supaya melafazkan satu *talaq* di hadapan Mahkamah.

(4) Mahkamah hendaklah merekodkan hal satu *talaq* itu, dan hendaklah menghantar satu salinan rekod itu yang diperakui kepada Pendaftar yang berkenaan dan kepada Ketua Pendaftar untuk didaftarkan.

(5) Jika pihak yang satu lagi tidak bersetuju terhadap perceraian itu atau jika Mahkamah berpendapat bahawa ada kemungkinan yang munasabah bagi suatu perdamaian antara pihak-pihak itu, Mahkamah hendaklah dengan seberapa segera yang boleh melantik suatu jawatankuasa pendamai terdiri daripada seorang Pegawai Agama sebagai pengerusi dan dua orang lain, seorang untuk bertindak bagi pihak suami dan seorang lagi bagi isteri, dan merujukkan kes itu kepada jawatankuasa itu.

(6) Pada melantik dua orang itu di bawah subseksyen (5), Mahkamah hendaklah, jika boleh, memberi keutamaan kepada saudara-saudara terdekat pihak-pihak itu yang tahu akan hal keadaan kes itu.

(7) Mahkamah boleh memberi arahan kepada jawatankuasa pendamai itu tentang hal menjalankan perdamaian itu dan ia hendaklah menjalankannya mengikut arahan itu.

(8) Jika jawatankuasa itu tidak dapat bersetuju atau jika Mahkamah tidak berpuas hati tentang cara ia menjalankan perdamaian itu, Mahkamah boleh memecat jawatankuasa itu dan melantik jawatankuasa lain bagi menggantikannya.

(9) Jawatankuasa itu hendaklah berusaha mencapai perdamaian dalam tempoh enam bulan dari tarikh ia dibentuk atau dalam tempoh yang lebih lama mengikut sebagaimana yang dibenarkan oleh Mahkamah.

(10) Jawatankuasa itu hendaklah meminta pihak-pihak itu hadir dan hendaklah memberi tiap-tiap seorang dari mereka peluang untuk didengar dan boleh mendengar mana-mana orang lain dan membuat apa-apa penyiasatan yang difikirkannya patut dan boleh, jika ia fikirkan perlu, menangguhkan prosidingnya dari semasa ke semasa.

(11) Jika jawatankuasa pendamai itu tidak dapat mencapai perdamaian dan tidak dapat memujuk pihak-pihak itu supaya hidup semula bersama sebagai suami isteri, jawatankuasa itu hendaklah mengeluarkan suatu perakuan tentang hal yang demikian itu dan boleh melampirkan pada

perakuan itu apa-apa syor yang difikirkannya patut berkenaan dengan nafkah dan penjagaan anak-anak belum dewasa dari perkahwinan itu, jika ada, berkenaan dengan pembahagian harta, dan berkenaan dengan hal-hal lain berhubung dengan perkahwinan itu.

(12) Tiada seseorang Peguam Syarie boleh hadir atau bertindak bagi mana-mana pihak dalam sesuatu prosiding di hadapan sesuatu jawatankuasa pendamai dan tiada sesuatu pihak boleh diwakili oleh sesiapa jua, selain dari seorang ahli keluarganya yang terdekat, tanpa kebenaran jawatankuasa pendamai itu.

(13) Jika jawatankuasa itu melaporkan kepada Mahkamah bahawa perdamaian telah tercapai dan pihak-pihak itu telah hidup semula bersama sebagai suami isteri, Mahkamah hendaklah menolak permohonan untuk perceraian itu.

(14) Jika jawatankuasa mengemukakan kepada Mahkamah suatu perakuan bahawa ia tidak dapat mencapai perdamaian dan tidak dapat memujuk pihak-pihak itu supaya hidup semula bersama sebagai suami isteri, Mahkamah hendaklah menasihatkan suami yang berkenaan itu melafazkan satu *talaq* di hadapan Mahkamah, dan jika Mahkamah tidak dapat mendapatkan suami itu hadir di hadapan Mahkamah untuk melafazkan satu *talaq* atau jika suami itu enggan melafazkan satu *talaq*, maka Mahkamah hendaklah merujuk kes itu kepada *Hakam* untuk tindakan menurut seksyen 48.

(15) Kehendak subseksyen (5) tentang rujukan kepada suatu jawatankuasa pendamai tidak terpakai dalam sesuatu kes—

(a) di mana pemohon mengatakan bahawa dia telah ditinggal langsung oleh pihak yang satu lagi itu dan tidak tahu di mana pihak yang satu lagi itu berada;

(b) di mana pihak yang satu lagi itu bermastautin di luar Semenanjung Malaysia dan ia tidak mungkin masuk ke dalam bidang kuasa Mahkamah yang berkenaan itu dalam masa enam bulan selepas tarikh permohonan itu;

(c) di mana pihak yang satu lagi itu sedang dipenjara selama tempoh tiga tahun atau lebih;

(d) di mana pemohon mengatakan bahawa pihak yang satu lagi itu sedang mengidap penyakit otak yang tidak boleh sembuh; atau

(e) di mana Mahkamah berpuas hati bahawa ada hal keadaan yang luar biasa yang menyebabkan rujukan kepada suatu jawatankuasa pendamai tidak praktik.

(16) Sesuatu talaq *raj'i* yang dilafazkan oleh suami melainkan dibatalkan terlebih dahulu, sama ada secara nyata atau tafsiran, atau dengan perintah daripada Mahkamah, tidak boleh berkuat kuasa untuk membubarkan perkahwinan itu sehingga habisnya tempoh *'iddah*.

(17) Jika isteri hamil pada masa *talaq* itu dilafazkan atau pada masa perintah itu dibuat, *talaq* atau perintah itu tidak boleh berkuat kuasa untuk membubarkan perkahwinan itu sehingga berakhir kehamilan itu.

Timbangtara oleh *Hakam*

48. (1) Jika Mahkamah berpuas hati bahawa perkelahian *(shiqaq)* sentiasa berlaku antara pihak-pihak kepada suatu perkahwinan, Mahkamah boleh melantik, mengikut Hukum Syarak, dua orang penimbangtara atau *Hakam* untuk bertindak bagi pihak suami dan isteri yang berkenaan itu masing-masing.

(2) Pada melantik *Hakam* di bawah subseksyen (1) Mahkamah hendaklah, jika boleh, memberi keutamaan kepada saudara terdekat pihak-pihak yang berkenaan itu yang tahu akan hal keadaan kes itu.

(3) Mahkamah boleh memberi arahan kepada *Hakam* tentang hal menjalankan penimbangtaraan dan mereka hendaklah menjalankannya mengikut arahan itu dan Hukum Syarak.

(4) Jika *Hakam* tidak dapat bersetuju, atau jika Mahkamah tidak puas hati dengan cara mereka menjalankan penimbangtaraan itu, Mahkamah boleh memecat mereka dan melantik *Hakam* lain bagi menggantikan mereka.

(5) *Hakam* hendaklah berusaha untuk mendapatkan kuasa penuh daripada prinsipal mereka masing-masing dan boleh, jika kuasa mereka membenarkan, melafazkan satu *talaq* di hadapan Mahkamah jika

dibenarkan sedemikian oleh Mahkamah, dan jika demikian halnya, Mahkamah hendaklah merekodkan lafaz satu *talaq* itu, dan menghantar satu salinan rekod itu yang diperakui kepada Pendaftar yang berkenaan dan kepada Ketua Pendaftar untuk didaftarkan.

(6) Jika Hakam berpendapat bahawa pihak-pihak itu patut bercerai tetapi tidak dapat memerintahkan penceraian oleh kerana sesuatu sebab, Mahkamah hendaklah melantik *Hakam* lain dan hendaklah memberi kepada mereka kuasa untuk memerintahkan perceraian dan hendaklah, jika mereka berbuat demikian, merekodkan perintah itu yang diperakui kepada Pendaftar yang berkenaan dan kepada Ketua Pendaftar untuk didaftarkan.

(7) Melainkan jika dia adalah anggota keluarga terdekat pihak itu, maka tiada seorang pun atau Peguam Syarie boleh dibenarkan hadir atau mewakili mana-mana pihak di hadapan *Hakam*.

Perceraian *khul'* atau cerai tebus *talaq*

49. (1) Jika suami tidak bersetuju menjatuhkan talaq dengan kerelaannya sendiri, tetapi pihak-pihak itu bersetuju bercerai dengan cara penebusan atau cerai tebus *talaq*, Mahkamah hendaklah, selepas jumlah bayaran tebus talaq dipersetujui oleh pihak-pihak itu, mengarahkan suami itu melafazkan perceraian dengan cara penebusan, dan perceraian itu adalah *ba-in sughra* atau tidak boleh di*ruju'*.

(2) Mahkamah hendaklah merekodkan cerai tebus talaq itu dengan sewajarnya dan menghantarkan satu salinan rekod itu yang diperakui kepada Pendaftar yang berkenaan dan kepada Ketua Pendaftar untuk didaftarkan.

(3) Jika jumlah bayaran tebus talaq tidak dipersetujui oleh pihak-pihak itu, Mahkamah boleh mentaksirkan jumlah itu mengikut Hukum Syarak dengan memberi pertimbangan kepada taraf dan sumber kewangan pihak-pihak itu.

(4) Jika suami tidak bersetuju bercerai dengan cara penebusan atau tidak hadir di hadapan Mahkamah sebagaimana diarahkan, atau jika Mahkamah berpendapat bahawa ada kemungkinan yang munasabah

bagi suatu perdamaian, Mahkamah hendaklah melantik suatu jawatankuasa pendamai sebagaimana diperuntukkan di bawah seksyen 47 dan seksyen itu hendaklah dipakai sewajarnya.

Perceraian di bawah *ta'liq* atau janji

50. (1) Seseorang perempuan yang bersuami boleh, jika berhak mendapat perceraian menurut syarat-syarat surat perakuan *ta'liq* yang dibuat selepas berkahwin, memohon kepada Mahkamah untuk menetapkan bahawa perceraian yang demikian telah berlaku.

(2) Mahkamah hendaklah memeriksa permohonan itu dan membuat suatu penyiasatan mengenai sahnya perceraian itu dan, jika berpuas hati bahawa perceraian itu adalah sah mengikut Hukum Syarak, hendaklah mengesahkan dan merekodkan perceraian itu dan menghantar satu salinan rekod itu yang diperakui kepada Pendaftar yang berkenaan dan kepada Ketua Pendaftar untuk didaftarkan.

Perceraian dengan *li'an*

51. (1) Jika pihak-pihak kepada sesuatu perkahwinan telah mengangkat sumpah dengan cara *li'an* mengikut Hukum Syarak di hadapan Hakim Syarie, apabila penghakiman, maka Hakim Syarie itu hendaklah memerintahkan mereka di*farak*kan dan dipisahkan dan hidup berasingan selama-lamanya.

(2) Mahkamah hendaklah merekodkan perceraian dengan *li'an* itu dengan sewajarnya dan menghantar suatu salinan rekod itu kepada Pendaftar yang berkenaan dan kepada Ketua Pendaftar bagi pendaftaran.

Hidup semula sebagai suami isteri atau ruju'

52. (1) Dalam seksyen ini "*talaq raj'i*" ertinya perceraian dengan satu atau dua talaq yang tidak diikuti dengan habis *'iddah*; dan "bersekedudukan semula" ertinya *ruju'* sebagai suami isteri dalam tempoh *'iddah*.

(2) Jika, selepas sesuatu talaq *raj'i*, *ruju'* berlaku dengan persetujuan bersama, pihak-pihak itu hendaklah melaporkan hal *ruju'* itu dan butir-butir lain yang berkaitan kepada Pendaftar bagi kariah masjid di mana mereka bermastautin.

(3) Pendaftar hendaklah membuat apa-apa penyiasatan yang perlu dan, jika berpuas hati bahawa *ruju'* telah berlaku mengikut Hukum Syarak, hendaklah mendaftarkan *ruju'* itu dengan membuat suatu endorsan pada catatan berhubungan dengan perceraian itu dalam Daftar Perceraian, jika perceraian itu telah didaftarkan olehnya, dan hendaklah meminta pihak-pihak itu menyerahkan kepadanya surat perakuan cerai yang berkaitan dan hendaklah mengeluarkan kepada mereka surat perakuan *ruju'* dalam borang yang ditetapkan.

(4) Pendaftar hendaklah juga menyerahkan satu salinan surat perakuan *ruju'* itu kepada Ketua Pendaftar yang mana hendaklah mendaftarkan *ruju'* itu dengan membuat suatu endorsan pada catatan berhubungan dengan perceraian itu dalam Daftar Perceraian yang disimpan olehnya.

(5) Mana-mana pihak kepada suatu perkahwinan yang tidak melaporkan hal *ruju'* sebagaimana dikehendaki oleh subseksyen (2) adalah melakukan suatu kesalahan dan hendaklah dihukum denda tidak melebihi lima ratus ringgit atau penjara tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya.

(6) Jika perceraian itu tidak didaftarkan oleh Pendaftar yang kepadanya laporan di bawah subsekyen (2) itu dibuat, dia hendaklah merekodkan dalam surat-surat perakuan cerai nombor siri dan butir-butir surat perakuan *ruju'* itu dan hendaklah menghantar surat-surat perakuan cerai itu kepada Pendaftar yang telah mengeluarkannya bersama dengan satu salinan surat perakuan *ruju'* itu, dan Pendaftar yang satu lagi itu hendaklah selepas itu mendaftarkan *ruju'* itu dengan membuat suatu endorsan pada catatan berhubungan dengan perceraian itu dalam Daftar Perceraian dan hendaklah menyerahkan salinan surat perakuan *ruju'* itu kepada Ketua Pendaftar yang mana hendaklah mendaftarkan *ruju'* itu dengan membuat endorsan pada catatan berhubungan dengan perceraian itu dalam Daftar Perceraian yang disimpan olehnya.

(7) Jika *talaq raj'i* telah berlaku tanpa diketahui oleh isteri, suami tidak boleh menghendaki atau meminta isteri supaya bersekedudukan semula dengannya tanpa menzahirkan kepadanya hal perceraian itu.

(8) Jika selepas *talaq raj'i* suami melafazkan *ruju'* dan isteri telah bersetuju terhadap *ruju'* itu, isteri boleh, atas permohonan suami, diperintah oleh Mahkamah supaya hidup semula sebagai suami isteri,

melainkan jika isteri itu menunjukkan sebab-sebab yang baik, mengikut Hukum Syarak sebaliknya, dan, jika demikian halnya, Mahkamah hendaklah melantik suatu jawatankuasa pendamai sebagaimana diperuntukkan di bawah seksyen 47, dan seksyen itu hendaklah dipakai sewajarnya.

(9) Jika selepas *talaq raj'i* suami melafazkan *ruju'* tetapi isteri telah tidak bersetuju terhadap *ruju'* itu kerana sebab-sebab yang dibenarkan oleh Hukum Syarak, dia tidak boleh diperintah oleh Mahkamah supaya hidup semula sebagai suami isteri, tetapi Mahkamah hendaklah melantik suatu jawatankuasa pendamai sebagaimana diperuntukkan di bawah seksyen 47, dan seksyen itu hendaklah dipakai sewajarnya.

Perintah untuk membubarkan perkahwinan atau untuk *fasakh*

53. (1) Seseorang perempuan atau lelaki, mengikut mana-mana yang berkenaan, berkahwin mengikut Hukum Syarak adalah berhak mendapat suatu perintah untuk membubarkan perkahwinan atau untuk *fasakh* atas satu atau lebih daripada alasan-alasan yang berikut, iaitu—

(a) bahawa tempat di mana beradanya suami atau isteri telah tidak diketahui selama tempoh lebih daripada satu tahun;

(b) bahawa suami telah cuai atau telah tidak mengadakan peruntukan bagi nafkahnya selama tempoh tiga bulan;

(c) bahawa suami atau isteri telah dihukum penjara selama tempoh tiga tahun atau lebih;

(d) bahawa suami atau isteri telah tidak menunaikan, tanpa sebab yang munasabah, kewajipan perkahwinannya (nafkah batin) selama tempoh satu tahun;

(e) bahawa suami telah mati pucuk pada masa perkahwinan dan masih lagi sedemikian dan isteri tidak tahu pada masa perkahwinan bahawa suami telah mati pucuk;

(f) bahawa suami atau isteri telah gila selama tempoh dua tahun atau sedang mengidap penyakit kusta atau *vitiligo* atau sedang mengidap penyakit kelamin dalam keadaan boleh berjangkit;

(g) bahawa isteri, setelah dikahwinkan oleh *wali Mujbir*nya sebelum ia mencapai umur baligh, menolak perkahwinan itu sebelum mencapai umur lapan belas tahun, dan ia belum disetubuhi oleh suaminya itu;

(h) bahawa suami atau isteri menganiayai isteri atau suaminya iaitu, antara lain—

(i) lazim menyakiti atau menjadikan kehidupannya menderita disebabkan oleh kelakuan aniaya;

(ii) berkawan dengan perempuan atau lelaki jahat atau hidup berperangai keji mengikut pandangan Hukum Syarak;

(iii) cuba memaksa isteri hidup secara lucah;

(iv) melupuskan harta isteri atau suami atau melarang isteri atau suami itu dari menggunakan haknya di sisi undang-undang terhadap harta itu;

(v) menghalang isteri atau suami dari menunai atau menjalankan kewajipan atau amalan agamanya;

(vi) jika suami mempunyai isteri lebih daripada seorang, dia tidak melayani isteri yang berkenaan secara adil menurut kehendak Hukum Syarak;

(i) bahawa walaupun empat bulan berlalu perkahwinan itu belum disatukan kerana suami atau isteri bersengaja enggan disetubuhi;

(j) bahawa isteri tidak izin akan perkahwinan itu atau izinnya tidak sah, sama ada oleh sebab paksaan, kesilapan, ketidaksempurnaan akal, atau hal keadaan lain yang diakui oleh Hukum Syarak;

(k) bahawa pada masa perkahwinan itu isteri, sungguh pun berkebolehan memberi izin yang sah, adalah seorang yang sakit otak, sama ada berterusan atau berselangan, dalam erti Ordinan Sakit Otak 1952 [*Ord.31/52*] dan sakit otaknya adalah dari suatu jenis atau setakat yang menjadikannya tidak layak untuk berkahwin; atau

(l) apa-apa alasan lain yang diiktiraf sebagai sah bagi membubarkan perkahwinan atau bagi fasakh di bawah Hukum Syarak.

(2) Mana-mana orang yang berkahwin mengikut Hukum Syarak adalah berhak mendapatkan perintah bagi pembubaran perkahwinan atau *fasakh* atas alasan bahawa isteri menjadi tak upaya yang menghalang persetubuhan.

(3) Tiada sesuatu perintah boleh dibuat atas alasan dalam perenggan (1)*(c)* sehingga hukuman itu telah menjadi muktamad dan suami atau isteri telah pun menjalani satu tahun daripada hukuman itu.

(4) Sebelum membuat suatu perintah atas alasan dalam perenggan (1)*(e)* Mahkamah hendaklah, atas permohonan suami, membuat suatu perintah menghendaki suami memuaskan hati Mahkamah dalam tempoh satu tahun dari tarikh perintah itu bahawa dia tidak lagi mati pucuk, dan jika suami memuaskan hati Mahkamah sedemikian dalam tempoh itu, tiada sesuatu perintah boleh dibuat atas alasan itu.

(5) Tiada sesuatu perintah boleh dibuat atas mana-mana alasan dalam subseksyen (1) jika suami memuaskan hati Mahkamah bahawa isteri, dengan mengetahui bahawa adalah terbuka kepadanya untuk mendapatkan perkahwinan itu ditolak, telah bertingkahlaku sedemikian terhadap suaminya dengan cara yang menyebabkan suami mempercayai dengan munasabah bahawa isteri tidak akan menolak perkahwinan itu, dan bahawa adalah tidak adil kepada suami jika dibuat perintah itu.

Anggapan mati

54. (1) Jika suami mana-mana perempuan telah mati, atau dipercayai telah mati, atau telah tidak didengar perkhabaran mengenainya bagi suatu tempoh empat tahun atau lebih, dan hal keadaan adalah sebegitu hingga dia patut, bagi maksud membolehkan perempuan itu berkahwin semula, dianggap mengikut Hukum Syarak sebagai telah mati, maka Mahkamah boleh, di atas permohonan perempuan itu dan selepas apa-apa siasatan yang wajar, mengeluarkan dalam bentuk yang ditetapkan, suatu perakuan menganggap kematian suami itu dan Mahkamah boleh di atas permohonan perempuan itu membuat perintah bagi pembubaran perkahwinan atau *fasakh* sebagaimana diperuntukkan di bawah seksyen 53.

(2) Suatu perakuan yang dikeluarkan di bawah subseksyen (1) hendaklah disifatkan sebagai perakuan kematian suami itu dalam erti perenggan 14(4)*(b)*.

(3) Dalam hal keadaan yang disebut dalam subseksyen (1), seseorang perempuan adalah tidak boleh berkahwin tanpa suatu perakuan yang dikeluarkan di bawah subsekyen (1) walau apa pun Mahkamah Tinggi Syariah mungkin telah memberi kebenaran menganggap suami itu telah mati.

(4) Perakuan yang dikeluarkan di bawah subseksyen (1) hendaklah didaftarkan seolah-olah perakuan itu telah mewujudkan perceraian.

Penyenggaraan Daftar Perceraian dan Pembatalan

55. (1) Tiap-tiap Pendaftar dan juga Ketua Pendaftar hendaklah masing-masing menyenggara suatu Daftar Perceraian dan Pembatalan dan hendaklah serta-merta mencatatkan di dalamnya butir-butir yang ditetapkan mengenai semua perintah perceraian dan pembatalan yang dihantar kepadanya di bawah subseksyen (2) dan mengenai semua perintah perceraian dan pembatalan yang dipohon di bawah subseksyen (3) untuk didaftarkan.

(2) Tiap-tiap Mahkamah yang memberi dan merekodkan sesuatu perintah perceraian atau pembatalan atau yang membenar dan merekodkan sesuatu *talaq* atau apa-apa bentuk perceraian lain hendaklah serta-merta menghantar satu salinan rekod itu yang diperakui kepada Pendaftar yang berkenaan dan kepada Ketua Pendaftar untuk didaftarkan.

(3) Jika sesuatu perkahwinan yang diakadnikahkan dalam Negeri Kedah Darul Aman adalah dibubarkan atau dibatalkan dengan suatu perintah Mahkamah yang layak berbidang kuasa di luar Negeri Kedah Darul Aman salah satu daripada pihak-pihak itu boleh memohon kepada Pendaftar yang berkenaan itu dan Ketua Pendaftar hendaklah mendaftarkan perintah itu apabila berpuas hati bahawa perintah itu adalah satu perintah yang patut diiktiraf sebagai sah bagi maksud undang-undang dalam Negeri Kedah Darul Aman.

(4) Jika sesuatu lafaz *talaq* di hadapan Mahkamah atau sesuatu perintah perceraian atau pembatalan, di mana jua telah diberi, telah

membubarkan sesuatu perkahwinan yang telah diakadnikahkan dalam Negeri Kedah Darul Aman dan telah didaftarkan di bawah Enakmen ini atau di bawah mana-mana undang-undang bertulis yang berkuat kuasa sebelum Enakmen ini, Pendaftar yang berkenaan dan Ketua Pendaftar hendaklah, apabila mendaftarkan *talaq* atau perintah itu, menyebabkan supaya catatan mengenai perkahwinan itu dalam Daftar Perkahwinan ditandakan dengan perkataan "Dibubarkan" dan dengan rujukan mengenai perbicaraan dalam mana *talaq* itu telah dilafazkan atau perintah itu telah dibuat.

(5) Apabila mendaftarkan sesuatu *talaq* atau perintah perceraian atau pembatalan itu dan apabila dibayar kepadanya fi yang ditetapkan, Ketua Pendaftar hendaklah mengeluarkan surat perakuan cerai dan pembatalan dalam borang yang ditetapkan kepada kedua-dua pihak itu.

Pendaftaran perceraian

56. Tiada apa-apa lafaz *talaq* atau perintah perceraian atau pembatalan boleh didaftarkan melainkan Ketua Pendaftar berpuas hati bahawa Mahkamah telah membuat perintah muktamad berhubung dengannya.

Pendaftaran perceraian di luar Mahkamah

57. (1) Walau apa pun seksyen 55, seseorang yang telah menceraikan isterinya dengan lafaz *talaq* di luar Mahkamah dan tanpa kebenaran Mahkamah, hendaklah dalam masa tujuh hari dari tarikh lafaz *talaq* itu melaporkan kepada Mahkamah.

(2) Mahkamah hendaklah mengadakan siasatan untuk memastikan sama ada *talaq* yang dilafazkan itu adalah sah mengikut Hukum Syarak.

(3) Jika Mahkamah berpuas hati bahawa *talaq* yang telah dilafazkan itu adalah sah mengikut Hukum Syarak, maka Mahkamah hendaklah, tertakluk kepada seksyen 125—

(a) membuat perintah membenarkan perceraian dengan *talaq*;

(b) merekodkan perceraian itu; dan

(c) menghantar salinan rekod itu kepada Pendaftar yang berkenaan dan kepada Ketua Pendaftar bagi pendaftaran.

***Mut'ah* atau pemberian saguhati kepada perempuan yang diceraikan tanpa sebab yang patut**

58. Selain daripada haknya untuk memohon nafkah, seseorang perempuan yang telah diceraikan tanpa sebab yang patut oleh suaminya boleh memohon *mut'ah* atau pemberian sagu hati kepada Mahkamah, dan Mahkamah boleh, selepas mendengar pihak-pihak itu dan apabila berpuas hati bahawa perempuan itu telah diceraikan tanpa sebab yang patut, memerintahkan suami membayar sejumlah wang yang wajar dan patut mengikut Hukum Syarak.

Hak terhadap mas kahwin, dsb., tidak akan tersentuh

59. Tiada apa-apa jua yang terkandung dalam Enakmen ini boleh menyentuh apa-apa hak yang mungkin ada pada seseorang isteri di bawah Hukum Syarak terhadap mas kahwinnya dan pemberian kepadanya atau apa-apa bahagian daripadanya apabila perkahwinannya dibubarkan.

BAHAGIAN VI

NAFKAH ISTERI, ANAK DAN LAIN-LAIN

Kuasa Mahkamah memerintah nafkah bagi isteri dan kesan *nusyuz*

60. (1) Tertakluk kepada Hukum Syarak, Mahkamah boleh memerintahkan seseorang lelaki membayar nafkah kepada isteri atau bekas isterinya.

(2) Tertakluk kepada Hukum Syarak dan pengesahan Mahkamah, seseorang isteri tidaklah berhak mendapat nafkah apabila dia *nusyuz* atau enggan dengan tidak munasabah menurut kemahuan atau perintah sah suaminya, iaitu, antara lain—

(a) apabila dia menjauhkan dirinya dari suaminya;

(b) apabila dia meninggalkan rumah suaminya bertentangan dengan kemahuan suaminya; atau

(c) apabila dia enggan berpindah bersama suaminya ke satu rumah atau tempat lain,

tanpa apa-apa sebab yang sah mengikut Hukum Syarak.

(3) Selepas sahaja isteri itu bertaubat dan menurut kemahuan dan perintah sah suaminya, maka isteri itu tidaklah lagi menjadi *nusyuz*.

Kuasa Mahkamah untuk memerintah nafkah bagi seseorang tertentu

61. Mahkamah boleh memerintahkan mana-mana orang yang bertanggungan tentang hal itu mengikut Hukum Syarak supaya membayar nafkah kepada seorang lain jika dia tidak berupaya, sepenuhnya atau sebahagiannya, daripada mencari kehidupan oleh sebab kerosakan otak atau jasmani atau tidak sihat dan Mahkamah berpuas hati bahawa memandang kepada kemampuan orang yang pertama tersebut itu adalah munasabah memerintahkan sedemikian.

Pentaksiran nafkah

62. Pada menentukan jumlah sesuatu nafkah yang hendak dibayar, Mahkamah hendaklah mengasaskan pentaksirannya terutama sekali atas kemampuan dan keperluan pihak-pihak itu, dengan mengira kadar nafkah itu berbanding dengan pendapatan orang yang terhadapnya perintah itu dibuat.

Kuasa Mahkamah untuk memerintahkan cagaran diberi bagi nafkah

63. Mahkamah boleh, apabila mengawardkan nafkah, memerintahkan orang yang bertanggungan membayar nafkah itu supaya memberi cagaran bagi kesemua atau apa-apa bahagiannya dengan meletakhak apa-apa harta pada pemegang-pemegang amanah dengan amanah supaya membayar nafkah itu atau sebahagiannya daripada pendapatan harta itu.

Mengkompaun nafkah

64. Sesuatu perjanjian untuk membayar, dengan wang atau harta lain, wang pokok bagi menjelaskan segala tuntutan nafkah masa hadapan tidak boleh berkuat kuasa sehingga ia telah diluluskan, dengan atau tanpa syarat-syarat oleh Mahkamah, tetapi apabila diluluskan sedemikian, hendaklah menjadi suatu pembelaan yang memadai terhadap apa-apa tuntutan nafkah.

Lamanya tempoh perintah nafkah

65. Kecuali jika sesuatu perintah nafkah dinyatakan sebagai selama sesuatu tempoh yang lebih singkat atau telah dibatalkan, dan tertakluk kepada seksyen 66, sesuatu perintah nafkah hendaklah tamat apabila mati orang yang kena membayar nafkah itu atau apabila mati orang yang berhak menerima nafkah itu menurut perintah yang telah dibuat itu, mengikut mana yang lebih awal.

Hak terhadap nafkah atau pemberian selepas perceraian

66. (1) Hak bagi seseorang isteri yang telah bercerai untuk menerima nafkah daripada suaminya yang dahulu di bawah sesuatu perintah Mahkamah hendaklah terhenti apabila tamat tempoh *'iddah* atau apabila isteri menjadi *nusyuz.*

(2) Hak isteri yang diceraikan untuk menerima pemberian daripada bekas suaminya di bawah sesuatu perjanjian hendaklah terhenti di atas perkahwinan semula isteri itu.

Kuasa Mahkamah untuk mengubah perintah nafkah

67. Mahkamah boleh pada bila-bila masa dan dari semasa ke semasa mengubah, atau boleh pada bila-bila masa membatalkan, sesuatu perintah nafkah yang masih berkuat kuasa, sama ada bercagar atau tidak bercagar, atas permohonan orang yang berhak menerima atau yang kena membayar nafkah itu menurut perintah yang telah dibuat itu, jika Mahkamah berpuas hati, bahawa perintah itu telah diasaskan atas sesuatu salah pernyataan atau kesilapan fakta atau jika sesuatu perubahan matan telah berlaku tentang hal keadaan.

Kuasa Mahkamah untuk mengubah perjanjian nafkah

68. Tertakluk kepada seksyen 64, Mahkamah boleh pada bila-bila masa dan dari semasa ke semasa mengubah syarat-syarat sesuatu perjanjian tentang nafkah yang dibuat antara suami dan isteri sama ada dibuat sebelum atau selepas tarikh yang ditetapkan, jika Mahkamah berpuas hati bahawa sesuatu perubahan matan telah berlaku tentang hal keadaan, walau apa pun peruntukan yang berlawanan dalam perjanjian itu.

Nafkah yang kena dibayar di bawah perintah Mahkamah tidak boleh dipindahkan hak miliknya

69. Nafkah yang kena dibayar kepada seseorang di bawah sesuatu perintah Mahkamah tidak boleh diserahhak atau dipindahmilik atau kena ditahan, diasingkan, atau dikenakan levi untuk, atau berkenaan dengan apa-apa hutang atau tuntutan.

Menuntut tunggakan nafkah

70. (1) Tunggakan nafkah yang tidak bercagar, boleh dituntut sebagai suatu hutang daripada pihak yang mungkir itu dan, jika tunggakan itu terkumpul kena dibayar sebelum suatu perintah penerimaan dibuat terhadap pihak yang mungkir itu, tunggakan itu boleh dibuktikan dalam kebankrapannya dan, jika tunggakan itu terkumpul kena dibayar sebelum dia mati, tunggakan itu hendaklah menjadi suatu hutang yang kena dibayar dari harta pusakanya.

(2) Tunggakan nafkah yang tidak bercagar yang terkumpul kena dibayar sebelum orang yang berhak kepadanya itu mati boleh dituntut sebagai suatu hutang oleh wakil diri di sisi undang-undang orang itu.

Nafkah Sementara

71. (1) Jika Mahkamah berpuas hati bahawa terdapat alasan-alasan untuk membayar nafkah, Mahkamah boleh membuat suatu perintah terhadap suami bagi membayar nafkah sementara yang akan berkuat kuasa dengan serta merta dan terus berkuat kuasa sehingga perintah Mahkamah dibuat atas permohonan untuk nafkah.

(2) Suami boleh menyelaraskan nafkah sementara yang dibayar dengan amaun yang diperintah supaya dibayar untuk nafkah di bawah perintah Mahkamah, dengan syarat bahawa amaun yang diterima oleh isteri, setelah ditolak apa-apa potongan, adalah cukup untuk keperluan asasnya.

Hak tempat tinggal

72. (1) Seseorang perempuan yang diceraikan adalah berhak tinggal di rumah di mana dia biasa tinggal semasa dia berkahwin selagi suami tidak mendapatkan tempat tinggal lain yang sesuai untuk isteri.

(2) Hak tempat tinggal yang diperuntukkan dalam subsekyen (1) akan terhenti—

(a) jika tempoh ‘iddah telah tamat;

(b) jika tempoh penjagaan anak telah tamat;

(c) jika perempuan itu telah berkahwin semula; atau

(d) jika perempuan itu telah bersalah melakukan perbuatan yang memberahikan secara terbuka atau *fahisyah,*

dan sesudah itu suami boleh memohon kepada Mahkamah supaya dikembalikan rumah itu kepadanya.

Kewajipan menanggung nafkah anak

73. (1) Kecuali jika sesuatu perjanjian atau sesuatu perintah Mahkamah memperuntukkan selainnya, maka adalah menjadi kewajipan seseorang lelaki menanggung nafkah anaknya, sama ada anak itu berada dalam jagaannya atau dalam jagaan seseorang lain, sama ada dengan mengadakan bagi mereka tempat tinggal, pakaian, makanan, perubatan dan pelajaran sebagaimana yang munasabah memandang kepada kemampuan dan taraf kehidupannya atau dengan membayar kosnya.

(2) Kecuali seperti tersebut di atas, adalah menjadi kewajipan seseorang yang bertanggungan di bawah Hukum Syarak, supaya menanggung nafkah atau memberi sumbangan kepada nafkah kanak-kanak jika bapa kanak-kanak itu telah mati atau tempat di mana bapanya berada tidak diketahui atau jika dan setakat mana bapanya tidak berupaya menanggung nafkah mereka.

Kuasa Mahkamah memerintahkan nafkah bagi kanak-kanak

74. (1) Mahkamah boleh pada bila-bila masa memerintahkan seorang lelaki membayar nafkah untuk faedah mana-mana anaknya—

(a) jika dia telah enggan atau cuai mengadakan peruntukan dengan munasabah bagi anaknya itu;

(b) jika dia telah meninggalkan langsung isterinya dan anaknya itu adalah dalam jagaan isterinya;

(c) dalam masa menanti keputusan sesuatu prosiding hal-ehwal suami isteri;

(d) apabila membuat atau selepas daripada membuat suatu perintah meletakkan anak itu dalam jagaan seseorang lain; atau

(e) apabila memberi kebenaran kepada lelaki itu untuk berpoligami di bawah seksyen 23.

(2) Mahkamah adalah juga berkuasa memerintahkan seseorang yang bertanggungan di bawah Hukum Syarak supaya membayar atau memberi sumbangan terhadap nafkah seseorang anak jika Mahkamah berpuas hati bahawa memandang kepada kemampuannya adalah munasabah bagi Mahkamah memerintahkan sedemikian.

(3) Sesuatu perintah di bawah subseksyen (1) atau (2) boleh mengarahkan supaya pembayaran dibuat kepada orang yang menjaga atau memelihara dan mengawal anak itu atau kepada pemegang-pemegang amanah bagi anak itu.

Kuasa bagi Mahkamah memerintahkan cagaran bagi nafkah seseorang anak

75. (1) Mahkamah boleh, apabila memerintah pembayaran nafkah untuk faedah seseorang anak, memerintahkan orang yang bertanggungan membayar nafkah itu supaya memberi cagaran bagi kesemua atau sebahagian daripadanya dengan meletakhak apa-apa harta pada pemegang-pemegang amanah dengan amanah supaya membayar nafkah itu atau sebahagiannya daripada pendapatan harta itu.

(2) Kegagalan mematuhi perintah menghendaki orang yang bertanggungan membayar nafkah itu meletakhak apa-apa harta pada pemegang amanah bagi maksud subseksyen (1) boleh dikenakan hukuman sebagai suatu penghinaan terhadap Mahkamah.

Kuasa bagi Mahkamah mengubah perintah mengenai penjagaan atau nafkah seseorang anak

76. Mahkamah boleh, atas permohonan seseorang yang ada mempunyai kepentingan, pada bila-bila masa dan dari semasa ke semasa mengubah,

atau boleh pada bila-bila masa membatalkan, sesuatu perintah mengenai penjagaan atau nafkah seseorang anak, jika Mahkamah berpuas hati bahawa perintah itu telah diasaskan atas sesuatu salah pernyataan atau kesilapan fakta atau jika sesuatu perubahan matan telah berlaku tentang hal keadaan.

Kuasa bagi Mahkamah mengubah perjanjian penjagaan atau nafkah seseorang anak

77. Mahkamah boleh pada bila-bila masa dan dari semasa ke semasa mengubah syarat-syarat sesuatu perjanjian berhubung dengan penjagaan atau nafkah seseorang anak, sama ada perjanjian itu dibuat sebelum atau selepas tarikh yang ditetapkan, walau apapun peruntukan yang berlawanan dalam perjanjian itu, jika Mahkamah berpuas hati bahawa adalah munasabah dan untuk kebajikan anak itu berbuat demikian.

Menuntut tunggakan nafkah seseorang anak

78. Seksyen 71 hendaklah terpakai, *mutatis mutandis* dan mengikut Hukum Syarak, bagi perintah mengenai pembayaran nafkah untuk faedah seseorang anak.

Kewajipan menanggung nafkah kanak-kanak yang diterima sebagai ahli keluarga

79. (1) Jika seseorang lelaki telah menerima seseorang kanak-kanak yang bukan anaknya sebagai seorang ahli keluarganya, maka adalah menjadi kewajipannya menanggung nafkah kanak-kanak itu semasa dia masih seorang kanak-kanak, setakat mana bapa dan ibu kanak-kanak itu tidak berbuat demikian, dan Mahkamah boleh membuat apa-apa perintah yang perlu bagi memastikan kebajikan kanak-kanak itu.

(2) Kewajipan yang ditanggungkan oleh subseksyen (1) hendaklah terhenti jika kanak-kanak itu diambil balik oleh bapa atau ibunya.

(3) Apa-apa wang yang dibelanjakan oleh seseorang lelaki pada menanggung nafkah seseorang kanak-kanak sebagaimana dikehendaki oleh subseksyen (1) boleh dituntut daripada bapa atau ibu kanak-kanak itu.

Lamanya tempoh perintah bagi nafkah anak

80. Kecuali—

(1) jika sesuatu perintah mengenai nafkah seseorang anak dinyata sebagai selama tempoh yang lebih singkat;

(2) jika sesuatu perintah itu telah dibatalkan; atau

(3) jika sesuatu perintah itu dibuat untuk—

(a) seseorang anak perempuan yang belum berkahwin atau yang, oleh sebab sesuatu hilangupaya dari segi otak atau jasmani, tidak berkebolehan menanggung nafkah dirinya; atau

(b) seorang anak lelaki yang, oleh sebab sesuatu hilangupaya dari segi otak atau jasmani, tidak berkebolehan menanggung nafkah dirinya,

perintah nafkah hendaklah tamat apabila anak itu mencapai umur lapan belas tahun, tetapi Mahkamah boleh atas permohonan oleh anak itu atau oleh seseorang lain, melanjutkan perintah nafkah itu supaya meliputi apa-apa tempoh tambahan yang difikirkannya munasabah, bagi membolehkan anak itu mengikuti pelajaran atau latihan lanjut atau lebih tinggi.

Kewajipan memberi saraan anak-anak tak sahtaraf

81. (1) Jika seseorang perempuan cuai atau enggan menanggung nafkah seseorang anaknya yang tak sahtaraf yang tidak berupaya menanggung nafkah dirinya, melainkan seorang anak yang dilahirkan akibat rogol, Mahkamah boleh, apabila hal itu dibuktikan dengan sewajarnya, memerintahkan perempuan itu memberi apa-apa elaun bulanan yang difikirkan munasabah oleh Mahkamah.

(2) Elaun bulanan di bawah seksyen ini hendaklah kena dibayar dari tarikh bermulanya kecuaian atau keengganan menanggung nafkah itu atau dari sesuatu tarikh yang kemudian mengikut sebagaimana yang dinyatakan dalam perintah itu.

BAHAGIAN VII

PENJAGAAN

Hadhanah atau Penjagaan Kanak-Kanak

Orang yang berhak menjaga kanak-kanak

82. (1) Tertakluk kepada seksyen 83, ibu adalah yang paling berhak dari segala orang bagi menjaga anak kecilnya dalam masa ibu itu masih dalam perkahwinan dan juga selepas perkahwinannya dibubarkan.

(2) Jika Mahkamah berpendapat bahawa ibu adalah hilang kelayakan di bawah Hukum Syarak dari mempunyai hak terhadap hadhanah atau penjagaan anaknya, maka hak itu, tertakluk kepada subseksyen (3), hendaklah berpindah kepada salah seorang yang berikut mengikut susunan keutamaan yang berikut, iaitu—

(a) nenek sebelah ibu hingga ke atas;

(b) bapa;

(c) nenek sebelah bapa hingga ke atas;

(d) kakak atau adik perempuan seibu sebapa;

(e) kakak atau adik perempuan seibu;

(f) kakak atau adik perempuan sebapa;

(g) anak perempuan dari kakak atau adik perempuan seibu sebapa;

(h) anak perempuan dari kakak atau adik perempuan seibu;

(i) anak perempuan dari kakak atau adik perempuan sebapa;

(j) emak saudara sebelah ibu;

(k) emak saudara sebelah bapa;

(l) waris lelaki yang boleh menjadi warisnya sebagai *'asabah* atau residuari:

dengan syarat penjagaan orang demikian tidak menjejaskan kebajikan kanak-kanak itu.

(3) Tiada seseorang lelaki berhak terhadap penjagaan seseorang kanak-kanak perempuan melainkan lelaki itu adalah seorang *mahram*, iaitu, dia mempunyai pertalian dengan kanak-kanak perempuan itu dalam mana dia dilarang berkahwin dengannya.

(4) Tertakluk kepada seksyen 83 dan 85, jika ada beberapa orang dari keturunan atau peringkat yang sama, kesemuanya sama berkelayakan dan bersetuju menjaga kanak-kanak itu, penjagaan hendaklah diamanahkan kepada orang yang mempunyai sifat-sifat paling mulia yang menunjukkan perasaan paling kasih sayang kepada kanak-kanak itu, dan jika kesemuanya sama mempunyai sifat-sifat kemuliaan, maka yang tertua antara mereka adalah berhak mendapat keutamaan.

Kelayakan-kelayakan yang perlu untuk penjagaan

83. Seseorang yang mempunyai hak mendidik seseorang kanak-kanak, adalah berhak menjalankan hak terhadap hadhanah jika—

(a) orang itu adalah seorang Islam;

(b) orang itu adalah sempurna akal;

(c) orang itu berumur yang melayakkan dia memberi kepada kanak-kanak itu jagaan dan kasih sayang yang mungkin diperlukan oleh kanak-kanak itu;

(d) orang itu berkelakuan baik dari segi akhlak Islamiah; dan

(e) orang itu tinggal di tempat di mana kanak-kanak itu tidak mungkin menghadapi apa-apa akibat buruk dari segi akhlak atau jasmani.

Bagaimana hak penjagaan hilang

84. Seseorang perempuan hilang hak hadhanah—

(a) jika perempuan itu berkahwin dengan seseorang yang tidak mempunyai pertalian dengan kanak-kanak itu yang orang itu

dilarang berkahwin dengan kanak-kanak itu, jika penjagaannya dalam hal sedemikian akan menjejaskan kebajikan kanak-kanak itu tetapi haknya untuk penjagaan akan kembali semula jika perkahwinan itu dibubarkan;

(b) jika perempuan itu berkelakuan buruk secara keterlaluan dan terbuka atau *fahisyah*;

(c) jika perempuan itu menukar pemastautinannya dengan tujuan untuk mencegah bapa kanak-kanak itu dari menjalankan pengawasan yang perlu ke atas kanak-kanak itu, kecuali bahawa seseorang isteri yang bercerai boleh mengambil anaknya sendiri ke tempat lahir isteri itu;

(d) jika perempuan itu *murtad*; atau

e) jika perempuan itu mengabaikan atau menzalimi kanak-kanak itu.

Tempoh penjagaan

85. (1) Hak *hadinah* bagi menjaga seseorang kanak-kanak tamat setelah kanak-kanak itu mencapai umur tujuh tahun, jika kanak-kanak itu lelaki, dan umur sembilan tahun, jika kanak-kanak itu perempuan, tetapi Mahkamah boleh, atas permohonan *hadinah,* membenarkan dia menjaga kanak-kanak itu sehingga kanak-kanak itu mencapai umur sembilan tahun, jika kanak-kanak itu lelaki, dan umur sebelas tahun, jika kanak-kanak itu perempuan.

(2) Setelah tamatnya hak *hadinah,* penjagaan adalah turun kepada bapa, dan jika kanak-kanak itu telah mencapai umur kecerdikan *(mumaiyiz),* maka kanak-kanak itu adalah berhak memilih untuk tinggal dengan sama ada ibu atau bapanya, melainkan jika Mahkamah memerintahkan selainnya.

Penjagaan anak tak sahtaraf

86. Penjagaan anak tak sahtaraf hanya pada ibu dan saudara mara ibu.

Kuasa Mahkamah membuat perintah mengenai penjagaan

87. (1) Walau apa pun peruntukan seksyen 83, Mahkamah boleh pada bila-bila masa dengan perintah memilih untuk meletakkan seseorang kanak-kanak dalam jagaan salah seorang daripada orang-orang yang tersebut di dalam seksyen itu atau, jika ada hal keadaan yang luar biasa yang menyebabkan tidak diingini bagi kanak-kanak itu diamanahkan kepada salah seorang daripada orang-orang itu, Mahkamah boleh dengan perintah meletakkan kanak-kanak itu dalam jagaan mana-mana orang lain atau mana-mana persatuan yang tujuannya adalah termasuk kebajikan kanak-kanak.

(2) Untuk memutuskan dalam jagaan siapakah seseorang kanak-kanak patut diletakkan, pertimbangan yang utama ialah kebajikan kanak-kanak itu dan, tertakluk kepada pertimbangan itu, Mahkamah hendaklah memberi perhatian kepada—

(a) kemahuan ibu bapa kanak-kanak itu; dan

(b) kemahuan kanak-kanak itu, jika dia telah meningkat umur dapat menyatakan sesuatu pendapatnya sendiri.

(3) Adalah menjadi suatu anggapan yang boleh dipatahkan bahawa adalah untuk kebaikan seseorang kanak-kanak dalam masa dia kecil supaya berada bersama ibunya, tetapi pada memutuskan sama ada anggapan itu dipakai bagi fakta sesuatu kes tertentu, Mahkamah hendaklah memberi perhatian kepada tidak baiknya mengganggu kehidupan seseorang kanak-kanak dengan bertukar-tukarnya jagaan.

(4) Jika ada dua orang atau lebih kanak-kanak dari sesuatu perkahwinan, Mahkamah tidaklah terikat meletakkan kedua-dua atau kesemuanya dalam jagaan orang yang sama tetapi hendaklah menimbangkan kebajikan tiap-tiap seorangnya secara berasingan.

(5) Mahkamah boleh, jika perlu, membuat perintah interim untuk menempatkan kanak-kanak itu dalam penjagaan mana-mana orang atau institusi atau persatuan dan perintah itu hendaklah serta merta dikuatkuasakan dan terus dikuatkuasakan sehingga Mahkamah membuat perintah bagi penjagaan itu.

Perintah tertakluk kepada syarat-syarat

88. (1) Sesuatu perintah jagaan boleh dibuat tertakluk kepada apa-apa syarat yang difikirkan oleh Mahkamah patut dikenakan dan, tertakluk kepada syarat-syarat, jika ada, yang dipakai dari semasa ke semasa, perintah itu adalah menghakkan orang yang diberi jagaan itu untuk memutuskan semua soal berhubungan dengan pendidikan dan pelajaran kanak-kanak itu.

(2) Tanpa menyentuh keluasan subseksyen (1), sesuatu perintah jagaan boleh—

(a) mengandungi syarat-syarat tentang tempat di mana kanak-kanak itu akan tinggal dan cara pelajarannya;

(b) mengadakan peruntukan bagi kanak-kanak itu berada bagi sementara dalam pemeliharaan dan kawalan seseorang yang lain daripada orang yang diberi jagaan itu;

(c) mengadakan peruntukan bagi kanak-kanak itu melawat ibu atau bapa yang tidak diberi jagaan atau seseorang dari keluarga ibu dan bapa yang telah mati atau tidak diberi jagaan pada masa-masa dan bagi apa-apa tempoh sebagaimana yang difikirkan munasabah oleh Mahkamah;

(d) memberi ibu atau bapa yang tidak diberi jagaan atau seseorang dari keluarga ibu atau bapa yang telah mati atau tidak diberi jagaan hak untuk berjumpa dengan kanak-kanak itu pada masa-masa dan dengan seberapa kerap yang difikirkan munasabah oleh Mahkamah; atau

(e) melarang orang yang diberi jagaan itu daripada membawa kanak-kanak itu keluar dari Malaysia.

Orang yang berhak kepada penjagaan

89. (1) Sungguh pun hak terhadap *hadhanah* atau penjagaan anak mungkin terletak pada seseorang lain, bapa adalah penjaga hakiki yang pertama dan utama bagi diri dan harta anaknya yang belum dewasa, dan

apabila bapa telah mati, maka hak di sisi undang-undang bagi menjaga anaknya itu adalah turun kepada salah seorang yang berikut mengikut susunan keutamaan yang berikut, iaitu—

(a) datuk lelaki di sebelah bapa;

(b) *wasi* yang dilantik menurut wasiat bapa;

(c) *wasi* kepada *wasi* bapa;

(d) *wasi* datuk lelaki di sebelah bapa;

(e) *wasi* kepada *wasi* datuk di sebelah bapa,

dengan syarat bahawa dia adalah seorang Islam, seorang dewasa, adalah siuman, dan boleh dipercayai.

(2) Bapa adalah sentiasa mempunyai kuasa paling luas untuk membuat melalui wasiat apa-apa perkiraan yang difikirkannya baik sekali berhubung dengan penjagaan anak-anaknya yang masih kanak-kanak dan berhubung dengan hal memperlindungi kepentingan mereka, dengan syarat bahawa dia adalah siuman sepenuhnya.

(3) Subseksyen (1) tidaklah terpakai jika terma-terma dan syarat-syarat bagi surat cara yang meletakkan harta pada kanak-kanak itu secara nyata tidak membenarkan orang yang tersebut didalamnya daripada menjalankan apa-apa kuasa ke atas harta itu, dan dalam hal yang demikian Mahkamah hendaklah melantik seorang penjaga bagi harta kanak-kanak itu.

(4) Bagi maksud-maksud penjagaan ke atas diri dan harta, seseorang hendaklah disifatkan sebagai kanak-kanak melainkan dia telah genap umur lapan belas tahun.

Kuasa ke atas harta tak alih dan harta alih

90. (1) Berkenaan dengan harta tak alih, seseorang penjaga di sisi undang-undang tidak mempunyai apa-apa kuasa untuk menjual, kecuali dalam hal-hal yang berikut, iaitu—

(a) jika, dengan menjual harta itu kepada orang luar, dia boleh mendapat harga sekurang-kurangnya dua kali ganda harga harta itu;

(b) jika kanak-kanak itu tidak mempunyai apa-apa mata pencarian lain, dan penjualan itu adalah benar-benar perlu untuk menanggung nafkahnya, dan kanak-kanak itu tidak mempunyai apa-apa harta lain;

(c) jika harta itu perlu dijual bagi maksud menjelaskan hutang pewasiat, yang tidak dapat diselesaikan jika harta itu tidak dijual;

(d) jika ada sesuatu peruntukan am dalam wasiat pewasiat itu yang tidak dapat dikuatkuasakan dengan tidak dijual harta itu;

(e) jika pendapatan yang terkumpul dari harta pesaka itu tidak mencukupi untuk membayar perbelanjaan yang telah dilakukan dalam menguruskannya dan untuk membayar hasil tanah;

(f) jika harta itu sedang diancami bahaya yang akan menyebabkannya menjadi musnah atau binasa oleh kerana reput;

(g) jika harta itu ada dalam tangan orang yang tidak berhak kepadanya, dan penjaga itu ada sebab bagi mengkhuatiri bahawa tidak ada peluang bagi mendapatkan pemulihan yang saksama; atau

(h) dalam sesuatu hal lain, jika harta itu benar-benar perlu dijual atas alasan-alasan lain yang dibenarkan oleh Hukum Syarak dan penjualan itu adalah nyata atau jelas sekali untuk faedah kanak-kanak itu.

(2) Berkenaan dengan harta alih, seseorang penjaga di sisi undang-undang adalah mempunyai kuasa menjual atau menyandarkan barang-barang dan harta-benda kanak-kanak itu, jika dia berkehendakkan keperluan yang mustahak, seperti makanan, pakaian dan asuhan, dan jika harta alih seseorang kanak-kanak adalah dijual dengan suci hati bagi

sesuatu balasan yang memadai dengan tujuan untuk melaburkan hasil jualan itu dengan selamat dan untuk memperolehi pendapatan tambahan, maka penjualan harta itu hendaklah dikira sebagai sah.

Pelantikan penjaga oleh Mahkamah

91. (1) Jika tidak ada penjaga di sisi undang-undang, maka kewajipan bagi melantik seseorang penjaga untuk memperlindungi dan memelihara harta kanak-kanak itu adalah terletak ke atas Mahkamah dan pada membuat sesuatu pelantikan Mahkamah hendaklah terutama sekali memberi pertimbangan kepada kebajikan kanak-kanak itu.

(2) Pada menimbangkan apakah akan menjadi kebajikan bagi kanak-kanak itu, Mahkamah hendaklah mengambil perhatian tentang umur dan jantina kanak-kanak itu, watak dan kebolehan penjaga yang dicadangkan itu dan bagaimana karibnya persaudaraannya dengan kanak-kanak itu, kemahuan-kemahuan, jika ada, ibu bapanya yang telah mati; dan apa-apa hubungan penjaga yang dicadangkan itu yang sedia ada dan yang dahulu dengan kanak-kanak itu telah mencapai umur membolehkannya untuk membuat sesuatu pilihan yang bijak, maka Mahkamah boleh menimbangkan pilihannya itu.

Pelantikan ibu sebagai penjaga melalui wasiat

92. Seseorang ibu yang beragama Islam boleh dilantik dengan sah menjadi wasi bagi bapa, dan dalam hal yang demikian ibu itu boleh menjalankan kuasanya sebagai penjaga melalui wasiat atau, jika tidak ada seorang penjaga di sisi undang-undang ia boleh dilantik sebagai penjaga di sisi undang-undang oleh Mahkamah, tetapi jika dia tidak dilantik sebagai demikian maka dia tidak boleh membuat apa-apa urusan mengenai harta kanak-kanak itu.

Penjaga bersama dengan ibu

93. Jika Mahkamah melantik ibu menjadi penjaga, Mahkamah boleh juga melantik seorang lain menjadi penjaga sama ada bagi diri atau harta kanak-kanak itu atau kedua-duanya, untuk bertindak bersama dengan ibu itu.

Perubahan kuasa penjaga harta

94. Pada melantik seseorang penjaga bagi harta seseorang kanak-kanak, Mahkamah boleh, dengan perintah, menentukan, menyekat atau memperluaskan kuasa penjaga berhubungan dengannya, setakat mana yang perlu bagi kebajikan kanak-kanak itu.

Pemecatan penjaga

95. Mahkamah boleh pada bila-bila masa dan dari masa ke semasa memecat seseorang penjaga, sama ada seorang ibu atau bapa atau orang lain dan sama ada dia adalah penjaga bagi diri atau harta kanak-kanak, dan boleh melantik seorang lain menjadi penjaga untuk menggantikannya.

Cagaran hendaklah diberi

96. (1) Jika seseorang dilantik oleh Mahkamah menjadi penjaga bagi harta seseorang kanak-kanak maka dia hendaklah, melainkan jika Mahkamah memerintahkan selainnya, memberi cagaran dengan nilai sebanyak mana yang ditetapkan bahawa dia akan melaksanakan kewajipan sebagai penjaga dengan sewajarnya.

(2) Cagaran itu hendaklah diberi mengikut cara yang ditetapkan pada masa itu bagi penerima-penerima yang dilantik oleh Mahkamah; dan penjaga yang dilantik itu hendaklah mengemukakan akaunnya pada tempoh yang diperintahkan, dan hendaklah membayar apa-apa baki yang diperakui kena dibayar olehnya ke dalam Mahkamah mengikut cara yang ditetapkan bagi penerima-penerima.

Had kuasa bagi penjaga yang dilantik oleh Mahkamah

97. (1) Seseorang penjaga bagi harta seseorang kanak-kanak yang dilantik oleh Mahkamah tidak boleh, tanpa kebenaran Mahkamah—

(a) menjual, menggadaikan, menggadai janji, menukar, ataupun dengan cara lain melepaskan milik mana-mana harta alih atau harta tak alih kanak-kanak itu; atau

(b) memajakkan mana-mana tanah kepunyaan kanak-kanak itu selama tempoh lebih daripada satu tahun.

(2) Apa-apa pelupusan harta seseorang kanak-kanak yang dilakukan bersalahan dengan seksyen ini boleh ditetapkan sebagai tak sah, dan atas penetapan itu Mahkamah boleh membuat apa-apa perintah yang pada pendapatnya perlu untuk mengembalikan harta yang dilupuskan itu kepada kanak-kanak itu.

(3) Mahkamah tidak boleh membuat apa-apa perintah di bawah subseksyen (2) melainkan jika perlu atau baik bagi kepentingan kanak-kanak itu.

Penjaga tidak boleh memberi akuan penyelesaian mengenai harta modal

98. Seseorang penjaga bagi harta seseorang kanak-kanak yang dilantik oleh Mahkamah tidak boleh, melainkan jika Mahkamah memerintah sebaliknya dalam suatu hal, diberi kuasa untuk memberi akuan penyelesaian yang sewajarnya bagi apa-apa legasi atau apa-apa wang modal lain yang kena dibayar kepada atau boleh diterima oleh kanak-kanak itu.

Penjaga boleh menanggung kanak-kanak dari pendapatan

99. (1) Seseorang penjaga bagi harta seseorang kanak-kanak yang dilantik oleh Mahkamah boleh membuat peruntukan yang berpatutan dari pendapatan harta itu untuk menanggung nafkah dan pelajaran kanak-kanak itu memandangkan kepada taraf kehidupan kanak-kanak itu; tetapi tiada apa-apa jumlah wang lebih daripada tiga ratus ringgit sebulan boleh digunakan sedemikian tanpa kebenaran Mahkamah.

(2) Jika pendapatan dari harta kanak-kanak itu yang adalah dalam tangan penjaga itu tidak mencukupi bagi maksud itu, atau jika wang adalah dikehendaki untuk kemajuan kanak-kanak itu, maka Mahkamah boleh memerintahkan supaya peruntukan bagi maksud itu diadakan dari harta modal kanak-kanak itu dan, bagi maksud itu, Mahkamah boleh membenarkan apa-apa bahagian dari harta kanak-kanak itu dijual, digadaikan, atau digadai janji dan boleh memberi apa-apa arahan mengenainya sebagaimana yang perlu bagi kepentingan kanak-kanak itu.

Perintah khas mengenai harta kecil

100. (1) Jika memandang kepada taraf kehidupan kanak-kanak itu dan kepada nilai hartanya dan juga kepada segala hal keadaan kes yang

berkenaan adalah didapati bermanfaat supaya harta modal kanak-kanak itu digunakan bagi menanggung nafkah, pelajaran atau kemajuannya dengan cara yang boleh mengelakkan belanja bagi membuat permohonan kepada Mahkamah, maka Mahkamah, daripada melantik seorang penjaga bagi harta kanak-kanak itu, boleh memerintahkan supaya segala harta kanak-kanak itu, dari apa jua jenis pun, diletakkan dalam tangan seseorang yang akan dilantik oleh Mahkamah, dengan kuasa penuh untuk membuat apa-apa urusan dan untuk menggunakan harta itu bagi maksud yang tersebut di atas menurut budi bicaranya sendiri bebas dari apa-apa kawalan; dan dalam hal yang demikian resit dari orang yang dilantik itu adalah menjadi akuan penyelesaian yang sewajarnya bagi sesiapa jua yang membuat apa-apa pembayaran atau pindah milik apa-apa harta kepadanya bagi pihak kanak-kanak itu.

(2) Seseorang yang dilantik di bawah subseksyen (1) boleh diperintahkan oleh Mahkamah supaya mengemukakan suatu akaun mengenai urusan yang dibuat olehnya mengenai harta kanak-kanak itu.

(3) Mahkamah boleh, kerana sesuatu sebab yang memadai, membatalkan apa-apa perintah, atau memansuhkan apa-apa pelantikan, yang dibuat di bawah subseksyen (1), dan boleh melantik seorang lain dengan memberi kepadanya kuasa yang sama atau apa-apa kuasa yang lebih besar atau lebih kecil yang difikirkannya patut, atau boleh melantik seorang penjaga bagi harta kanak-kanak itu.

Permohonan untuk mendapatkan pendapat, dsb.

101. Seseorang penjaga boleh memohon kepada Mahkamah untuk mendapatkan pendapat, nasihat, atau budi bicaranya atas apa-apa soal mengenai pengurusan atau pentadbiran harta kanak-kanak itu.

Perintah larangan oleh Mahkamah

102. (1) Walau apa pun peruntukan seksyen 91, Mahkamah boleh, jika ia fikirkan perlu berbuat demikian, membuat suatu perintah melarang bapa atau datuk lelaki di sebelah bapa seorang kanak-kanak atau *wasi-wasi* mereka masing-masing atau wasi-wasi kepada wasi-wasi mereka masing-masing dari—

(a) menjual, menggadaikan, menggadai janji, menukar, ataupun dengan cara lain melepaskan milik mana-mana harta alih atau harta tak alih kanak-kanak itu; atau

(b) memajakkan mana-mana tanah kepunyaan kanak-kanak itu selama tempoh lebih daripada satu tahun, tanpa mendapat kebenaran terlebih dahulu dari Mahkamah.

(2) Apa-apa pelupusan harta seseorang kanak-kanak bersalahan dengan perintah itu boleh ditetapkan sebagai tak sah, dan atas penetapan itu Mahkamah boleh membuat apa-apa perintah yang difikirkannya perlu untuk mengembalikan harta yang dilupuskan itu kepada kanak-kanak itu.

(3) Mahkamah tidak boleh membuat apa-apa perintah di bawah subseksyen (2) melainkan jika perlu atau baik bagi kepentingan kanak-kanak itu.

Penjaga bagi anak yatim

103. Jika bapa dan datuk lelaki seseorang kanak-kanak telah mati tanpa melantik seorang penjaga melalui wasiat, mana-mana penghulu, pegawai polis yang berpangkat tidak rendah daripada Sarjan, mana-mana orang yang menjaga kanak-kanak itu, atau mana-mana orang yang ada mempunyai kuasa seorang Pelindung di bawah Akta Pelindungan Kanak-Kanak 1991 [*Akta 468*], boleh menyebabkan kanak-kanak itu dibawa ke hadapan Mahkamah dan Mahkamah boleh melantik seorang penjaga sama ada bagi diri atau bagi harta kanak-kanak itu, atau kedua-duanya.

Mahkamah hendaklah mengambil perhatian tentang nasihat pegawai kebajikan dsb.

104. Apabila menimbangkan apa-apa soal berhubung dengan penjagaan atau nafkah seseorang kanak-kanak, Mahkamah hendaklah, bila-bila juga praktik, menerima nasihat seseorang, sama ada pegawai awam atau tidak, yang terlatih atau berpengalaman dalam kebajikan kanak-kanak tetapi Mahkamah tidaklah terikat untuk menuruti nasihat itu.

Kuasa Mahkamah untuk menghalang anak dibawa keluar dari Malaysia

105. (1) Mahkamah boleh, atas permohonan bapa atau ibu seseorang anak—

(a) jika keputusan sesuatu perbicaraan hal ehwal suami isteri belum selesai; atau

(b) jika, di bawah sesuatu perjanjian atau di bawah perintah Mahkamah, hanya ibu sahaja atau bapa sahaja ada mempunyai jagaan atas anak itu manakala yang satu lagi itu tidak ada mempunyai jagaan,

mengeluarkan suatu injunksi sekatan pihak yang satu lagi itu daripada membawa anak itu keluar dari Malaysia atau Mahkamah boleh membenarkan anak itu dibawa keluar dari Malaysia sama ada tanpa syarat atau tertakluk kepada apa-apa syarat atau akujanji yang difikirkan patut oleh Mahkamah.

(2) Mahkamah boleh, atas permohonan seseorang yang ada mempunyai kepentingan, mengeluarkan suatu injunksi sekatan seseorang, lain daripada orang yang ada mempunyai jagaan atas kanak-kanak itu, daripada membawa seseorang kanak-kanak keluar dari Malaysia.

(3) Kemungkiran mematuhi sesuatu perintah yang dibuat di bawah seksyen ini boleh dikenakan hukuman sebagai suatu penghinaan terhadap Mahkamah.

Relif-Relif Lain

Kuasa bagi Mahkamah membatalkan dan menahan perpindahan yang bermaksud untuk mengecewakan tuntutan nafkah

106. (1) Jika—

(a) sesuatu perbicaraan hal ehwal suami isteri belum selesai di Mahkamah;

(b) sesuatu perintah telah dibuat di bawah seksyen 58, 60 atau 74 dan belum lagi dibatalkan; atau

(c) nafkah kena dibayar di bawah sesuatu perjanjian kepada, atau untuk faedah, seorang isteri atau isteri yang dahulu atau anak,

Mahkamah adalah berkuasa atas permohonan—

(i) jika ia berpuas hati bahawa apa-apa perpindahan harta telah dilakukan oleh suami atau suami yang dahulu atau isteri atau isteri yang dahulu atau ibu atau bapa bagi orang yang telah membuat atau yang bagi pihaknya telah dibuat permohonan itu, dalam masa tiga tahun sebelumnya, dengan tujuan di pihak orang yang melakukan perpindahan itu hendak mengurangkan kemampuannya membayar nafkah atau kemampuan suami itu membayar mut'ah atau hendak menghalangi isterinya atau suaminya, mengikut mana-mana berkenaan, daripada apa-apa hak berhubungan dengan harta itu, tertakluk kepada subseksyen (2), menghendaki orang yang membuat perpindahan itu membatalkan perpindahan itu; dan

(ii) jika ia berpuas hati bahawa sesuatu perpindahan harta dicadang hendak dilakukan dengan sesuatu tujuan yang demikian, memberi suatu injunksi tegahan perpindahan itu.

(2) Bagi maksud seksyen ini—

"harta" ertinya apa-apa jenis harta, alih atau tak alih, dan termasuklah wang;

"perpindahan" termasuklah sesuatu penjualan, pemberian, pajakan, gadai janji, atau apa-apa transaksi lain yang dengannya pemunyaan atau pemilikan harta itu adalah dipindahmilik atau dibebankan tetapi tidak termasuk sesuatu perpindahan yang dilakukan kerana wang atau sesuatu bernilai wang kepada atau untuk faedah seseorang yang bertindak dengan suci hati dan dengan tidak mengetahui tujuan perpindahan itu dilakukan.

(3) Kemungkiran mematuhi sesuatu perintah yang dibuat di bawah seksyen ini boleh dikenakan hukuman sebagai suatu penghinaan terhadap Mahkamah.

Perintah tegahan terhadap gangguan

107. (1) Mahkamah adalah berkuasa dalam masa perbicaraan hal ehwal suami isteri masih belum selesai atau pada atau selepas pemberian sesuatu perintah perceraian, *fasakh* atau pembatalan, memerintahkan mana-mana orang menahan dirinya dari mengganggui atau menceroboh; dengan apa-apa cara pun ke atas suami atau isteri atau bekas suami atau bekas isterinya.

(2) Kemungkiran mematuhi sesuatu perintah yang dibuat di bawah seksyen ini boleh dikenakan hukuman sebagai suatu penghinaan terhadap Mahkamah.

Perintah tegahan melupuskan harta sepencarian

108. (1) Mahkamah boleh, dalam mana-mana prosiding hal ehwal suami isteri yang masih belum selesai dan dalam mana Mahkamah boleh membuat perintah di bawah seksyen 122, atas permohonan mana-mana pihak kepada perkahwinan itu, mengeluarkan suatu perintah tegahan, menahan suami atau isteri, mengikut mana-mana yang berkenaan, daripada melupuskan apa-apa harta yang telah diperolehi semasa perkahwinan mereka berkuat kuasa jika Mahkamah berpuas hati adalah difikirkan perlu untuk berbuat demikian.

(2) Kemungkiran mematuhi sesuatu perintah di bawah subseksyen (1) boleh dikenakan hukuman sebagai suatu penghinaan kepada Mahkamah.

BAHAGIAN VIII

PELBAGAI

Pengiktirafan perkahwinan orang Islam yang dilakukan di luar Negeri Kedah Darul Aman

109. Sesuatu perkahwinan orang Islam yang dilakukan di luar Negeri Kedah Darul Aman, lain daripada perkahwinan yang diakadnikahkan di sesuatu Kedutaan, Suruhanjaya Tinggi atau Pejabat Konsul Malaysia di bawah seksyen 24 hendaklah diiktiraf sebagai sah bagi segala maksud Enakmen ini jika—

(*a*) perkahwinan itu telah dilakukan mengikut cara yang dikehendaki atau dibenarkan oleh undang-undang tempat di mana ia telah dilakukan;

(*b*) tiap-tiap satu pihak itu ada mempunyai, pada masa perkahwinannya itu, keupayaan berkahwin di bawah undang-undang tempat bermastautinnya; dan

(*c*) jika salah satu pihak itu adalah seorang pemastautin di Negeri Kedah Darul Aman, kedua-dua pihak ada mempunyai keupayaan berkahwin mengikut Enakmen ini.

Pengiktirafan perkahwinan-perkahwinan yang dilakukan di Kedutaan-Kedutaan, dsb. di Negeri Kedah Darul Aman

110. Sesuatu perkahwinan orang Islam yang bukan warganegara Malaysia yang dilakukan di sesuatu Kedutaan, Suruhanjaya Tinggi, atau Pejabat Konsul negara asing di Negeri Kedah Darul Aman hendaklah diiktirafkan sebagai sah bagi segala maksud Enakmen ini jika—

(*a*) perkahwinan itu telah dilakukan mengikut cara yang dikehendaki atau dibenarkan oleh undang-undang negara Kedutaan, Suruhanjaya Tinggi, atau Pejabat Konsul itu, atau mengikut cara yang dibenarkan di bawah Enakmen ini;

(*b*) tiap-tiap satu pihak itu ada mempunyai, pada masa perkahwinannya itu, keupayaan berkahwin di bawah undang-undang tempat bermastautinnya; dan

(*c*) jika salah satu pihak itu adalah seorang pemastautin di Negeri Kedah Darul Aman, kedua-dua pihak ada mempunyai keupayaan berkahwin mengikut Enakmen ini.

Kesahtarafan Anak

Siapakah yang dikaitkan sebagai bapa

111. Jika seseorang perempuan yang berkahwin dengan seseorang lelaki melahirkan seorang anak—

(a) lebih daripada enam bulan *qamariah* dari tarikh perkahwinannya itu; atau

(b) dalam masa empat tahun *qamariah* selepas perkahwinannya itu dibubarkan sama ada oleh sebab kematian lelaki itu atau oleh sebab perceraian, dan perempuan itu pula tidak berkahwin semula,

maka anak itu hendaklah di*nasab*kan kepada lelaki itu, tetapi lelaki itu boleh, dengan cara *li'an*, menafikan anak itu sebagai anaknya di hadapan Mahkamah.

Kelahiran lebih empat tahun selepas pembubaran perkahwinan

112. Jika anak itu dilahirkan lebih daripada empat tahun *qamariah* selepas perkahwinan itu dibubarkan sama ada oleh sebab kematian lelaki itu atau oleh sebab perceraian, anak itu tidak boleh di*nasab*kan kepada lelaki itu, melainkan jika lelaki itu atau mana-mana warisnya menegaskan bahawa anak itu adalah anak lelaki itu.

Kelahiran selepas pengakuan bahawa *'iddah* telah tamat

113. Jika seorang perempuan, yang tidak berkahwin semula, membuat satu pengakuan bahawa tempoh *'iddah*nya telah tamat, sama ada *'iddah* itu adalah oleh sebab kematian atau perceraian, dan perempuan itu kemudiannya melahirkan seorang anak, maka anak itu tidak boleh di*nasab*kan kepada suaminya, melainkan jika anak itu telah dilahirkan kurang daripada empat tahun *qamariah* dari tarikh perkahwinan itu dibubarkan oleh sebab kematian suaminya itu atau oleh sebab perceraian.

Persetubuhan *syubhah*

114. Jika seorang lelaki melakukan persetubuhan *syubhah* dengan seorang perempuan, dan kemudiannya perempuan itu melahirkan seorang anak dalam tempoh antara enam bulan *qamariah* hingga empat tahun *qamariah* selepas persetubuhan itu, maka lelaki itu hendaklah disifatkan sebagai bapa anak itu.

Syarat-syarat bagi pengakuan yang sah

115. Jika seseorang lelaki mengaku seorang lain, sama ada dengan nyata atau dengan tersirat, sebagai anaknya yang sah, lelaki itu hendaklah disifatkan sebagai bapa anak itu jika, syarat-syarat yang berikut dipenuhi, iaitu—

(a) tiada seseorang lain disifatkan sebagai bapa anak itu;

(b) perbezaan antara umur lelaki itu dengan umur anak itu memunasabahkan pertalian antara mereka sebagai bapa dan anak;

(c) jika anak itu telah *akil baligh,* di mana dia boleh membuat keputusan, anak itu telah mempersetujui tentang dia diakui sebagai anak;

(d) lelaki dan ibu anak itu mungkin boleh disatukan dengan sah dalam perkahwinan pada masa pembenihan;

(e) pengakuan itu bukannya cuma mengakui anak itu sebagai anaknya, bahkan mengakui anak itu sebagai anak sahtarafnya;

(f) lelaki itu adalah berkeupayaan membuat kontrak;

(g) pengakuan itu dibuat dengan tujuan semata-mata untuk memberi taraf kesahtarafan; atau

(h) pengakuan itu adalah jelas maksudnya dan anak itu adalah diakui sebagai anak kandungnya.

Anggapan daripada pengakuan boleh dipatahkan

116. Anggapan yang berbangkit dari pengakuan yang dibuat oleh seseorang bahawa dia adalah bapa kepada seseorang yang diakuinya sebagai anak boleh dipatahkan hanya dengan—

(a) penolakan di pihak orang yang telah diakui sebagai anak itu;

(b) bukti bahawa perbezaan umur antara pihak yang mengaku dan pihak yang diakui adalah sebegitu kecil, atau bahawa umur pihak yang diakui adalah sebegitu tinggi, hingga menyebabkan pertalian yang dikatakan itu mustahil dari segi fizikal;

(c) bukti bahawa pihak yang diakui itu adalah sebenarnya anak seorang lain; atau

(d) bukti bahawa ibu anak itu tidak mungkin menjadi isteri yang sah kepada pihak yang mengaku pada masa percantuman benih anak itu.

Pengakuan oleh perempuan yang sedang dalam '*iddah*

117. Jika orang yang membuat pengakuan itu adalah seorang perempuan yang berkahwin atau yang sedang dalam *'iddah*, suami perempuan itu tidak boleh disifatkan sebagai bapa kepada orang yang diakui itu melainkan jika pengakuan perempuan itu disahkan oleh suaminya itu atau disahkan dengan keterangan.

Mengakui seorang lain sebagai ibu atau bapa

118. Jika seseorang mengakui seorang lain sebagai bapa atau ibunya, maka pengakuan itu, jika disetujui atau disahkan oleh orang yang diakui itu, sama ada dalam masa hayat atau selepas kematian orang yang mengakui itu, adalah menjadi suatu perkeluargaan yang sah, setakat mana perhubungan di antara bapa atau ibu dengan anak itu sahaja, dengan syarat bahawa memandang kepada umur orang yang membuat pengakuan dan umur orang yang diakui itu maka adalah munasabah orang yang diakui itu menjadi ibu atau bapa kepada orang yang mengakui sedemikian.

Pengakuan lain daripada sebagai anak, ibu atau bapa

119. Jika seseorang mengakui seorang lain sebagai ahli keluarga, selain sebagai seorang anak, ibu atau bapa, pengakuan itu tidak boleh menyentuh mana-mana orang lain melainkan orang lain itu mengesahkan pengakuan itu.

Pengakuan tidak boleh dibatalkan

120. Sesudah sahaja pengakuan atau pengesahan dibuat tentang pertalian sebagai bapa dan anak atau tentang perkeluargaan atau persaudaraan, maka pengakuan atau pengesahan itu tidak boleh dibatalkan.

Perintah supaya Hidup Bersama Semula

Permohonan oleh isteri yang ditinggal langsung

121. Jika seseorang telah tidak lagi hidup bersama dengan isterinya mengikut cara yang dikehendaki oleh Hukum Syarak, isteri itu boleh memohon kepada Mahkamah untuk mendapatkan perintah supaya orang itu hidup bersama semula dengan isterinya.

Pembahagian Harta Sepencarian

Kuasa Mahkamah memerintah pembahagian harta sepencarian

122. (1) Mahkamah adalah mempunyai kuasa apabila membenarkan lafaz *talaq* atau apabila membuat suatu perintah perceraian untuk memerintah supaya apa-apa aset yang diperolehi oleh pihak-pihak itu dalam masa perkahwinan dengan usaha bersama mereka dibahagi antara mereka atau supaya mana-mana aset yang diperolehi oleh pihak-pihak itu dalam masa perkahwinan dengan usaha bersama mereka dibahagi antara mereka atau supaya mana-mana aset itu dijual dan hasil jualan itu dibahagi antara pihak-pihak itu.

(2) Pada menjalankan kuasa yang diberi oleh subseksyen (1), Mahkamah hendaklah mengambil perhatian tentang _

(a) takat sumbangan yang telah dibuat oleh tiap-tiap satu pihak dalam bentuk wang, harta, atau kerja bagi memperolehi aset-aset itu;

(b) apa-apa hutang yang terhutang oleh salah satu pihak yang telah dilakukan bagi manfaat bersama mereka;

(c) keperluan anak-anak yang belum dewasa dari perkahwinan itu, jika ada.

(3) Mahkamah adalah mempunyai kuasa, apabila membenarkan lafaz *talaq* atau apabila membuat perintah perceraian, memerintah supaya apa-apa aset yang diperolehi dalam masa perkahwinan dengan usaha tunggal satu pihak kepada perkahwinan itu dibahagi antara mereka atau supaya aset itu dijual dan hasil jualan itu dibahagi antara mereka atau supaya mana-mana aset itu dijual dan hasil jualan itu dibahagi antara pihak-pihak itu.

(4) Pada menjalankan kuasa yang diberi oleh subseksyen (3), Mahkamah hendaklah memberi perhatian kepada—

(a) takat sumbangan-sumbangan yang telah dibuat oleh pihak yang tidak memperolehi aset itu, kepada kebajikan keluarga dengan memelihara rumahtangga atau menjaga keluarga;

(b) keperluan anak-anak yang belum dewasa dari perkahwinan itu, jika ada,

dan tertakluk kepada pertimbangan-pertimbangan itu, Mahkamah boleh membahagikan aset-aset itu atau hasil jualan itu mengikut apa-apa kadar yang difikirkannya munasabah, tetapi, walau bagaimana pun, pihak yang telah memperoleh aset-aset itu dengan usahanya hendaklah menerima suatu kadar yang lebih besar.

(5) Bagi maksud seksyen ini, rujukan-rujukan mengenai aset yang diperoleh dalam masa perkahwinan termasuklah aset-aset yang dipunyai oleh satu pihak sebelum perkahwinan itu yang telah dimajukan pada sebahagian besarnya dalam masa perkahwinan itu oleh pihak yang satu lagi itu atau dengan usaha bersama mereka.

Rayuan

Rayuan

123. Mana-mana orang yang tidak berpuas hati dengan mana-mana keputusan mana-mana Mahkamah, atau mana-mana Pendaftar di bawah Enakmen ini boleh merayu kepada Mahkamah mengikut aturcara yang diperuntukan oleh undang-undang berkenaan tatacara mal dan jenayah.

BAHAGIAN IX

PENALTI

Poligami tanpa kebenaran Mahkamah

124. Jika seseorang lelaki berkahwin lagi di mana-mana jua pun dalam masa perkahwinannya yang sedia ada masih berterusan tanpa mendapat kebenaran secara bertulis terlebih dahulu daripada Mahkamah maka dia adalah melakukan suatu kesalahan dan hendaklah dihukum denda tidak melebihi satu ribu ringgit atau penjara tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya.

Perceraian di luar Mahkamah dan tanpa kebenaran Mahkamah

125. Jika seseorang lelaki menceraikan isterinya dengan melafazkan talaq dengan apa-apa bentuk di luar Mahkamah dan tanpa kebenaran Mahkamah itu maka dia adalah melakukan suatu kesalahan dan hendaklah dihukum denda tidak melebihi satu ribu ringgit atau penjara tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya.

Tidak membuat laporan

126. (1) Jika seseorang berkewajipan membuat sesuatu laporan di bawah Enakmen ini dan dia bersengaja cuai atau tidak berbuat demikian maka dia adalah melakukan suatu kesalahan dan hendaklah dihukum denda tidak melebihi satu ribu ringgit atau penjara tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya.

(2) Jika seseorang berkewajipan membuat sesuatu laporan atau dikehendaki mengemukakan sesuatu permohonan di bawah Enakmen ini atau dikehendaki memberi sesuatu maklumat atau menyempurnakan atau menandatangani apa-apa dokumen yang perlu di sisi undang-undang bagi maksud melaksanakan pendaftaran dokumen itu dan dia bersengaja cuai atau tidak membuat laporan itu atau mematuhi kehendak itu maka dia adalah melakukan suatu kesalahan dan hendaklah dihukum denda tidak melebihi satu ribu ringgit atau penjara tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya.

Ingkar perintah hidup bersama semula dengan isteri

127. Jika seseorang telah diperintahkan oleh Mahkamah supaya hidup bersama semula dengan isterinya dan dia bersengaja cuai atau tidak mematuhi perintah itu maka dia adalah melakukan suatu kesalahan dan hendaklah dihukum denda tidak melebihi satu ribu ringgit atau penjara tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya.

Menganiayai isteri atau suami

128. (1) Seseorang suami atau isteri yang dengan sengaja menganiaya isterinya atau suaminya atau menipu harta isterinya atau suaminya, mengikut mana-mana yang berkenaan, adalah melakukan suatu kesalahan dan hendaklah dihukum denda tidak melebihi satu ribu ringgit atau penjara tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya.

(2) Mahkamah boleh, sebagai perintah tambahan, memerintahkan supaya dibayar pampasan bagi harta yang telah ditipu itu.

Tidak memberi keadilan yang sewajarnya kepada isteri

129. Seseorang yang tidak memberi keadilan sewajarnya kepada isterinya mengikut Hukum Syarak adalah melakukan suatu kesalahan dan hendaklah dihukum denda tidak melebihi satu ribu ringgit atau penjara tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya.

Isteri tidak menurut perintah

130. Seseorang perempuan yang bersengaja tidak menurut sesuatu perintah yang diberi oleh suaminya yang sah mengikut Hukum Syarak adalah melakukan suatu kesalahan dan hendaklah dihukum denda tidak melebihi satu ratus ringgit atau, bagi kesalahan kali kedua atau kali kemudiannya, denda tidak melebihi lima ratus ringgit.

Percubaan menjadi murtad untuk membatalkan perkahwinan

131. Mana-mana orang yang tidak suka akan suami atau isterinya dan dengan perdayaan cuba menjadikan dirinya murtad untuk membatalkan perkahwinannya adalah melakukan suatu kesalahan dan hendaklah dihukum penjara tidak melebihi setahun.

Bersekedudukan semula tanpa *ruju'* yang sah

132. (1) Seseorang lelaki yang, setelah menceraikan dengan sah isterinya, bersekedudukan semula dengannya tanpa terlebih dahulu melafazkan *ruju'* yang sah adalah melakukan suatu kesalahan dan bolehlah dihukum denda tidak melebihi lima ratus ringgit atau penjara tidak melebihi tiga bulan.

(2) Jika isterinya itu tidak tahu pada masa persekedudukan semula itu tentang telah berlakunya perceraian itu, maka suami itu adalah melakukan suatu kesalahan dan bolehlah dihukum denda tidak melebihi satu ribu ringgit atau penjara tidak melebihi enam bulan.

(3) Seseorang perempuan yang bersubahat melakukan suatu kesalahan di bawah subseksyen (1) adalah melakukan suatu kesalahan dan bolehlah dihukum denda tidak melebihi lima ratus ringgit atau penjara tidak melebihi tiga bulan.

Kecuaian dengan sengaja untuk mematuhi perintah

133. (1) Tanpa menjejaskan hak mana-mana orang yang mempunyai kepentingan di bawah mana-mana perintah yang dibuat di bawah Enakmen ini untuk menguatkuasakan perintah di bawah Enakmen ini atau di bawah mana-mana undang-undang lain, Mahkamah yang telah membuat perintah itu, dalam hal kegagalan dengan sengaja untuk mematuhinya, boleh—

(a) jika perintah sedemikian menghendaki pembayaran apa-apa amaun, mengarahkan amaun yang kena dibayar itu dilevi mengikut cara yang diperuntukkan oleh undang-undang bagi melevi denda yang dikenakan oleh Mahkamah ; atau

(b) boleh menjatuhkan hukuman pemenjaraan kepada orang yang dengan sengaja gagal mematuhinya jika perintah pembayaran tiap-tiap bulan masih belum dibayar, atau, dalam mana-mana hal yang lain, pembayaran satu tahun yang masih belum dibayar.

(2) Mahkamah boleh—

(a) jika perintah yang dibuat di bawah subseksyen (1) menetapkan bagi pembayaran dibuat secara bulanan, menghukum orang yang dengan sengaja gagal mematuhinya dengan setiap bayaran bulanan yang masih belum dibayar; dan

(b) dalam mana-mana hal lain, menghukum orang yang dengan sengaja gagal mematuhi perintah yang dibuat di bawah subseksyen (1) dengan pemenjaraan tidak melebihi satu tahun bagi mana-mana pembayaran yang masih belum dibayar.

Percubaan dan subahat

134. Barangsiapa cuba melakukan, atau bersubahat melakukan, sesuatu kesalahan di bawah Enakmen ini adalah melakukan suatu kesalahan yang boleh dikenakan hukuman sama seperti yang diperuntukkan bagi kesalahan itu.

BAHAGIAN X
AM

Kuasa bagi membuat kaedah-kaedah

135. (1) Kebawah Duli Yang Maha Mulia Sultan, atas nasihat Majlis, boleh melalui pemberitahuan dalam *Warta*, membuat kaedah-kaedah untuk mengawal amalan dan acara dalam semua perbicaraan hal-ehwal suami isteri di bawah Enakmen ini mengikut sebagaimana yang difikirkannya bermanfaat dan kaedah-kaedah untuk menetap dan mengawal fi dan kos yang kena dibayar dalam semua perbicaraan itu; tertakluk kepadanya, semua perbicaraan di bawah Enakmen ini hendaklah dikawal oleh amalan dan acara Mahkamah yang ditetapkan oleh Enakmen Pentadbiran, setakat mana amalan dan acara itu tidak berlawanan dengan Enakmen ini.

(2) Mengenai perkara amalan dan acara dalam perbicaraan hal-ehwal suami isteri yang tidak diperuntukkan dengan nyata dalam Enakmen ini atau dalam apa-apa kaedah-kaedah yang dibuat di bawah Enakmen ini atau dalam Enakmen Pentadbiran, Mahkamah boleh memakai apa-apa amalan dan acara yang difikirkannya wajar bagi mengelakkan ketidakadilan dan bagi menyelesaikan perkara yang dipersoalkan antara pihak-pihak.

(3) Kebawah Duli Yang Maha Mulia Sultan, atas nasihat Majlis, boleh melalui pemberitahuan dalam *Warta*, membuat kaedah-kaedah bagi maksud Enakmen ini dan, tanpa menyentuh keluasan yang tersebut itu, kaedah-kaedah itu boleh mengadakan peruntukan-peruntukan bagi—

(a) cara bagaimana Pendaftar Nikah, Cerai dan *Ruju'* Orang Islam hendak menjalankan kuasa yang diberi kepada mereka oleh Enakmen ini;

(b) bentuk Daftar Nikah, Cerai dan *Ruju'* dan surat perakuan nikah, cerai dan ruju' dan cara bagaimana Daftar dan surat perakuan dikehendaki disimpan;

(c) membekal dan menyimpan dengan selamat Daftar Nikah, Cerai dan *Ruju'*, buku nota Pendaftar, dan segala akuan yang dibuat bagi maksud Enakmen ini;

(d) menyedia dan mengemukakan penyata nikah, cerai dan r*uju'* yang didaftarkan di bawah Enakmen ini;

(e) bentuk apa-apa perakuan, notis atau dokumen lain yang dikehendaki bagi maksud melaksanakan Enakmen ini;

(f) membuat carian dan memberi salinan yang diperakui;

(h) hukuman kerana melanggar atau tidak mematuhi mana-mana kaedah yang dibuat di bawah Enakmen ini; dan

(i) lain-lain perkara bagi maksud melaksanakan Enakmen ini.

Pengecualian

136. Semua kaedah, peraturan, perintah, notis dan borang yang telah dikeluarkan atau dibuat di bawah atau menurut Enakmen yang dimansuhkan oleh Enakmen ini hendaklah masih lagi berkuat kuasa setakat mana ianya tidak berlawanan atau tidak digantikan oleh peruntukan Enakmen ini, sehingga dibatal atau digantikan oleh kaedah, peraturan atau perintah yang dikeluarkan atau dibuat di bawah peruntukan Enakmen ini.

Pemansuhan

137. Enakmen Keluarga Islam 1979 adalah dimansuhkan [*Enakmen Bil. 1 Tahun 1984*].

JADUAL PERTAMA

(Seksyen 2 (3))

BENTUK SKRIP BAHASA ARAB BAGI PERKATAAN DAN UNGKAPAN TERTENTU

'akil baligh	—	عاقل بالغ
asobah	—	عصبه
ba-in kubra	—	بائن كبرى
ba-in sughra	—	بائن صغرى
darar syarie	—	ضرر شرعى
fahisyah	—	فاحشه
fasakh	—	فسخ
fasik	—	فاسق
hadhanah	—	حضانه
hadinah	—	حضينه
Hakam	—	حكم
Hakim Syarie	—	حاكم شرعي
Hukum Syarak	—	حكم شرع
'iddah	—	عده
kariah	—	قريه
khul'	—	خلع

khunsa musykil	—	خنثى مشكل
kitabiyah	—	كتابيه
li'an	—	لعان
marhalah	—	مرحلة
mastautin	—	مستوطن
muktiq	—	معتق
mumaiyiz	—	مميز
mut'ah	—	متعة
nafkah	—	نفقة
nasab	—	نسب
nusyuz	—	نشوز
persetubuhan syubhah	—	فرستوبهن (وطئ) شبهة
qamariah	—	قمرية
ruju'	—	رجوع
sighah	—	صيغة
syiqaq	—	شقاق
talaq	—	طلاق
ta'liq	—	تعليق
talaq raji'	—	طلاق رجعى
tazwij	—	تزويج
thayyib	—	ثيب
wali	—	ولي

JADUAL KEDUA

(Seksyen 11)

PERNIKAHAN TIDAK SAH

Pernikahan yang tidak mematuhi rukun dan syarat-syarat seperti yang disenaraikan di bawah adalah tidak sah dan tidak boleh didaftarkan di bawah Enakmen ini—

1. Rukun Nikah—

   (a) lelaki yang bakal menjadi suami;

   (b) perempuan yang bakal menjadi isteri;

   (c) *wali* yang adil;

   (d) dua orang saksi yang adil; dan

   (e) ijab dan kabul.

2. Syarat-syaratnya—

   (i) mengenai bakal suami

   (a) beragama Islam;

   (b) tidak berihram haji atau umrah;

   (c) lelaki yang ditentukan;

   (d) belum mempunyai empat orang isteri;

   (e) dengan kesukaan dan keredaannya sendiri bukan dengan paksaan; dan

   (f) seorang lelaki dan bukan *khunsa musykil.*

   (ii) mengenai bakal isteri

   (a) beragama Islam atau *Kitabiyah* dengan syarat-syarat yang tertentu;

(b) seorang perempuan yang ditentukan;

(c) bukan mahram kepada lelaki yang bakal menjadi suaminya;

(d) bukan isteri orang dan tidak di dalam *'iddah* orang lain; dan

(e) tidak berihram haji atau umrah.

(iii) syarat-syarat *wali*

(a) beragama Islam;

(b) seorang lelaki;

(c) *'akil baligh*;

(d) seorang yang merdeka;

(e) dengan kesukaan dan keredaannya menjadi *wali;*

(f) tidak berihram haji atau umrah;

(g) tidak *fasik;* dan

(h) adalah seorang yang sempurna akal.

(iv) keutamaan *wali*

(a) bapa kandung;

(b) nenek lelaki sebelah bapa ke atas;

(c) saudara lelaki seibu sebapa;

(*d*) saudara lelaki sebapa;

(*e*) anak saudara lelaki seibu sebapa;

(*f*) anak saudara lelaki sebapa;

(*g*) bapa saudara sebelah bapa seibu sebapa;

(*h*) bapa saudara sebelah bapa sebapa;

(*i*) anak lelaki bapa saudara sebelah bapa seibu sebapa ke bawah;

(*j*) anak lelaki bapa saudara sebelah bapa sebapa ke bawah;

(*k*) bapa saudara bapa seibu sebapa;

(*l*) bapa saudara bapa sebapa;

(*m*) anak lelaki bapa saudara bapa seibu sebapa;

(*n*) anak lelaki bapa saudara bapa sebapa ke bawah;

(*o*) bapa saudara nenek lelaki seibu sebapa;

(*p*) bapa saudara nenek lelaki sebapa;

(*q*) anak lelaki bapa saudara nenek lelaki seibu sebapa ke bawah;

(*r*) anak lelaki bapa saudara nenek lelaki sebapa ke bawah;

(*s*) *muktiq*;

(*t*) semua *asobah* kepada seorang *muktiq*;

(*u*) raja.

(v) izin perempuan yang bakal menjadi isteri kepada *wali*nya—

Perempuan yang hendak dinikahkan hendaklah memberi izin terlebih dahulu kepada walinya iaitu—

(*a*) wajib sekiranya ia janda atau anak dara yang *wali*nya bukan *mujbir*; atau

(*b*) sunat sekiranya ia masih anak dara dan *wali*nya *wali mujbir*.

(vi) sebab berpindah wilayah nikah daripada *wali* akrab kepada *wali ab‘ad*—

(*a*) *wali akrab* belum baligh;

(*b*) *wali akrab* gila;

(*c*) *wali akrab* hamba;

(*d*) *wali akrab fasik;*

(*e*) *wali akrab* cedera akal fikiran;

(*f*) *wali akrab* berlainan agama dengan bakal isteri; atau

(*g*) *wali akrab* telah mati.

(vii) sebab berpindah wilayah nikah daripada *wali* khas kepada wali am—

(*a*) ketika ketiadaan *wali nasab* sama sekali;

(*b*) *wali nasab* berjauhan dua *marhalah* atau lebih;

(c) kehilangan *wali akrab* dengan tidak diketahui di mana ia berada dan tidak diketahui sama ada ia mati atau masih hidup selepas kehilangan yang lama, atau menyertai peperangan, atau terlibat dalam kemalangan laut atau udara, atau ditawan musuh dan belum dihukum mati oleh mana-mana Hakim. Sekiranya ia telah dihukum mati, maka *wali*nya adalah *wali ab‘ad* bukan *wali* Raja;

(*d*) *wali akrab* enggan menjadi *wali* dan telah disabit demikian oleh Hakim;

(*e*) *wali akrab* berihram haji atau umrah; atau

(*f*) w*ali akrab* sendiri yang akan berkahwin dengan perempuan itu.

3. Syarat-syarat saksi—

(i) bilangan tidak kurang daripada 2 orang;

(ii) hendaklah beragama Islam;

(iii) hendaklah orang yang berakal waras;

(iv) hendaklah orang yang telah *akil baligh;*

(v) hendaklah orang-orang lelaki;

(vi) hendaklah, jika seorang hamba setelah dimerdekakan;

(vii) hendaklah orang-orang yang boleh mendengar, melihat dan bertutur;

(viii) hendaklah boleh memahami isi-isi kandungan sighah ijab dan kabul; dan

(ix) hendaklah orang yang adil.

4. (1) *Sighah ijab*—

(i) hendaklah menggunakan lafaz *tazwij* atau nikah atau dengan terjemahan daripada dua lafaz itu dalam apa bahasa sekalipun; dan

(ii) bolehlah daripada *wali* sendiri atau wakilnya.

(2) *Sighah kabul*—

(i) bolehlah daripada lelaki sendiri ataupun wakilnya setelah selesai *sighah ijab*; dan

(ii) hendaklah dibuat dengan tidak diselangi oleh apa-apa perkataan asing.

Diluluskan di dalam Dewan Undangan Negeri pada 18 November 2007 bersamaan dengan 8 Zulkaedah 1428.

ABD. RASHID BIN HAJI OTHMAN
Setiausaha Dewan Undangan Negeri
Kedah Darul Aman

[PSU(K) 830-1400]

ISLAMIC FAMILY LAW (KEDAH DARUL AMAN) ENACTMENT 2008

ARRANGEMENT SECTIONS

PART I

PRELIMINARY

Section

1. Short title and commencement
2. Interpretation
3. Saving of prerogative of His Royal Highness the Sultan
4. Application
5. Criterion for deciding whether a person is a Muslim
6. Subsisting valid marriages deemed to be registered under this Enactment and dissoluble only under this Enactment

PART II

MARRIAGE

7. Persons by whom marriages may be solemnized
8. Minimum age for marriage
9. Relationship prohibiting marriage
10. Persons of other religions
11. Void marriages
12. Non-registrable marriages
13. Consent required
14. Marriage of a woman
15. Betrothal

Preliminaries to a Marriage

16. Application for permission to marry
17. Issue of permission to marry

Section

18. Reference to and action by *Syarie* Judge

19. Permission necessary before solemnization

20. Place of marriage

21. *Mas kahwin* and *pemberian*

22. Entry in the Register of Marriage, Divorce and *Ruju‘*

23. Polygamy

24. Solemnization of marriages in Malaysian Embassies, etc. abroad

PART III

REGISTRATION OF MARRIAGES

25. Registration

26. Marriage certificate and *ta‘liq* certificate

27. Reporting of void marriage or in contravention of the Enactment

28. Appointment of Chief Registrar, Senior Registrar, Registrars and Assistant Registrars of Muslim Marriages, Divorces, and *Ruju‘*

29. Books and Registers to be kept of all marriages

30. Copies of entries to be sent to Chief Registrar

31. Registration of foreign marriage of a person resident in the State of Kedah Darul Aman

32. Unlawful registers

33. Voluntary registration of Muslim marriages previously solemnized under any law

34. Legal effect of registration

PART IV

PENALTIES AND MISCELLANEOUS PROVISIONS
RELATING TO THE SOLEMNIZATION AND REGISTRATION OF MARRIAGES

35. Omission to appear before Registrar within prescribe time

36. Contravention of section 32

Section

37. Interference with marriage

38. False declaration or statement for procuring marriage

39. Unauthorized solemnization of marriage

40. Offences relating to solemnization of marriage

41. Sanction for prosecution

42. Correction of errors

43. Inspection of Marriage Register and index

44. Proof

PART V

DISSOLUTION OF MARRIAGE

45. Jurisdiction to make any order

46. Change of religion

47. Divorce by *talaq* or by order

48. Arbitration by *Hakam*

49. Divorce by *khul‘* or *cerai tebus talaq*

50. Divorce under *ta‘liq* or stipulation

51. Divorce by *li‘an*

52. Resumption of conjugal relationship or *ruju‘*

53. Order for dissolution of marriage or *fasakh*

54. Presumption of death

55. Maintenance of Register of Divorces and Annulments

56. Registration of divorces

57. Registration of divorces outside the Court

58. *Mut‘ah* or consolatory gift to woman divorced without just cause

59. Right to *mas kahwin*, etc., not to be affected

PART VI

MAINTENANCE OF WIFE, CHILDREN AND OTHERS

Section

60. Power of Court to order maintenance of wife, and the effect of *nusyuz*

61. Power of Court to order maintenance of certain persons

62. Assessment of maintenance

63. Power of Court to order security for maintenance

64. Settlement of maintenance

65. Duration of orders for maintenance

66. Right to maintenance or *pemberian* after divorce

67. Power of Court to vary orders for maintenance

68. Power of Court to vary agreements for maintenance

69. Maintenance payable under order of Court to be inalienable

70. Recovery of arrears of maintenance

71. Interim maintenance

72. Right to accommodation

73. Duty to maintain children

74. Power of Court to order maintenance of children

75. Power of Court to order security for maintenance of a child

76. Power of Court to vary order for custody or maintenance of a child

77. Power of Court to vary agreement for custody or maintenance of a child

78. Recovery of arrears of maintenance of a child

79. Duty to maintain child accepted as member of family

80. Duration of order for maintenance of a child

81. Duty to maintain illegitimate children

Part VII

GUARDIANSHIP

Hadhanah or Custody of Children

Section

82. Persons entitled to custody of a child
83. Qualifications necessary for custody
84. How right of custody is lost
85. Duration of custody
86. Custody of illegitimate children
87. Power of the Court to make order for custody
88. Orders subject to conditions

Guardianship of Person and Property

89. Persons entitled to guardianship
90. Power over immovable and movable property
91. Appointment of guardian by the Court
92. Appointment of mother as testamentary guardian
93. Joint guardian with mother
94. Variation of power of guardian of property
95. Removal of guardian
96. Security to be given
97. Limitation of powers of guardian appointed by Court
98. Guardian may not give discharge for capital property
99. Guardian may support minor out of income
100. Special order in case of small estate
101. Application for opinion, etc.
102. Prohibitory order by Court
103. Guardian of orphans

Section

104. Court to have regard to advice of welfare officers, etc.

105. Power of Court to restrain taking of child out of Malaysia

Other Reliefs

106. Power of Court to set aside and prevent dispositions intended to defeat claims to maintenance

107. Injunction against molestation

108. Prohibitory order in respect of *harta sepencarian*

PART VIII

MISCELLANEOUS

109. Recognition of Muslim marriages contracted outside the State of Kedah Darul Aman

110. Recognition of marriages contracted in Embassies, etc., in the State of Kedah Darul Aman

Legitimacy

111. Ascription of paternity

112. Birth more than four years after dissolution of marriage

113. Birth after declaration of completion of ‘*iddah*

114. *Syubhah* intercourse

115. Conditions for valid acknowledgment

116. Presumption from acknowledgment rebuttable

117. Acknowledgment by a woman in ‘*iddah*

118. Acknowledging another as mother or father

119. Acknowledgment other than as a child, mother or father

120. Acknowledgment irrevocable

Order to Resume Cohabitation

121. Application by deserted wife

Division of Harta Sepencarian

Section

122. Power of Court to order division of *harta sepencarian*

Appeals

123. Appeals

PART IX

PENALTIES

124. Polygamy without Court's permission

125. Divorce outside Court and without Court's permission

126. Failure to report

127. Non-compliance of order to resume cohabitation

128. Ill-treatment of spouse

129. Failure to give proper justice to wife

130. Disobedience by wife

131. Attempt to be *murtad* to annul marriage

132. Cohabitation without lawful *ruju*'

133. Willful failure to comply with order

134. Attempts and abetment

PART X

GENERAL

135. Power to make rules

136. Saving

137. Repeal

FIRST SCHEDULE

SECOND SCHEDULE

KEDAH DARUL AMAN

ENACTMENT No. 7 of 2008

I ASSENT,

(STATE SEAL)

TUANKU ABDUL
HALIM AL-HAJ
Sultan of Kedah Darul Aman

20 February 2008
13 Safar 1429

An Enactment to make provisions on Islamic Family Law in respect of marriage, divorce, maintenance, guardianship, and other matters connected with family life.

[ ]

IT IS HEREBY ENACTED by the Legislature of the State of Kedah Darul Aman as follows:

Part I

PRELIMINARY

Short title and commencement

1. This Enactment may be cited as the Islamic Family Law (Kedah Darul Aman) Enactment 2008 and shall come into operation on a date to be appointed by His Royal Highness the Sultan by notification in the *Gazette.*

Interpretation

2. (1) In this Enactment, unless the context otherwise requires—

"*anak dara*" means a woman who has not had sexual intercourse, whether she has been married or not;

"*baligh*" means the age of puberty in accordance with *Hukum Syarak;*

"widow" means a woman whose husband has died;

"*bermastautin*" means permanently living or ordinarily *bermukim* in a particular area;

"*bermukim*" means residing or living in a particular place temporarily;

"*darar syarie*" means harm, according to what is normally recognized by *Hukum Syarak,* affecting a person in respect of religion, life, body, mind, dignity, or property;

"widower" means a man whose wife has died;

"Syariah Courts Enactment" means the Syariah Courts Enactment (Kedah Darul Aman) Enactment 2008;

"Administration Enactment" means the Administration of Islamic Law (Kedah Darul Aman) Enactment 2008;

"*fasakh*" means the annulment of a marriage by reason of any circumstance permitted by *Hukum Syarak* in accordance with section 53;

"Syariah Appeal Court Judge" means a Syariah Appeal Court Judge appointed under Syariah Courts (Kedah Darul Aman) Enactment 2008;

"*Syarie* Judge" or "Judge" means a Judge of the Syariah Subordinate Court or the Syariah High Court, as the case may be, appointed under Syariah Courts (Kedah Darul Aman) Enactment 2008;

"*harta sepencarian*" means property jointly acquired by husband and wife during the subsistence of marriage in accordance with the conditions stipulated by *Hukum Syarak*;

"*Hukum Syarak*" means *Hukum Syarak* according to *Mazhab Syafie* or according to one of the *Mazhab Hanafi, Maliki,* or *Hambali;*

"*iqrar*" means an admission made by a person, in writing or orally or by gesture, stating that he is under an obligation or liability to another person in respect of some right;

"*janda*" means a woman who has been married and divorced and had sexual intercourse;

"*kariah masjid*" in relation to a mosque, means the area in which the mosque is situated;

"Chief Registrar" means a Chief Registrar of Muslim Marriages, Divorces and *Ruju`* appointed under section 28;

"Chief Syarie Prosecutor" means the officer appointed under subsection 44(1) of the Administration Enactment;

"Court" means the Syariah Subordinate Court or the Syariah High Court, as the case may be, constituted under Syariah Courts (Kedah Darul Aman) Enactment 2008;

"Syariah Appeal Court" means the Syariah Appeal Court constituted under Syariah Courts (Kedah Darul Aman) Enactment 2008;

"*Majlis*" means the Majlis Agama Islam Negeri Kedah Darul Aman established under subsection 4(1) of the Administration Enactment;

"*mas kahwin*" means the obligatory marriage payment due under *Hukum Syarak* by the husband to the wife at the time the marriage is solemnized, whether in the form of money actually paid or acknowledged as a debt with or without security, or in the form of something that, according to *Hukum Syarak,* is capable of being valued in terms of money;

"*mut`ah*" means a consolatory gift that is reasonable according to *Hukum Syarak,* given to a divorced wife;

"*nasab*" means descent based on lawful blood relationship;

"State" means the State of Kedah Darul Aman;

"*Peguam Syarie*" means a person who is admitted under section 46 of the Administration Enactment to be a Peguam Syarie;

"*pemberian*" means a gift whether in the form of money or things given by a husband to a wife at the time of the marriage;

"Registrar" means the Senior Registrar of Muslim Marriages, Divorces and *Ruju`* appointed under section 28, and includes a Registrar and an Assistant Registrar;

"*syubhah* intercourse" means intercourse performed on erroneous impression that the marriage was valid when in fact the marriage was not valid *(fasid)* or intercourse by mistake and includes any intercourse not punishable by *Had* in Islam;

"*ruju`*" means a return to the original marriage state;

"fosterage"means the suckling of a baby up to sufficiency by a woman who is not its natural mother for at least five times not exceeding the first two years qamariah of its life;

"*ta`liq*" means a promise expressed by the husband after the solemnization of marriage in accordance with *Hukum Syarak* and the provisions of this Enactment;

"illegitimate" in relation to a child, means born out of wedlock but not as a result of syubhah intercourse;

"appointed date" means the date appointed under section 1 for the coming into operation of this Enactment;

"*thayyib*"means a woman who has had sexual intercourse;

"*wali*" means a person qualified to solemnize the marriage of a woman;

"*wali Mujbir*" means the father or paternal grandfather and above;

"*wali Raja*" means a *wali* authorized by the His Royal Highness the Sultan of Kedah Darul Aman, to give away in marriage a woman who has no *wali* from *nasab.*

(2) All words and expressions used in this Enactment and not herein defined but defined in the Interpretation Act 1948 and 1967 [*Act 388*] shall have the meanings assigned thereto to the extent that such meanings do not conflict with *Hukum Syarak.*

(3) For the avoidance of doubt as to the identity or interpretation of the words and expression used in this Enactment that are listed in the First Schedule, reference may be made to the Arabic script for those words and expressions shown against them therein.

(4) His Royal Highness the Sultan may from time to time amend, delete from or add to, the Schedule.

Saving of prerogative of His Royal Highness the Sultan

3. Nothing contained in this Enactment shall derogate or affect the prerogative rights and powers of His Royal Highness the Sultan as the Head of the religion of Islam in the State of Kedah Darul Aman as declared and set forth in the Laws of the Constitution of the State of Kedah Darul Aman [*L.N. 32/59*].

Application

4. Save as otherwise expressly provided, this Enactment shall apply to all Muslims who are *bermukim* in the State of Kedah Darul Aman, or *bermastautin* in the State of Kedah Darul Aman but who are living outside the State.

Criterion for deciding whether a person is a Muslim

5. If for the purposes of this Enactment any question arises as to whether a person is a Muslim, that question shall be decided according to the criterion of general reputation, without making any attempt to question the faith, beliefs, conducts, behavior, character, acts, or omissions of that person.

Subsisting valid marriages deemed to be registered under this Enactment and dissoluble only under this Enactment

6. (1) Nothing in this Enactment shall affect the validity of any marriage of a Muslim solemnized under any law whosesoever prior to the appointed date.

(2) Such marriage, if valid under the law under which it was solemnized, shall be deemed to be registered under this Enactment.

(3) Every such marriage, unless is not recognized under the law under which it was solemnized, shall continue until dissolved—

(a) by the death of one of the parties;

(b) by such *talaq* as may be pronounced under this Enactment;

(c) by order of a Court of competent jurisdiction; or

(d) by a declaration of nullity made by a Court of competent jurisdiction.

PART II

MARRIAGE

Persons by whom marriages may be solemnized

7. (1) A marriage in the State of Kedah Darul Aman shall be in accordance with the provisions of this Enactment and shall be solemnized in accordance with *Hukum Syarak* by—

(a) the *wali* in the presence of the Registrar;

(b) the representative of the *wali* in the presence and with the permission of the Registrar; or

(c) the Registrar as the representative of the *wali*.

(2) Where a marriage under this Enactment involves a woman who has no *wali* from *nasab,* in accordance with *Hukum Syarak,* the marriage shall be solemnized only by the *wali Raja.*

Minimum age for marriage

8. No marriage may be solemnized under this Enactment where either the man is under the age of eighteen or the woman is under the age of sixteen except where the *Syarie* Judge has granted his permission in writing in certain circumstances.

Relationship prohibiting marriage

9. (1) No man or woman, as the case may be, shall, on the ground of consanguinity, marry—

(a) his mother or her father;

(b) his grandmother or her grandfather upwards, whether on the side of his or her father or mother;

(c) his daughter or her son and his granddaughter or her grandson and his or her descendants;

(d) his sister or her brother of the same parents, his sister or her brother of the same father, and his sister or her brother of the same mother;

(e) the daughter of his brother or sister, or the son of her brother or sister and the descendants of the brother or sister;

(f) his aunt or her uncle on his or her father's side and her or his ascendants; and

(g) his aunt or her uncle on his or her mother's side and her or his ascendants.

(2) No man or woman, as the case may be, shall, on the ground of affinity, marry—

(a) his mother-in-law or her father-in-law and his or her ascendants of his wife;

(b) his stepmother being his father's wife, or her stepfather being her mother’s husband whose marriage has been consummated;

(c) his step grandmother or her step grandfather, being the wife of his grandfather or the husband of her grandmother, whether on the side of the father or the mother;

(d) his daughter-in-law or her son-in-law; and

(e) his stepdaughter and the descendants of a wife with whom the marriage has been consummated, or her stepson and the descendants of her husband.

(3) No man or woman, as the case may be, shall, on the ground of fosterage, marry any woman or any man connected with him or her through some act of suckling where, if it had been an act of procreation and not fosterage, the woman or man would have been within the prohibited degrees of consanguinity or affinity.

(4) No man shall have two wives at any one time who are so related to each other by consanguinity, affinity, or fosterage which a marriage between them would have been illegal in *Hukum Syarak.*

Persons of other religions

10. (1) No man shall marry a non-Muslim, except a *Kitabiyah.*

(2) No woman shall marry a non-Muslim.

Void marriages

11. A marriage shall be void unless all conditions necessary according to *Hukum Syarak* for the validity thereof are satisfied as described in the Second Schedule to this Enactment.

Non-registrable marriages

12. (1) A marriage in contravention of this Enactment shall not be registrable under this Enactment.

(2) Notwithstanding the provisions of subsection (1) and without prejudice to subsection 40(2), a marriage which has been solemnized contrary to any provision of this Part but is otherwise valid according to *Hukum Syarak* may be registered under this Enactment with an order from the Court.

Consent required

13. A marriage shall not be recognized and shall not be registered under this Enactment unless both parties to the marriage have consented thereto, and either—

(a) the *wali* of the woman has consented thereto in accordance with *Hukum Syarak;* or

(b) the *Syarie* Judge having jurisdiction in the place where the woman resides or any person generally or specially authorized in that behalf by the *Syarie* Judge has, after due inquiry in the presence of all parties concerned, granted his consent to the *wali Raja* to solemnize in accordance with *Hukum Syarak,* such consent may be given wherever there is no *wali* by *nasab* in accordance with *Hukum Syarak* available to act or if the wali cannot be found or where the *wali* refuses his consent without sufficient reason.

Marriage of a woman

14. (1) No woman shall, during the subsistence of her marriage to a man, be married to any other man.

(2) Where the woman is a *janda*—

(a) subject to paragraph (c), she shall not, at any time prior to the expiry of her period of *'iddah* which shall be calculated in accordance with *Hukum Syarak,* be married to any person other than to the man from whom she was last divorced;

(b) she shall not be married unless she has produced—

(i) a certificate of divorce lawfully issued under the law for the time being in force; or

(ii) a certified copy of the entry relating to her divorce in the appropriate register of divorce; or

(iii) a certificate, which may, upon her application, be granted after due inquiry by the *Syarie* Judge having jurisdiction in the place where the application is made, to the effect that she is a *janda;* and

(c) if the divorce was by *ba-in kubra,* that is to say three *talaq*, she shall not be remarried to her previous husband, unless she has been lawfully married to some other person and the marriage has been consummated and later lawfully dissolved and the period of *'iddah* has expired.

(3) If the woman alleges she was divorced before the marriage had been consummated, she shall not during the ordinary period of *'iddah* for a divorce, be married to any person other than her previous husband, except with the permission of the *Syarie* Judge having jurisdiction in the place where she resides.

(4) Where the woman is a widow—

(a) she shall not be married to any person at any time prior to the expiration of the period of *'iddah,* which shall be calculated in accordance with *Hukum Syarak;* and

(b) she shall not be married unless she has produced a certificate of the death of the late husband or otherwise proved his death.

Betrothal

15. If any person has, either orally or in writing, and either personally or through an intermediary, entered into a betrothal in accordance with *Hukum Syarak*, and subsequently refuses without lawful reason to marry the other party, the other party being willing to marry, the party in default shall be liable to return the betrothal gifts, if any, or the value thereof and to pay whatever moneys have been expended in good faith by or for the other party in preparation for the marriage, and the same be recovered by action in the Court.

Preliminaries to a Marriage

Application for permission to marry

16. (1) Whenever it is desired to solemnize a marriage in the State of Kedah Darul Aman each of the parties to the intended marriage shall

apply in the prescribed form for permission to marry to the Registrar for the *kariah masjid* in which the woman is resident.

(2) If the man is resident in a *kariah masjid* different from that of the woman or is resident in any state, his application shall bear or be accompanied by a statement of the Registrar of his *kariah masjid* or by the proper authority of the state, as the case may be, to the effect that as far as he has been able to ascertain the matters stated in the application are true.

(3) The application of each party must be delivered to the Registrar at least seven days before the proposed date of marriage, but the Registrar may allow a shorter period in any particular case.

(4) The applications of the parties shall be treated as a joint application.

Issue of permission to marry

17. Subject to section 18, the Registrar, on being satisfied of the truth of the matters stated in the application, of the legality of the intended marriage, and, where the man is already married, that the permission required by section 23 has been granted, shall, at any time after the application and upon payment of the prescribed fee, issue to the applicants his permission to marry in the prescribed form.

Reference to and action by *Syarie* Judge

18. (1) In any of the following cases, that is to say—

(a) where either of the parties to the intended marriage is below the age specified in section 8;

(b) where the woman is a *janda* to whom subsection 14(3) applies; or

(c) where the woman has no wali from nasab, according to *Hukum Syarak*,

the Registrar shall, instead of acting under section 17, refer the application to the *Syarie* Judge having jurisdiction in the place where the woman resides.

(2) The *Syarie* Judge, on being satisfied of the truth of the matters stated in the application and the legality of the intended marriage and that the case is one that merits the giving of permission for the purposes of section 8, or permission for the purposes of subsection 14(3), or his consent to the marriage being solemnized by *wali Raja* for the purposes of paragraph 13(b), as the case may be, shall, at any time after reference of the application to him and upon payment of the prescribed fee, issue to the applicants his permission to marry in the prescribed form.

Permission necessary before solemnization

19. No marriage shall be solemnized unless permission to marry has been given—

(a) by the Registrar under section 17 or by the *Syarie* Judge under section 18, where the marriage involves a woman resident in the State of Kedah Darul Aman; or

(b) by the proper authority of a state, where the marriage involves a woman resident in that state.

Place of marriage

20. (1) No marriage shall be solemnized except in the *kariah masjid* in which the woman resides, but the Registrar or *Syarie* Judge giving permission to marry under section 17 or 18 may give permission for the marriage to be solemnized elsewhere, whether in the State of Kedah Darul Aman or in any other state.

(2) A permission under subsection (1) may be expressed in the permission to marry given under section 17 or 18.

(3) Notwithstanding subsection (1), a marriage may be solemnized in a *kariah masjid* other than that where the woman resides if—

(a) in a case where the woman resides in the State of Kedah Darul Aman, a permission for the marriage to be solemnized in that

kariah masjid has been given under section 17 or 18 and the permission for the solemnization of the marriage in another *kariah masjid* has been given under subsection (1); or

(b) in a case where the woman resides in a state, a permission to marry and a permission for the marriage to be solemnized in another *kariah masjid* have been given by the proper authority of that state.

Mas kahwin* and *pemberian

21. (1) The *mas kahwin* shall be paid by the man or his representative to the woman or her representative in the presence of the person solemnizing the marriage and at least two other witnesses.

(2) The Registrar shall, in respect of every marriage to be registered by him, ascertain and record—

(a) the value and other particulars of the *mas kahwin;*

(b) the value and other particulars of any *pemberian;*

(c) the value and other particulars of any part of the *mas kahwin* or *pemberian* or both that was promised but not paid at the time of the solemnization of the marriage, and the promised date of payment; and

(d) particulars of any security given for the payment of any mas *kahwin* or *pemberian.*

Entry in the Register of Marriage, Divorce and *Ruju'*

22. (1) Immediately after the solemnization of a marriage, the Registrar shall enter the prescribed particulars and the prescribed or other *ta`liq* of the marriage in the Register of Marriage, Divorce and *Ruju`*.

(2) The entry shall be attested to by the parties to the marriage, by the *wali*, and by two witnesses, other than the Registrar, present at the time the marriage is solemnized.

(3) The entry shall then be signed by the Registrar.

Polygamy

23. (1) No man during the subsistence of a marriage shall, except with the prior permission in writing of the Court, contract another marriage with another woman.

(2) No marriage contracted without the permission under subsection (1) shall be registered under this Enactment unless the Court is satisfied that the marriage is valid according to *Hukum Syarak* and the Court has ordered the marriage to be registered subject to section 124.

(3) Subsection (1) applies to the marriage in the State of Kedah Darul Aman of a man who is resident within or outside the State of Kedah Darul Aman and to the marriage outside the State of Kedah Darul Aman of a man resident in the State of Kedah Darul Aman.

(4) An application for permission shall be submitted to the Court in the prescribed manner and shall be accompanied by an iqrar stating the grounds on which the proposed marriage is alleged to be just or necessary, the present income of the applicant, particulars of his commitments and his ascertainable financial obligations and liabilities, the number of his dependants, including persons who would be his dependants as a result of the proposed marriage, and whether the consent or views of the existing wife or wives on the proposed marriage have been obtained.

(5) On receipt of the application, the Court shall summon the applicant, his existing wife or wives, the woman to be wedded, the wali of the woman to be wedded, if any, and other persons who in the opinion of the Court may provide information relating to the proposed marriage to be present at the hearing of the application, which shall be in camera, and the Court may grant the permission applied for if it is satisfied—

(a) that the proposed marriage is just or necessary, having regard to, among others, the following circumstances, that is to say, sterility, physical infirmity, physical unfitness for conjugal relations, willful avoidance of an order for restitution of conjugal rights, or insanity on the part of the existing wife or wives;

(b) that the applicant has such means as to enable him to support, as required by *Hukum Syarak*, all his wives and dependants including persons who would be his dependants as a result of the proposed marriage;

(c) that the applicant would be able to accord fair treatment to all his wives as required by *Hukum Syarak;* and

(d) that the proposed marriage would not cause *darar syarie* to the existing wife or wives.

(6) A copy of the application under subsection (4) and of the iqrar required by that subsection shall be served together with the summons on each existing wife and the woman to be wedded.

(7) Any party aggrieved by or dissatisfied with any decision of the Court may appeal against the decision in the manner provided in the Islamic Civil Procedure Enactment 1979.

(8) Any person who contracts a marriage in contravention of subsection (1) shall pay immediately the entire amount of the *mas kahwin* and *pemberian* due to the existing wife or wives, which amount if not so paid, shall be recoverable as a debt.

(9) The procedure for solemnization and registration of a marriage under this section shall in all respects be similar in all respects to that applicable to other marriages solemnized and registered in the State of Kedah Darul Aman under this Enactment.

(10) Every Court that grants the permission or orders the marriage to be registered under this section shall have the power on the application by any party to the marriage—

(a) to require a man to pay maintenance to his existing wife or wives; or

(b) to order the division between the parties of the marriage of any assets acquired by them during the marriage by their joint efforts or the sale of any such assets and the division of the proceeds of the sale.

Solemnization of marriages in Malaysia Embassies, etc. abroad

24. (1) Subject to subsection (2), a marriage may be solemnized in accordance with *Hukum Syarak* by the Registrar appointed under subsection 28(3) at the Malaysian Embassy, High Commission, or Consulate in any country that has not notified the Government of Malaysia of its objection to solemnization of marriages at such Embassy, High Commission, or Consulate.

(2) Before solemnizing a marriage under this section, the Registrar shall be satisfied—

(a) that one or both of the parties to the marriage are residents of the State of Kedah Darul Aman;

(b) that each party has the capacity to marry according to *Hukum Syarak* and this Enactment; and

(c) that, where either party is not a resident of the State of Kedah Darul Aman, the proposed marriage if solemnized, will be regarded as valid in the place where that party is resident.

(3) The procedure for the solemnization and registration of a marriage under this section shall be similar in all respects to that applicable to other marriages solemnized and registered in the State of Kedah Darul Aman under this Enactment as if the Registrar appointed for a foreign country were a Registrar for the State of Kedah Darul Aman.

PART III

REGISTRATION OF MARRIAGES

Registration

25. The marriage after the appointed date of every person resident in the State of Kedah Darul Aman and the marriage of every person living abroad who is resident in the State of Kedah Darul Aman shall be registered in accordance with this Enactment.

Marriage certificate and *ta'liq* certificate

26. (1) Upon registering any marriage and upon payment to him of the prescribed fees, the Registrar shall issue marriage certificates in the prescribed form to both parties to the marriage.

(2) The Registrar shall also, upon payment of the prescribed fees, issue a *ta`liq* certificate in the prescribed form to each of the parties to the marriage.

Reporting of void marriage or in contravention of the Enactment

27. It shall be the duty of every person to report to the Registrar the circumstances of any case in which it appears to him that any alleged marriage was void or that any registrable marriage was solemnized in contravention of this Enactment.

Appointment of Chief Registrar, Senior Registrar, Registrars and Assistant Registrars of Muslim Marriages, Divorce, and Ruju'

28. (1) His Royal Highness the Sultan may appoint any qualified public officer to be the Chief Registrar of Muslim Marriages, Divorces, and *Ruju`* for the purposes of this Enactment, who shall have general supervision and control over Registrars and the registration of marriages, divorces, and *ruju`* under this Enactment.

(2) His Royal Highness the Sultan may appoint so many qualified persons as may be necessary, to be Senior Registrars, Registrars, or Assistant Registrars of Muslim Marriages, Divorces, and *Ruju`* for such *kariah masjid* in the State of Kedah Darul Aman as may be specified in the appointments.

(3) His Royal Highness the Sultan may, by notification in the *Gazette,* appoint any member of the diplomatic staff of Malaysia in any country to be the Registrar of Muslim Marriages, Divorces, and *Ruju`* for the purposes of this Enactment in that country.

(4) Upon the commencement of this section, any person who has been appointed as Chief Registrar, Registrars, or Assistant Registrars immediately before the commencement shall be deemed to have been duly appointed under this section and shall hold the office as such.

(5) Every person appointed under subsection (2) who is not a public officer shall be deemed to be a public officer for the purposes of the Penal Code 1997 [*Act 574*].

Books and Registers to be kept of all marriages

29. Every Registrar shall keep a Marriage Register and such books as are prescribed by this Enactment or rules made under this Enactment, and every marriage solemnized in the State of Kedah Darul Aman shall be duly registered by the Registrar in his Marriage Register.

Copies of entries to be sent to Chief Registrar

30. (1) Every Registrar shall, as soon as practicable after the end of each month, deliver to the Chief Registrar a true copy certified under his hand of every entry made in the Marriage Register.

(2) All such copies shall be kept by the Chief Registrar in such manner as may be prescribed and shall constitute the Marriage Register of the Chief Registrar.

Registration of foreign marriage of a person resident in the State of Kedah Darul Aman

31. (1) Where any person who is a resident of the State of Kedah Darul Aman has solemnized a valid marriage according to *Hukum Syarak* abroad, not being a marriage registered under section 24, the person shall, within six months after the date of the marriage, appear before the nearest or most conveniently available Registrar of Muslim Marriages, Divorces, and *Ruju`* abroad in order to register the marriage, and the marriage, upon being registered, shall be deemed to be registered under this Enactment.

(2) Where before the expiry of the period of six months, the return of either or both parties to the State of Kedah Darul Aman is contemplated and the marriage has not been registered abroad, registration of the marriage shall be effected within six months of the first arrival of either or both of the parties in the State of Kedah Darul Aman by the party or both parties appearing before any Registrar in the State of Kedah Darul Aman and—

(a) producing to the Registrar the certificate of marriage or such evidence, either oral or documentary, as may satisfy the Registrar that the marriage did take place;

(b) furnishing such particulars as may be required by the Registrar for the due registration of the marriage; and

(c) applying in the prescribed form for the registration of the marriage and subscribing the declaration therein.

(3) The Registrar may dispense with the appearance of one of the parties if he is satisfied that there exists sufficient reason for the absence of the party and in that case the entry in the Marriage Register shall include a statement of the reason for the absence.

(4) Upon the registration of a marriage under this section, a certified copy of the entry in the Marriage Register signed by the Registrar shall be delivered or sent to the husband and another copy to the wife, and another certified copy shall be sent, within such period as may be prescribed, to the Chief Registrar who shall cause all such certified copies to be bound together to constitute the Foreign Muslim Marriages Register.

(5) Where the parties to a marriage required to be registered under this section have not appeared before a Registrar within the period specified in subsection (1), the marriage may, upon application to the Registrar, be registered later upon payment of such penalty as may be prescribed.

Unlawful registers

32. No person, other than a Registrar appointed under section 28, shall—

(a) keep any book that is or purports to be a register kept in accordance with this Enactment; or

(b) issue to any person any document that is or purports to be a copy of a certificate of a marriage or a certification of marriage registered by the Registrar.

Voluntary registration of Muslim marriages previously solemnized under any law

33. (1) Notwithstanding sections 6 and 31, the parties to any marriage according to *Hukum Syarak* solemnized under any law prior to or after the appointed date may, if the marriage has not been registered, apply at any time to a Registrar in the prescribed form for registration of the marriage.

(2) The Registrar may require the parties to the marriage to appear before him and to produce such evidence of the marriage, either oral or documentary, and to furnish such other particulars as may be required by him.

(3) The Registrar may, on being satisfied of the truth of the statements contained in the application, register the marriage by entering the particulars thereof in the Marriage Register prescribed for this purpose.

(4) The entry of the marriage in the Marriage Register shall be signed by the Registrar making the entry and by both parties to the marriage, if available, or otherwise, by whichever party who appears before the Registrar.

(5) Upon the registration of the marriage, a certified copy of the entry in the Marriage Register signed by the Registrar and sealed with his seal of office shall be delivered or sent to the husband and another copy to the wife and a third shall be sent to the Chief Registrar.

(6) The Registrar shall not register a marriage under this section if he is satisfied that the marriage is void under this Enactment.

Legal effect of registration

34. Nothing in this Enactment or rules made under this Enactment shall be construed to render valid or invalid any marriage that otherwise is invalid or valid, merely by reason of its having been or not having been registered.

PART IV

PENALTIES AND MISCELLANEOUS PROVISIONS RELATING TO THE SOLEMNIZATION AND REGISTRATION OF MARRIAGES

Omission to appear before the Registrar within prescribed time

35. Any person who, being required by section 31 to appear before a Registrar, fails to do so within the prescribed time, commits an offence and shall be punished with a fine not exceeding one thousand ringgit or with imprisonment not exceeding six months or both.

Contravention of section 32

36. Any person who contravenes section 32 commits an offence and shall be punished with a fine not exceeding five hundred ringgit or with imprisonment not exceeding three months or both, and for a second or subsequent offence shall be punished with a fine not exceeding one thousand ringgit or with imprisonment not exceeding six months or both.

Interference with marriage

37. Unless permitted under *Hukum Syarak*, any person who uses any force or threat—

(a) to compel a person to marry against his will; or

(b) to prevent a man who has attained the age of eighteen years or a woman who has attained the age of sixteen years from solemnizing a valid marriage,

commits an offence and shall be punished with a fine not exceeding one thousand ringgit or with imprisonment not exceeding six months or to both.

False declaration or statement for procuring marriage

38. Any person who, for the purpose of procuring any marriage under this Enactment, intentionally makes any false *iqrar* or statement, commits an offence and shall be punished with fine not exceeding two thousand ringgit or with imprisonment not exceeding one year or to both.

Unauthorized solemnization of marriage

39. Any person who, not being authorized thereto under this Enactment, solemnizes or purports to solemnize any marriage, commits an offence and shall be punished with a fine not exceeding two thousand ringgit or with imprisonment not exceeding six months or to both.

Offences relating to solemnization of marriage

40. (1) Any person who knowingly solemnizes or purports to solemnize or officiates at a marriage—

(a) without there being a permission to marry as required by section 19; or

(b) otherwise than in the presence of at least two credible witnesses other than the person solemnizing the marriage,

commits an offence and shall be punished with a fine not exceeding one thousand ringgit or with imprisonment not exceeding six months or to both.

(2) Any person who marries or purports to marry or goes through a form of marriage with, any person contrary to any of the provisions of Part II commits an offence and shall be punished with a fine not exceeding one thousand ringgit or with imprisonment not exceeding six months or to both.

Sanction for prosecution

41. No prosecution for an offence under sections 35 to 40 shall be instituted except with the sanction in writing of the Chief Syarie Prosecutor.

Correction of errors

42. (1) If the Registrar is satisfied by iqrar or otherwise that any entry relating to a marriage is erroneous in form or substance, he may, in the presence of the persons married, or, if they are absent, in the presence of

two credible witnesses, correct the error by ruling through the entry and making the correct entry and he shall thereupon cause the entry in the Marriage Register to be corrected in the same manner.

(2) The Registrar shall sign and date the correction made in the certificate of marriage and the Marriage Register.

(3) Every entry made under subsection (1) shall be attested by the witnesses in whose presence it was made.

(4) A certified copy of the correction shall be sent forthwith to the Chief Registrar for a similar correction to be made in his Marriage Register.

Inspection of Marriage Register and index

43. (1) Every Marriage Register and index kept by the Chief Registrar or Registrar under this Enactment shall be open to inspection by any person upon payment of the prescribed fee.

(2) The Chief Registrar or Registrar, as the case may be, shall, upon payment of the prescribed fee, furnish to any person requiring it a copy of the entry in the Marriage Register and index, certified under the hand and seal of office of the Chief Registrar or Registrar, as the case may be.

Proof

44. Every Marriage Register kept by the Chief Registrar or Registrar under this Enactment and any copy of any entry therein, certified under his hand and seal of office to be a true copy or extract, shall be prima facie evidence in all courts and tribunals of the dates and acts contained or set out in the Marriage Register, copy or extract.

PART V

DISSOLUTION OF MARRIAGE

Jurisdiction to make any order

45. Save as is otherwise expressly provided, nothing in this Enactment shall authorize the Court to make an order of divorce or an order pertaining to a divorce or to permit a husband to pronounce a talaq except—

(a) where the marriage has been registered or is deemed to be registered under this Enactment; or

(b) where the marriage was solemnized in accordance with *Hukum Syarak;* and

(c) where the residence of either of the parties to the marriage at the time when the application is presented is in the State of Kedah Darul Aman.

Change of religion

46. (1) The murtad by either party to a marriage or his or her conversion to a faith other than Islam shall not by itself operate to dissolve the marriage unless and until so confirmed by the Court.

(2) The conversion to Islam by either party to a non-Muslim marriage shall not by itself operate to dissolve the marriage unless and until so confirmed by the Court.

Divorce by *talaq* or by order

47. (1) A husband or a wife who desires divorce shall present an application for divorce to the Court in the prescribed form, accompanied by a declaration containing—

(a) particulars of the marriage and the names, ages and sex of the children, if any, of the marriage;

(b) particulars of the facts giving the Courts jurisdiction under section 45;

(c) particulars of any previous matrimonial proceedings between the parties, including the place of the proceedings;

(d) a statement as to the reasons for desiring divorce;

(e) a statement as to whether any, and, if so, what steps had been taken to effect reconciliation;

(f) the terms of any agreement regarding maintenance and habitation of the wife and the children of the marriage, if any, the care and custody of the children of the marriage, if any, and the division of any assets acquired through the joint effort of the parties, if any, or, where no such agreement has been reached, the applicant's proposals regarding those matters; and

(g) particulars of the order sought.

(2) Upon receiving an application for divorce, the Court shall cause a summon to be served on the other party together with a copy of the application and the declaration made by the applicant, and the summons shall direct the other party to appear before the Court so as to enable it to inquire whether or not the other party consents to the divorce.

(3) If the other party consents to the divorce and the Court is satisfied after due inquiry and investigation that the marriage has irretrievably broken down, the Court shall advise the husband to pronounce one *talaq* before the Court.

(4) The Court shall record the fact of the pronouncement of one talaq, and shall send a certified copy of the record to the appropriate Registrar and to the Chief Registrar for registration.

(5) Where the other party does not consent to the divorce or it appears to the Court that there is reasonable possibility of a reconciliation between the parties, the Court shall as soon as possible appoint a conciliatory committee consisting of a Religious Officer as chairman and two other persons, one to act for the husband and the other for the wife, and refer the case to the committee.

(6) In appointing the two persons under subsection (5), the Court shall, where possible, give preference to close relatives of the parties having knowledge of the circumstances of the case.

(7) The Court may give directions to the conciliatory committee as to the conduct of the conciliation and it shall conduct it in accordance with such directions.

(8) If the committee is unable to agree or if the Court is not satisfied with its conduct of the conciliation, the Court may remove the committee and appoint another committee in its place.

(9) The committee shall endeavor to effect reconciliation within a period of six months from the date of it being constituted or such further period as may be allowed by the Court.

(10) The committee shall require the attendance of the parties and shall give each of them an opportunity of being heard and may hear such other persons and make such inquiries as it thinks fit and may, if it considers it necessary, adjourn its proceedings from time to time.

(11) If the conciliatory committee is unable to effect reconciliation and is unable to persuade the parties to resume their conjugal relationship, it shall issue a certificate to the effect and may append to the certificate such recommendations as it thinks fit regarding maintenance and custody of the minor children of the marriage, if any, regarding division of property, and regarding other matters related to the marriage.

(12) No *Peguam Syarie* shall appear or act for any party in any proceeding before a conciliatory committee and no party shall be represented by any person, other than a member of his or her family, without the leave of the conciliatory committee.

(13) Where the committee reports to the Court that reconciliation has been effected and the parties have resumed their conjugal relationship, the Court shall dismiss the application for divorce.

(14) Where the committee submits to the Court a certificate that it is unable to effect reconciliation and to persuade the parties to resume the conjugal relationship, the Court shall advise the husband to pronounce one talaq before the Court, and where the Court is unable to procure the presence of the husband before the Court to pronounce one talaq the Court shall refer the case to the *Hakam* for action according to section 48.

(15) The requirement of subsection (5) as to reference to a conciliatory committee shall not apply in any case—

(a) where the applicant alleges that he or she has been deserted by and does not know the whereabouts of the other party;

(b) where the other party is residing outside Peninsular Malaysia and it is unlikely that he or she will be within the jurisdiction of the Court within six months after the date of the application;

(c) where the other party is imprisoned for a term of three years or more;

(d) where the applicant alleges that the other party is suffering from incurable mental illness; or

(e) where the Court is satisfied that there are exceptional circumstances which make reference to a conciliatory committee impracticable.

(16) A *talaq raj'i* pronounced by a husband unless revoked earlier, either expressly or constructively, or by an order of the Court, shall not operate to dissolve the marriage until the expiry of the *'iddah* period.

(17) If the wife is pregnant at the time the *talaq* is pronounced or the order is made, the *talaq* or the order shall not be effective to dissolve the marriage until the pregnancy ends.

Arbitration by *Hakam*

48. (1) If satisfied that there are constant quarrels *(shiqaq)* between the parties to a marriage, the Court may appoint in accordance with *Hukum Syarak* two arbitrators or *Hakam* to act for the husband and wife respectively.

(2) In appointing the *Hakam* under subsection (1), the Court shall, where possible, give preference to close relatives of the parties having knowledge of the circumstances of the case.

(3) The Court may give directions to the *Hakam* as to the conduct of the arbitration and they shall conduct it in accordance with such directions and *Hukum Syarak.*

(4) If the *Hakam* are unable to agree, or if the Court is not satisfied with their conduct of the arbitration, the Court may remove them and appoint other Hakam in their place.

(5) The *Hakam* shall endeavor to obtain from their respective principals full authority, and may, if their authority extends so far, pronounce one talaq before the Court, if permitted by the Court, and in that event the Court shall record that pronouncement of one talaq, and send a certified copy of the record to the appropriate Registrar and to the Chief Registrar for registration.

(6) If the *Hakam* are of the opinion that the parties should be divorced but are unable for any reason to order a divorce, the Court shall appoint other Hakam and shall confer on them authority to order a divorce and shall, if they do so, record the order and send a certified copy of the record to the appropriate Registrar and to the Chief Registrar for registration.

(7) Unless he is a close member of the family of the parties, no person or *Peguam Syarie* shall be allowed to be present or represent any of the parties in the presence of the *Hakam.*

Divorce by *khul'* or *cerai tebus talaq*

49. (1) Where the husband does not agree to voluntarily pronounce a *talaq*, but the parties agree to a divorce by redemption or *cerai tebus talaq*, the Court shall, after the amount of the payment of *tebus talaq* is agreed upon by the parties, cause the husband to pronounce a divorce by redemption, and such divorce is *ba-in sughra* or irrevocable.

(2) The Court shall record the *cerai tebus talaq* accordingly and send a certified copy of the record to the appropriate Registrar and the Chief Registrar.

(3) Where the amount of the payment of *tebus talaq* is not agreed upon by the parties, the Court may assess, in accordance with *Hukum Syarak*, the amount, having regard to the status and the means of the parties.

(4) Where the husband does not agree to a divorce by redemption or does not appear before the Court as directed or where it appears to the

Court that there is a reasonable possibility of a reconciliation, the Court shall appoint a conciliatory committee as provided under section 47 and that section shall apply accordingly.

Divorce under *ta'liq* or stipulation

50. (1) A married woman may, if entitled to a divorce under the terms of a *ta`liq* certificate made upon a marriage apply to the Court to declare that such divorce has taken place.

(2) The Court shall examine the application and make an inquiry into the validity of the divorce and shall, if satisfied that the divorce is valid according to *Hukum Syarak,* confirm and record the divorce and send one certified copy of the record to the appropriate Registrar and to the Chief Registrar for registration.

Divorce by *li'an*

51. (1) Where the parties to a marriage have taken oath by way of *li`an* according to *Hukum Syarak* before a Syarie Judge, upon judgment, the Syarie Judge shall order them to be *farak* and be separated and to live apart forever.

(2) The Court shall record the divorce by *li`an* accordingly and send a certified copy of the record to the appropriate Registrar and to the Chief Registrar for registration.

Resumption of conjugal relationship or *ruju'*

52. (1) In this section "revocable divorce" means a divorce by one or two *talaq* not followed by completion of *'iddah;* and "recohabit" means *ruju`* as husband and wife within the *'iddah* period.

(2) If, after a revocable divorce, *ruju`* takes place by mutual consent, the parties shall within seven days report the fact of *ruju`* and other relevant particulars to the Registrar for the kariah masjid in which they reside.

(3) The Registrar shall make such inquiry as may be necessary and, if satisfied that *ruju`* has taken place in accordance with *Hukum Syarak,* shall register the *ruju`* by endorsement upon the entry relating to that

divorce in the Register of Divorce, if the divorce was registered by him, and shall require the parties to deliver to him the relevant certificates of divorce and shall issue to them certificates of *ruju`* in the prescribed form.

(4) The Registrar shall also deliver a copy of the certificate of *ruju`* to the Chief Registrar who shall register the *ruju`* by endorsement upon the entry relating to that divorce in the Register of Divorce kept by him.

(5) Any party to a marriage who fails to report the fact of *ruju`* as required by subsection (2) commits an offence and shall be punished with a fine not exceeding five hundred ringgit or with imprisonment not exceeding six months or to both.

(6) If the divorce was not registered by the Registrar to whom the report under subsection (2) is made, he shall record on the certificates of divorce the serial number and particulars of the certificates of *ruju`* and shall forward the certificates of divorce to the Registrar by whom they were issued together with a copy of the certificates of *ruju`*, and the other Registrar shall thereupon register the *ruju`* by endorsement upon the entry relating to that divorce in the Register of Divorce and shall deliver the copy of the certificate of *ruju`* to the Chief Registrar who shall register the *ruju`* by endorsement upon the entry relating to that divorce in the Register of Divorce kept by him.

(7) If a revocable divorce has taken place without the knowledge of the wife, the husband shall not require or request the wife to recohabit with him without disclosing to her the fact of the divorce.

(8) If after a revocable divorce the husband pronounces a *ruju`* and the wife has consented to the *ruju`*, she may, on the application of the husband, be ordered by the Court to resume conjugal relations, unless she shows good cause to the contrary, according to *Hukum Syarak*, in which case the Court shall appoint a conciliatory committee as provided under section 47, and that section shall apply accordingly.

(9) If after a revocable divorce the husband pronounces a *ruju`* but the wife has not consented to the *ruju`* for reasons allowed by *Hukum Syarak*, she shall not be ordered by the Court to resume conjugal relations, but the Court shall appoint a conciliatory committee as provided under section 47, and that section shall apply accordingly.

Order for dissolution of marriage or *fasakh*

53. (1) A woman or man, as the case may be, married in accordance with *Hukum Syarak* shall be entitled to obtain an order for the dissolution of marriage or *fasakh* on any one or more of the following grounds, namely—

(a) that the whereabouts of the husband or wife have not been known for a period of more than one year;

(b) that the husband has neglected or failed to provide for her maintenance for a period of three months;

(c) that the husband or wife has been sentenced to imprisonment for a period of three years or more;

(d) that the husband or wife has failed to perform, without reasonable cause, his marital obligations *(nafkah batin)* for a period of one year;

(e) that the husband was impotent at the time of marriage and remains so and she was not aware at the time of the marriage that he was impotent;

(f) that the husband or wife has been insane for a period of two years or is suffering from leprosy or vitiligo or is suffering from a venereal diseases in a communicable form;

(g) that she, having been given in marriage by her *wali Mujbir* before she attained the age of *baligh*, repudiated the marriage before attaining the age of eighteen years, the marriage not having been consummated;

(h) that the husband or wife treats her or him with cruelty, that is to say, *inter alia*—

(i) habitually assaults her or him or makes her or his life miserable by cruelty or conduct;

(ii) associates with women or men of evil repute or leads what, according to *Hukum Syarak*, is an infamous life;

(iii) forces the wife to lead an immoral life;

(iv) disposes of her or his property or prevents her or him from exercising her or his legal rights over it;

(v) obstructs her or him in the observance of her religious obligations or practice; or

(vi) if he has more wives than one, does not treat her equitably in accordance with the requirements of *Hukum Syarak;*

(i) that even after the lapse of four months the marriage has still not been consummated owing to the willful refusal of the husband or wife to consummate it;

(j) that she did not consent to the marriage or her consent was not valid, whether in consequence of duress, mistake, unsoundness of mind, or any other circumstance recognized by *Hukum Syarak;*

(k) that at the time of the marriage she, though capable of giving a valid consent, was whether continuously or intermittently, a mentally disordered person within the meaning of the Mental Disorders Ordinance 1952 [Ord. 31/52], or the mental disorder was of such a kind or to such an extent as to render the unfit for marriage; or

(l) any other ground that is recognized as valid for dissolution of marriages or *fasakh* under *Hukum Syarak.*

(2) Any person married in accordance with *Hukum Syarak* shall be entitled to obtain an order for the dissolution of marriage or *fasakh* on the ground that the wife is incapacitated which prevents sexual intercourse.

(3) No order shall be made on the ground in paragraph (1)*(c)* until the sentence has become final and the husband has already served one year of the sentence.

(4) Before making an order on the ground in paragraph (1)*(e)* the Court shall, on application by the husband, make an order requiring the husband to satisfy the Court within a period of one year from the date of

the order that he has ceased to be impotent, and if the husband so satisfies the Court within that period, no order shall be made on that ground.

(5) No order shall be made on any of the grounds in subsection (1) if the husband satisfies the Court that the wife, with knowledge that it was open to her to have the marriage repudiated, so conducted herself in relation to the husband as to lead the husband reasonably to believe that she would not seek to do so, and that it would be unjust to the husband to make the order.

Presumption of death

54. (1) If the husband of any woman has died, or is believed to have died, or has not been heard of for a period of four years or more, and the circumstances are such that he ought, for the purpose of enabling the woman to remarry, to be presumed in accordance with *Hukum Syarak* to be dead, the Court may, on the application of the woman and after such inquiry as may be proper, issue in the prescribed form a certificate of presumption of death of the husband and the Court may on the application of the woman make an order for the dissolution of marriage of *fasakh* as provided for under section 53.

(2) A certificate issued under subsection (1) shall be deemed to be a certificate of the death of the husband within the meaning of paragraph 14(4)*(b)*.

(3) In the circumstances mentioned in subsection (1), a woman shall not marry in the absence of a certificate issued under subsection (1), notwithstanding that the Syariah High Court may have given leave to presume the death of the husband.

(4) A certificate issued under subsection (1) shall be registered as if it effected a divorce.

Maintenance of Register of Divorces and Annulments

55. (1) Every Registrar as well as the Chief Registrar shall each maintain a Register of Divorces and Annulments and shall forthwith enter therein the prescribed particulars of all orders of divorce and

annulment sent to him under subsection (2) and of all orders of divorce and annulment for the registration of which application is made under subsection (3).

(2) Every Court that grants and records an order or divorce or annulment or that permits and records any *talaq* or any other form of divorce shall forthwith send one certified copy of the record to the appropriate Registrar and to the Chief Registrar for registration.

(3) Where a marriage that is solemnized in the State of Kedah Darul Aman is dissolved or annulled by an order of a Court of competent jurisdiction outside the State of Kedah Darul Aman either of the parties may apply to the appropriate Registrar and to the Chief Registrar for registration of the order, and the appropriate Registrar and the Chief Registrar, on being satisfied that the order is one that should be recognized as valid for the purposes of the law in the State of Kedah Darul Aman, shall register the order.

(4) Where a pronouncement of *talaq* before the Court or an order of divorce or annulment, wherever granted, has dissolved a marriage that was solemnized in the State of Kedah Darul Aman and has been registered under this Enactment or any written law in force before this Enactment, the appropriate Registrar and the Chief Registrar shall, on registering the *talaq* or order, cause the entry relating to that marriage in the Marriage Register to be marked with the word "Dissolved" and a reference to the proceedings in which the *talaq* was pronounced or the order was made.

(5) Upon registering the *talaq* or order of divorce or annulment and upon payment to him of the prescribed fees, the Chief Registrar shall issue the divorce or annulment certificates in the prescribed form to both parties.

Registration of divorces

56. No pronouncement of *talaq* or order of divorce or annulment shall be registered unless the Chief Registrar is satisfied that the Court has made a final order relating to it.

Registration of divorces outside the Court

57. (1) Notwithstanding section 55, a man who has divorced his wife by the pronouncement of *talaq* outside the Court and without the permission of the Court, shall within seven days of the date of pronouncement of the *talaq* report to the Court.

(2) The Court shall hold an inquiry to ascertain whether the *talaq* that was pronounced is valid according to *Hukum Syarak.*

(3) If the Court is satisfied that the talaq was pronounced is valid according to *Hukum Syarak,* the Court shall, subject to section 125—

(a) make an order approving the divorce by *talaq;*

(b) record the divorce; and

(c) send a copy of the record to the appropriate Registrar and to the Chief Registrar for registration.

***Mut'ah* or consolatory gift to woman divorced without just cause**

58. In addition to her right to apply for maintenance, a woman who has been divorced without just cause by her husband may apply to the Court for mut`ah or a consolatory gift, and the Court may, after hearing the parties and upon being satisfied that the woman has been divorced without just cause, order the husband to pay such sum as may be fair and just according to *Hukum Syarak.*

Right to *mas kahwin* etc. not to be affected

59. Nothing contained in this Enactment shall affect any right that a married woman may have under *Hukum Syarak* over her *mas kahwin* and *pemberian* or any part thereof on the dissolution of her marriage.

Part VI

MAINTENANCE OF WIFE, CHILDREN AND OTHERS

Power of Court to order maintenance of wife and the effect of *nusyuz*

60. (1) The court may, subject to *Hukum Syarak,* order a man to pay maintenance to his wife or former wife.

(2) Subject to *Hukum Syarak* and confirmation by the Court, a wife shall not be entitled to maintenance when she is *nusyuz* or unreasonably refuses the lawful wishes or commands of her husband, that is to say, *inter alia*—

(a) when she withholds her association with her husband;

(b) when she leaves her husband's home against his will; or

(c) when she refuses to move with him to another home or place,

without any valid reason according to *Hukum Syarak*.

(3) As soon as the wife repents and obeys the lawful wishes and commands of a husband, she ceases to be *nusyuz*.

Power of Court to order maintenance of certain persons

61. The Court may order any person liable thereto according to *Hukum Syarak*, to pay maintenance to another person where he is incapacitated, wholly or partially, from earning a livelihood by reason of mental or physical injury or ill-health and the Court is satisfied that having regard to the means of the first-mentioned person it is reasonable so to order.

Assessment of maintenance

62. In determining the amount of any maintenance to be paid, the Court shall base its assessment primarily on the means and needs of the parties, regardless of the proportion the maintenance bears to the income of the person against whom the order is made.

Power of Court to order security for maintenance

63. The Court may, when awarding maintenance, order the person liable to pay the maintenance to secure the whole or any part of it by vesting any property in trustees upon trust to pay the maintenance or a part thereof out of the income from the property.

Settlement of maintenance

64. An agreement for the payment, in money or other property, of a capital sum in settlement of all future claims to maintenance shall not be effective until it has been approved, with or without conditions, by the Court, but when so approved shall be a good defense to any claim for maintenance.

Duration of orders for maintenance

65. Except where an order for maintenance is expressed to be for any shorter period or is rescinded, and subject to section 66, an order for maintenance shall expire on the death of the person against whom or in whose favor the order was made, whichever is the earlier.

Right to maintenance or *pemberian* after divorce

66. (1) The right of a divorced wife to receive maintenance from her former husband under any order of Court shall cease on the expiry of the period of *'iddah* or on the wife being *nusyuz*.

(2) The right of a divorced wife to receive a *pemberian* from her former husband under an agreement shall cease on her remarriage.

Power of Court to vary orders for maintenance

67. The Court may at any time and from time to time vary, or may at any time rescind, any subsisting order for maintenance, whether secured or unsecured, on the application of the person in whose favor or against whom the order was made, where it is satisfied that the order was based on any misrepresentation or mistake of fact or where there has been any material change in the circumstances.

Power of Court to vary agreements for maintenance

68. Subject to section 64, the Court may at any time and from time to time vary the terms of any agreement as to maintenance made between husband and wife, whether made before or after the appointed date, where it is satisfied that there has been any material change in the circumstances, notwithstanding any provision to the contrary in the agreement.

Maintenance payable under order of Court to be inalienable

69. Maintenance payable to any person under any order of Court shall not be sign able or transferable or liable to be attached, sequestered, or levied upon for, or in respect of, any debt or claim.

Recovery of arrears of maintenance

70. (1) Arrears of unsecured maintenance shall be recoverable as a debt from the defaulter and, where they accrued due before the making of a receiving order against the defaulter, shall be provable in his bankruptcy and, where they accrued due before his death, shall be a debt due from his estate.

(2) Arrears of unsecured maintenance that accrued due before the death of the person entitled thereto shall be recoverable as a debt by the legal personal representatives of the person.

Interim maintenance

71. (1) Where the Court is satisfied that there are grounds for payment of maintenance, the Court may make an order against the husband for payment of interim maintenance to take effect at once and to be in force until an order of Court is made on the application for maintenance.

(2) The husband may adjust the interim maintenance paid against the amount ordered to be paid for maintenance under the order of the Court, provided that the amount received by the wife, after any deduction, is sufficient for her basic needs.

Right to accommodation

72. (1) A divorced woman is entitled to stay in the home where she used to live when she was married, for so long as the husband is not able to get other suitable accommodation for her.

(2) The right to accommodation provided in subsection (1) shall cease—

(a) if the period of ‘*iddah* has expired;

(b) if the period of guardianship of the children has expired;

(c) if the woman has remarried; or

(d) if the woman has been guilty of open lewdness or *fahisyah*,

and thereupon the husband may apply to the Court for the return of the home to him.

Duty to maintain children

73. (1) Except where an agreement or order of Court otherwise provides, it shall be the duty of a man to maintain his children, whether they are in his custody or the custody of any other person, either by providing them with such accommodation, clothing, food, medical attention, and education as are reasonable having regard to his means and station in life or by paying the cost thereof.

(2) Except as aforesaid, it shall be the duty of a person liable under *Hukum Syarak* to maintain or contribute to the maintenance of children if their father is dead or his whereabouts are unknown or if and so far as he is unable to maintain them.

Power of Court to order maintenance for children

74. (1) The Court may at any time order a man to pay maintenance for the benefit of any child of his—

(a) if he has refused or neglected to provide reasonably for his child;

(b) if he has deserted his wife and the child is in her charge;

(c) during the pungency of any matrimonial proceedings;

(d) when making or subsequent to the making of an order placing the child in the custody of any other person; or

(e) when permitting him to solemnize another marriage under section 23.

(2) The Court shall have the corresponding power to order a person liable under *Hukum Syarak*, to pay or contribute towards the maintenance of a child where it is satisfied that having regard to his means it is reasonable so to order.

(3) An order under subsection (1) or (2) may direct payment to the person having custody or care and control of the child or to the trustee for the child.

Power of Court to order security for maintenance of a child

75. (1) The Court may, when ordering the payment of maintenance for the benefit of any child, order the person liable to pay the maintenance to secure the whole or any part of it by vesting any property in trustees upon trust to pay the maintenance or a part thereof out of the income from the property.

(2) Failure to comply with the order requiring the person liable to vest any property in trustees for the purpose of subsection (1) shall be punishable as a contempt of Court.

Power of Court to vary order for custody or maintenance of a child

76. The Court may, on the application of any interested person, at any time and from time to time vary, or at any time rescind, any order for the custody or maintenance of a child, where it is satisfied that the order was based on any misrepresentation or mistake of fact or where there has been any material change in the circumstances.

Power of Court to vary agreement for custody or maintenance of a child

77. The Court may at any time and from time to time vary the terms of any agreement relating to the custody or maintenance of a child, whether such agreement was made before or after the appointed date, notwithstanding any provision to the contrary in the agreement, where it is satisfied that it is reasonable and for the welfare of the child so to do.

Recovery of arrears of maintenance of a child

78. Section 71 shall apply, *mutatis mutandis* and according to *Hukum Syarak*, to orders for the payment of maintenance for the benefit of a child.

Duty to maintain child accepted as member of family

79. (1) Where a man has accepted a child who is not his child as a member of his family, it shall be his duty to maintain the child while he or she remains a child, so far as the parents of the child fail to do so, and the Court may make such orders as may be necessary to ensure the welfare of the child.

(2) The duty imposed by subsection (1) shall cease if the child is taken back by either of his or her parents.

(3) Any sum expended by a man in maintaining a child as required by subsection (1) shall be recoverable from the father or mother of the child.

Duration of order for maintenance of a child

80. Except—

(a) where an order for the maintenance of a child is expressed to be for any shorter period;

(b) where any such order has been rescinded; or

(c) where any such order is made in favor of—

(i) a daughter who has not been married or who is, by reason of some mental or physical disability, incapable of maintaining herself; or

(ii) a son who is, by reason of some mental or physical disability, incapable of maintaining himself,

the order for maintenance shall expire on the attainment by the child of the age of eighteen years, but the Court may, on application by the child or any other person, extend the order for maintenance to cover such further period as it thinks reasonable, to enable the child to pursue further or higher education or training.

Duty to maintain illegitimate children

81. (1) If a woman neglects or refuses to maintain her illegitimate child who is unable to maintain himself or herself, other than a child born as

a result of rape, the Court, upon proof thereof, may order the woman to make such monthly allowance as the Court thinks reasonable.

(2) A monthly allowance under this section shall be payable from the date of commencement of the neglect or refusal to maintain or from such later date as may be specified in the order.

PART VII

GUARDIANSHIP

Hadhanah or Custody of Children

Persons entitled to custody of a child

82. (1) Subject to section 83, the mother shall be of all persons the best entitled to the custody of her infant children during the connubial relationship as well as after its dissolution.

(2) Where the Court is of the opinion that the mother is disqualified under *Hukum Syarak* from having the right to *hadhanah* or custody of her children, the right shall, subject to subsection (3), pass to one of the following persons in the following order of preference, that is to say—

(a) the maternal grandmother, howhighsoever;

(b) the father;

(c) the paternal grandmother, howhighsoever;

(d) the full sister;

(e) the uterine sister;

(f) the sanguine sister;

(g) the full sister's daughter;

(h) the uterine sister's daughter;

(i) the sanguine sister's daughter;

(*j*) the maternal aunt;

(*k*) the paternal aunt;

(*l*) the male relatives who could be their heirs as ‘*asabah* or residuary:

provided that the custody of such person does not affect the welfare of the child.

(3) No man shall have a right to the custody of a female child unless he is a *mahram*, that is to say, he stands to her within the prohibited degrees of relationship.

(4) Subject to section 83 and 85, where there are several persons of the same line or degree, all equally qualified and willing to take charge of the child, the custody shall be entrusted to the one most virtuous who shows the greatest tenderness to the child, and where all are equally virtuous, then the senior among them in age shall have the priority.

Qualifications necessary for custody

83. A person to whom belongs the upbringing of a child, shall be entitled to exercise the right of *hadhanah* if—

(*a*) the person is a Muslim;

(*b*) the person is of sound mind;

(*c*) the person is of an age that qualifies her to bestow on the child the care, love and affection that the child may need;

(*d*) the person is of good conduct from the standpoint of Islamic morality; and

(*e*) the person lives in a place where the child may not undergo any risk morally or physically.

How right of custody is lost

84. The right of *hadhanah* of a woman is lost—

(a) by her marriage with a person not related to the child within the prohibited degrees if her custody in such case will affect the welfare of the child but her right to custody will revert if the marriage is dissolved;

(b) by her gross and open immorality or *fahisyah*;

(c) by her changing her residence so as to prevent the father from exercising the necessary supervision over the child, except that a divorced wife may take her own child to her place of birth;

(d) by being a *murtad*; or

(e) by her neglect of or cruelty to the child.

Duration of custody

85. (1) The right of the *hadinah* to the custody of a child terminates upon the child attaining the age of seven years, in the case of a male, and the age of nine years, in the case of a female, but the Court may, upon application of the *hadinah*, allow her to retain the custody of the child until attainment of the age of nine years, in the case of a male, and the age of eleven years, in the case of a female.

(2) After termination of the right of the *hadinah*, the custody devolves upon the father, and if the child has reached the age of discernment (*mumaiyiz*), he or she shall have the choice of living with either of the parents, unless the Court otherwise orders.

Custody of illegitimate children

86. The custody of illegitimate children appertains only to the mother and her relations.

Power of the Court to make order for custody

87. (1) Notwithstanding section 83, the Court may at any time by order choose to place a child in the custody of any one of the persons mentioned therein or, where there are exceptional circumstances

making it undesirable that the child be entrusted to any one of those persons, the Court may by order, place the child in the custody of any other person or of any association the objects of which include child welfare.

(2) In deciding in whose custody a child should be placed, the paramount consideration shall be the welfare of the child and, subject to that consideration, the Court shall have regard to—

(a) the wishes of the parents of the child; and

(b) the wishes of the child, where he or she is of an age to express an independent opinion.

(3) It shall be a rebuttable presumption that it is for the good of a child during his or her infancy to be with his or her mother, but in deciding whether that presumption applies to the facts of any particular case, the Court shall have regard to the undesirability of disturbing the life of a child by changes of custody.

(4) Where there are two or more children of a marriage, the Court shall not be bound to place both or all in the custody of the same person but shall consider the welfare of each independently.

(5) The Court may, if necessary, make an interim order to place the child in the custody of any person or institution or association and the order shall forthwith be enforced and continue to be enforced until the Court makes an order for the custody.

Order subject to conditions

88. (1) An order for custody may be made subject to such conditions as the Court thinks fit to impose and, subject to such conditions, if any, as may from time to time apply, shall entitle the person given custody to decide all questions relating to the upbringing and education of the child.

(2) Without prejudice to the generality of subsection (1), an order for custody may—

(a) contain conditions as to the place where the child is to live and as to the manner of his or her education;

(b) provide for the child to be temporarily in the care and control of some person other than the person given custody;

(c) provide for the child to visit a parent deprived of custody or any member of the family of a parent who is dead or has been deprived of custody at such times and for such periods as the Court considers reasonable;

(d) give a parent deprived of custody or any member of the family of a parent who is dead or has been deprived of custody the right of access to the child at such times and with such frequency as the Court considers reasonable; or

(e) prohibit the person given custody from taking the child out of Malaysia.

Guardianship of Person and Property

Persons entitled to guardianship

89. (1) Although the right to *hadhanah* or the custody of the child may be vested in some other person, the father shall be the first and primary natural guardian of the person and property of his minor child, and where he is dead, the legal guardianship devolves upon one of the following persons in the following order of preference, that is to say—

(a) the father's father;

(b) the executor appointed by the father's will;

(c) the father's executor's executor;

(d) the father's father's executor;

(e) the father's father's executor's executor,

provided that he is a Muslim, an adult, sane and worthy of trust.

(2) The father shall have, at all times, the amplest power to make by will such dispositions as he thinks best relative to the guardianship of his minor children and the protection of their interests, provided that he is in full possession of his senses.

(3) Subsection (1) shall not apply where the terms and conditions of the instrument vesting the property in the minor expressly exclude the persons mentioned therein from exercising guardianship over the property, and in that case the Court shall appoint a guardian of the property of the minor.

(4) A person shall, for the purposes of guardianship of person and property, be deemed to be a minor unless he or she has completed the age of eighteen years.

Power over immovable and movable property

90. (1) As regards immovable property, a legal guardian shall have no power to sell, except in the following cases, that is to say—

(a) where at least double the price of the property may be obtained by him from a stranger by the sale of the property;

(b) where the minor has no other means of livelihood, and the sale is absolutely necessary for his maintenance, and the minor has no other property;

(c) where the property is required to be sold for the purpose of paying off the debts of the testator, which cannot otherwise be liquidated;

(d) where there are some general provisions in the will of the testator that cannot be carried into effect without the sale of the property;

(e) where the income accruing from the estate is insufficient to defray the expenditure incurred in its management and the payment of the land revenue;

(f) where the property is in imminent danger of being destroyed or lost by decay;

(g) where the property is in the hands of a usurper, and the guardian has reason to fear that there is no chance of fair restitution; or

(h) in any other case where it is absolutely necessary to sell the property on other grounds permitted by *Hukum Syarak* and the sale is to the manifest or evident advantage of the minor.

(2) As regards movable property, a legal guardian shall have power to sell or pledge the goods and chattels of the minor, if he is in need of imperative necessities, such as food, clothing, and nursing; and where the movable property of a minor is sold *bona fide* for an adequate consideration, with the object of investing the proceeds safely and for an increased income, its sale shall be held valid.

Appointment of guardian by the Court

91. (1) In the absence of the legal guardian, the duty of appointing a guardian for the protection and preservation of the minor's property shall be upon the Court and in making an appointment the Court shall be guided chiefly by considerations of the minor's welfare.

(2) In considering what will be for the welfare of the minor, the Court shall have regard to the age and sex of the minor, the character and the capacity of the proposed guardian and his nearness of relationship to the minor, the wishes, if any, of the deceased parents; and any existing or previous relations of the proposed guardian with the minor or his property, and where the minor is old enough to form an intelligent preference, the Court may consider that preference.

Appointment of mother as testamentary guardian

92. A mother who is a Muslim, may be validly appointed executrix of the father, and in that case she may exercise the powers as a testamentary guardian, or in the absence of a legal guardian, she may be appointed legal guardian by the Court, but in the absence of such appointment she shall not deal with the minor's property.

Joint guardian with mother

93. Where the Court appoints the mother to be guardian, the Court may also appoint some other person to be guardian of the minor's person and property, or either of them, to act jointly with the mother.

Variation of power of guardian of property

94. The Court may, in appointing any guardian of a minor's property, by order define, restrict or extend the authority of the guardian in relation thereto, to such extent as is necessary for the welfare of the minor.

Removal of guardian

95. The Court may at any time and from time to time remove any guardian, whether a parent or otherwise and whether of the person or the property of the minor and may appoint another person to be guardian in his place.

Security to be given

96. (1) Where a person is appointed by the Court to be the guardian of the property of a minor he shall, unless the Court otherwise orders, give security in such sum as may be appointed for the due performance of his duties as guardian.

(2) Such security shall be given in the manner prescribed for the time being in the case of receivers appointed by the Court; and the guardian appointed shall render his accounts at such periods as may be ordered, and shall pay in any balance certified to be due from him into Court in the manner prescribed in the case of receivers.

Limitation of powers of guardian appointed by Court

97. (1) A guardian of the property of a minor appointed by the Court shall not, without the leave of the Court—

(a) sell, charge, mortgage, exchange, or otherwise part with the possession of any movable or immovable property of the minor; or

(b) lease any land belonging to the minor for a term exceeding one year.

(2) Any disposal of the property of a minor in contravention of this section may be declared void and on such declaration the Court may make such order as appears requisite for restoring to the minor's estate the property disposed of.

(3) The Court shall not make any order under subsection (2) unless it is necessary or advisable in the interests of the minor.

Guardian may not give discharge for capital property

98. A guardian of the property of a minor appointed by the Court shall not, unless in any case the Court otherwise orders, be empowered to give a good discharge for any legacy or other capital moneys payable to or receivable by the minor.

Guardian may support minor out of income

99. (1) A guardian of the property of a minor appointed by the Court may make reasonable provision out of the income of the property for his maintenance and education, having regard to his station in life; but no sum exceeding three hundred ringgit per month may be so applied without the leave of the Court.

(2) Where the income of the property of a minor in the hands of the guardian is insufficient for such purpose, or money is required for the advancement of the minor, the Court may order the provision for such purpose be made out of the capital of the property of a minor, and for such purpose may authorize the sale, charge, or mortgage of any part of the property of a minor and give such directions in regard thereto as may be necessary in the interests of the minor.

Special order in case of small estate

100. (1) If it appears that, having regard to the station in life of a minor and to the value of his property and to all the circumstances of the case, it would be expedient that the capital property of the minor be made available for his maintenance, education or advancement in such manner as to avoid the expense of making application to the Court, the Court may, instead of appointing a guardian of the property of the minor, order that all the property of the minor, of whatsoever description, be placed in the hands of a person to be appointed by the Court, with full power to deal with and apply the property for the purpose aforesaid in his sole and uncontrolled discretion; and in that case the receipt of the person appointed shall be a good discharge to any person making any payment or transfer of any property to him on behalf of the minor.

(2) Any person appointed under subsection (1) may be ordered by the Court to render an account of his dealings with the estate of the minor.

(3) The Court may, for any sufficient reason discharge any order, or revoke any appointment, made under subsection (1), and may appoint another person with the same power or such greater or lesser power as may appear advisable, or may appoint a guardian of the property of a minor.

Application for opinion, etc.

101. Any guardian may apply to the Court for its opinion, advice, or discretion on any question respecting the management or administration of the property of a minor.

Prohibition order by Court

102. (1) Notwithstanding the provisions of section 91, the Court may, where it considers it necessary so to do, make an order prohibiting the father of a minor or the father's father or their respective executors or their respective executors' executors from—

(a) selling, charging, mortgaging, exchanging, or otherwise parting with the possession of any movable or immovable property of the minor; or

(b) leasing any land belonging to the minor for a term exceeding one year,

without the prior leave of the Court.

(2) Any disposal of the property of a minor in contravention of the order may be declared void, and on such declaration the Court may make such order as appears requisite for restoring to the estate of the minor the property disposed of.

(3) The Court shall not make any order under subsection (2) unless it is necessary or advisable in the interests of the minor.

Guardian of orphans

103. Where the father and the grandfather of a minor have died without appointing a testamentary guardian, any penghulu, police officer not below the rank of Sergeant, any person having the custody of the minor, or any person with the powers of a Protector under the Child Act 2000 *[Act 611]*, may cause the minor to be taken before the Court and the Court may appoint a guardian of the minor's person and property or either of them.

Court to have regard to advice of welfare officers, etc.

104. When considering any question relating to the custody or maintenance of any child, the Court shall, whenever it is practicable, take the advice of some person, whether or not a public officer, who is trained or experienced in child welfare but shall not be bound to follow the advice.

Power of Court to restrain taking of child out of Malaysia

105. (1) The Court may on the application of the father or mother of a child—

(a) where any matrimonial proceeding is pending; or

(b) where, under any agreement or order of Court, one parent has custody of the child to the exclusion of the other,

issue an injunction restraining the other parent from taking the child out of Malaysia or may give leave for the child to be taken out of Malaysia either unconditionally or subject to such conditions or such undertaking as the Court thinks fit.

(2) The Court may, on the application of any interested person, issue an injunction restraining any person, other than a person having custody of the child, from taking a child out of Malaysia.

(3) Failure to comply with an order made under this section shall be punishable as a contempt of Court.

Other Relief's

Power of Court to set aside and prevent dispositions intended to defeat claims to maintenance

106. (1) Where—

(a) any matrimonial proceeding is pending;

(b) an order has been made under section 58, 60 or 74 and has not been revoked; or

(c) maintenance is payable under any agreement for, or for the benefit of, a wife or former wife or child,

the Court shall have power on application—

(i) if it is satisfied that any disposition of property has been made, by the husband or former husband or wife or former wife or parent of the person by or on whose behalf the application is made, within the preceding three years, with the object on the part of the person making the disposition of reducing his or her means to pay maintenance or his means to pay *mut'ah* or of depriving his wife or her husband, whichever is applicable, of any rights in relation to the property, subject to subsection (2), to require the person making the disposition to revoke the disposition; and

(ii) if it is satisfied that any disposition of property is intended to be made with any such object, to grant an injunction preventing the disposition.

(2) For the purpose of this section—

"property" means property of any nature, movable or immovable, and includes money.

"disposition" includes a sale, gift, lease, mortgage, or any other transaction whereby ownership or possession of the property is transferred or encumbered but does not include a disposition made for money or money's worth to or in favour of a person acting in good faith and in ignorance of the object with which the disposition is made;

(3) Failure to comply with an order made under this section shall be punishable as a contempt of Court.

Injuction against molestation

107. (1) The Court shall have power during the pungency of any matrimonial proceedings or on or after the grant of an order of divorce, *fasakh*, or annulment, to order any person to refrain from forcing his or her society on his or her spouse or former spouse and from other acts of molestation.

(2) Failure to comply with an order made under this section shall be punishable as a contempt of Court.

Prohibitory order of disposal of *harta sepencarian*

108. (1) The Court may, in any matrimonial proceeding pending in the court and in which the Court may make an order under section 122, on application of any party to a marriage, make an order prohibiting the wife or husband, as the case may be, from disposing of any property jointly acquired during the subsistence of their marriage if the Court is satisfied that it is necessary to do so.

(2) Failure to comply with an order made under subsection (1) shall be punishable as a contempt of Court.

PART VIII

MISCELLANEOUS

Recognition of Muslim marriages solemnized outside the State of Kedah Darul Aman

109. A Muslim marriage solemnized outside the State of Kedah Darul Aman other than a marriage solemnized in a Malaysian Embassy, High

Commission, or Consulate under section 24 shall be recognized as valid for all purposes of this Enactment if—

(a) it was solemnized in a form required or permitted by the law of the place where it was solemnized;

(b) each of the parties had, at the time of the marriage, capacity to marry under the law of the place of his or her residence; and

(c) where either of the parties is a resident of the State of Kedah Darul Aman, both parties had capacity to marry according to this Enactment.

Recognition of marriages solemnized in Embassies, etc. in the State of Kedah Darul Aman

110. A Muslim marriage of persons who are not Malaysian citizens solemnized in any foreign Embassy, High Commission, or Consulate in the State of Kedah Darul Aman shall be recognized as valid for all purposes of this Enactment if—

(a) it was solemnized in a form required or permitted by the law of the country whose Embassy, High Commission, or Consulate it is, or in a form permitted under this Enactment;

(b) each of the parties had, at the time of the marriage, capacity to marry under the law of the place of his or her residence; and

(c) where either of the parties is a resident of the State of Kedah Darul Aman, both parties had capacity to marry according to this Enactment.

Legitimacy

Issue of paternity

111. Where a child is born to a woman who is married to a man—

(a) more than six *qamariah* months from the date of the marriage; or

(b) within four *qamariah* years after dissolution of the marriage either by the death of the man or by divorce, and the woman not having remarried,

the *nasab* or paternity of the child is established in the man, but the man may, by way of *li'an*, disavow or disclaim the child before the Court.

Birth more than four years after dissolution of marriage

112. Where the child is born more than four *qamariah* years after the dissolution of the marriage either by the death of the man or by divorce, the *nasab* or paternity of the child shall not be established in the man, unless he or any of his heirs asserts that the child is his issue.

Birth after declaration of completion of *'iddah*

113. Where a woman, not having remarried, makes a declaration that the period of *'iddah* has been completed, whether the period is for death or divorce, and she is subsequently delivered of a child, the *nasab* or paternity of the child shall not be ascribed to her husband, unless the child was born less than four *qamariah* years from the date of the dissolution of the marriage either by the death of the husband or by divorce.

***Syubhah* intercourse**

114. Where a man has *syubhah* sexual intercourse with a woman, and she is subsequently delivered of a child between the period of six *qamariah* months to four *qamariah* years after the intercourse, the paternity of the child shall be deemed ascribed to the man.

Conditions for valid acknowledgment

115. Where a man acknowledges another, either expressly or impliedly, as his lawful child, the paternity of the child shall be established in the man, if the following conditions are fulfilled, that is to say—

(a) no other person is deemed as the father of the child;

(b) the ages of the man and the child are such that filial relationship is possible between them;

(c) where the child is of discreet age, and he is capable of deciding, the child has acquiesced in the acknowledgment;

(d) the man and mother of the child could have been lawfully joined in marriage at the time of conception;

(e) the acknowledgment is not merely that the child is his child, but that the child is his legitimate child;

(f) the man is competent to make a contract;

(g) the acknowledgment is with the sole intention of conferring the status of legitimacy; or

(h) the acknowledgment is definite and the child is acknowledged to be his natural child.

Presumption from acknowledgment rebuttable

116. The presumption of paternity arising from acknowledgment may only be rebutted by—

(a) disclaimer on the part of the person acknowledged;

(b) proof of proximity of age between the acknowledge and the acknowledged, or seniority of the acknowledge, as would render the alleged relationship physically impossible;

(c) proof that the acknowledge is in fact the child of some other person; or

(d) proof that the mother of the acknowledge could not possibly have been the lawful wife of the acknowledger at the time when the acknowledge could have been conceived.

Acknowledgment by a woman in '*iddah*

117. Where the acknowledger is a woman who is married or who is observing the '*iddah*, the paternity of the person acknowledged shall not be ascribed to her husband unless her acknowledgment is confirmed by him or by evidence.

Acknowledging another as mother or father

118. Where a person acknowledges another as his father or mother, the acknowledgment, if assented to or confirmed by the acknowledged, whether during the lifetime or after the decease of the acknowledger, shall constitute a valid relationship, in so far as the parties themselves are concerned, provided that the ages of the acknowledger and the acknowledged are such that filial relationship is possible between them.

Acknowledgment other than as a child, mother or father

119. Where a person acknowledges another as a relation, other than as a son, mother or father, the acknowledgment shall not affect any other person unless that other person confirms the acknowledgment.

Acknowledgment irrevocable

120. Once an acknowledgment or confirmation has been made in respect of father or mother and child or a member of the family, the acknowledgment or confirmation shall become irrevocable.

Order to Resume Cohabitation

Application by deserted wife

121. Where a person has ceased to cohabit with his wife in a manner required by *Hukum Syarak*, the wife may apply to the Court for an order that the person resume cohabitation with her.

Division of *Harta Sepencarian*

Power of court to order division of *harta sepencarian*

122. (1) The Court shall have power, when permitting the pronouncement of *talaq* or when making an order of divorce, to order the division between the parties of any assets acquired by them during their marriage by their joint efforts or the sale of any such assets and the division between the parties of the proceeds of sale.

(2) In exercising the power conferred by subsection (1), the Court shall have regard to—

(a) the extent of the contributions made by each party in money, property, or labor towards acquiring of the assets;

(b) any debts owing by either party that were contracted for their joint benefit;

(c) the need of the minor children of the marriage, if any.

(3) The Court shall have power, when permitting the pronouncement of *talaq* or when making an order of divorce, to order the division between the parties of any assets acquired during the marriage by the sole efforts of one party to the marriage or the sale of any such assets and the division between the parties of the proceeds of sale.

(4) In exercising the power conferred by subsection (3), the Court shall have regard to—

(a) the extent of the contributions made by the party who did not acquire the assets, to the welfare of the family by looking after the home or caring for the family;

(b) the need of the minor children of the marriage, if any,

and subject to those consideration, the Court may divide the assets or the proceeds of sale in such proportions as the Court deems reasonable, but in any case the party by whose efforts the assets were acquired shall receive a greater proportion.

(5) For the purposes of this section, references to assets acquired during a marriage by one party include assets owned before the marriage by one party that have been substantially improved during the marriage by the other party or by their joint efforts.

Appeals

Appeals

123. Any person aggrieved by any decision of any Court, or any Registrar under this Enactment may appeal to the Court in accordance with the procedures provided by law relating to civil and criminal proceedings.

PART IX

PENALTIES

Polygamy without Court's permission

124. Any man who during the subsistence of a marriage, contracts another marriage in any place without the prior permission in writing of the Court commits an offence and shall be punished with a fine not exceeding one thousand ringgit or with imprisonment not exceeding six months or to both.

Divorce outside Court and without Court's permission

125. Any man who divorces his wife by the pronouncement of *talaq* in any form outside the Court and without the permission of the Court commits an offence and shall be punished with a fine not exceeding one thousand ringgit or with imprisonment not exceeding six months or to both.

Failure to report

126. (1) Whoever, being under a duty to report under this Enactment, willfully neglects or fails to do so commits an offence and shall be punished with a fine not exceeding one thousand ringgit or with imprisonment not exceeding six months or to both.

(2) Whoever, being under a duty to report or being required to submit an application under this Enactment or being required to furnish any information or to execute or sign any document lawfully necessary for the purpose of effecting registration thereof, willfully neglects or fails to report or to comply with the requirement commits an offence and shall be punished with a fine not exceeding one thousand ringgit or with imprisonment not exceeding six months or to both.

Non-compliance of order to resume cohabitation

127. Any person who, having been ordered by the Court to resume cohabitation with his wife, willfully fails or neglects to comply with the order commits an offence and shall be punished with a fine not exceeding one thousand ringgit or with imprisonment not exceeding six months or to both.

Ill-treatment of spouse

128. (1) Any husband or wife who ill-treats his wife or her husband or cheats his wife or her husband of her or his property, as the case may be, commits an offence and shall be punished with a fine not exceeding one thousand ringgit or with imprisonment not exceeding six months or to both.

(2) The Court may, in addition order any parties to pay any compensation for such property.

Failure to give proper justice to wife

129. Any person who fails to give proper justice to his wife according to *Hukum Syarak* commits an offence and shall be punished with a fine not exceeding one thousand ringgit or with imprisonment not exceeding six months or to both.

Disobedience by wife

130. Any woman who willfully disobeys any order lawfully given by her husband according to *Hukum Syarak* commits an offence and shall be punished with a fine not exceeding one hundred ringgit or, in the case of a second or subsequent offence, with a fine not exceeding five hundred ringgit.

Attempt to be *murtad* to annul marriage

131. Any person who dislikes his or her spouse and by deception attempts to make himself or herself *murtad* in order to annul his or her marriage commits an offence and shall be punished with imprisonment not exceeding one year.

Cohabitation without lawful *ruju'*

132. (1) Any man who, having lawfully divorced his wife, resumes cohabitation with her without having pronounced a lawful *ruju'* commits an offence and may be punished with a fine not exceeding five hundred ringgit or with imprisonment not exceeding three months.

(2) If his wife was not at the time of resumption of cohabitation aware of the occurrence of the divorce, the man commits an offence and may be punished with a fine not exceeding one thousand ringgit or with imprisonment not exceeding six months.

(3) Any woman who abets an offence under subsection (1) commits an offence and may be punished with a fine not exceeding five hundred ringgit or with imprisonment not exceeding three months.

Willful neglect to comply with order

133. (1) Without prejudice to the right of any person interested under any order made under this Enactment to enforce the order under this Enactment or under any other law, the Court that made the order, in case of willful failure to comply therewith, may—

(a) where such order requires the payment of any amount, direct the amount due to be levied in the manner by law provided for levying fines imposed by the Court; or

(b) may sentence the person willfully failing to comply therewith to imprisonment if the order for each month's payment remains unpaid, or, in any other case, to one year's payment remaining unpaid.

(2) The Court may—

(a) if any order made under subsection (1) provides for payment to be made monthly, sentence the person willfully failing to comply therewith to imprisonment not exceeding one month for each month's payment remaining unpaid; and

(b) in any other case, sentence the person willfully failing to comply with the order made under subsection (1) to imprisonment not exceeding one year for any payment remaining unpaid.

Attempt and abetment

134. Whoever attempts to commit, or abets the commission of, any offence under this Enactment commits an offence punishable with the same punishment provided for the offence.

PART X

GENERAL

Powers to make rules

135. (1) His Royal Highness the Sultan, on the advice of the Majlis, may by notification in the *Gazette,* make rules regulating the practice and procedure in all matrimonial proceedings under this Enactment as he considers expedient and rules to fix and regulate the fees and costs payable on all such proceedings; subject thereto, all proceeding under this Enactment shall be regulated by the practice and procedure of the Court laid down by the Syariah Court Enactment, to the extent that such practice and procedure are not inconsistent with this Enactment.

(2) In matters of practice and procedure in matrimonial proceedings not expressly provided for in this Enactment or in any rules made under this Enactment or in the Syariah Court Enactment, the Court may adopt

such practice and procedure as may deem proper for the avoidance of injustice and the disposal of the matters in issue between the parties.

(3) His Royal Highness the Sultan, on the advice of the Majlis, may by notification in the *Gazette*, make rules for the purposes of this Enactment and, without prejudice to the generality of the foregoing, such rules may provide for—

(a) the manner in which the Registrar of Muslim Marriages, Divorces, and *Ruju‘* shall exercise the powers conferred on them by this Enactment;

(b) the forms of the Marriage, Divorce, and *Ruju‘* Registers and of the certificates of marriage, divorce, and *ruju‘* and the mode in which they are to be kept;

(c) the supply and safe custody of the Marriage, Divorce, and *Ruju‘* Registers, the Registrars’ notebooks, and all declarations made for the purpose of this Enactment;

(d) the preparation and submission of returns of marriages, divorces, and *ruju‘* registered under Enactment;

(e) the forms of any certificate, notice or other documents for the purpose of implementing this Enactment;

(f) the making of searches and the giving of certified copies;

(g) the fees chargeable of the purpose of this Enactment;

(h) the punishment of any breach or failure to comply with any rules made under this Enactment; and

(i) other matters for the purpose of carrying out this Enactment.

Saving

136. (1) All regulations, rules, orders, notices and forms issued or made under or in compliance with the Enactment repealed by this Enactment shall continue to have effect to the extent that they are not

inconsistent with or replaced by the provisions of this Enactment, until they are revoked or replaced by the regulation or order made or issued under the provision of this Enactment.

(2) All proceedings instituted under the repealed Enactment shall be continued as if this Enactment had not been passed.

Repeal

137. The Islamic Family Enactment 1979 [*Enact. No. 1 of 1984*] is repealed.

First Schedule

(Subsection 2 (3))

ARABIC SCRIPT FOR CERTAIN WORDS AND EXPRESSIONS

‘akil baligh	—	عاقل بالغ
asobah	—	عصبه
ba-in kubra	—	بائن كبرى
ba-in sughra	—	بائن صغرى
darar syarie	—	ضرر شرعى
fahisyah	—	فاحشه
fasakh	—	فسخ
fasik	—	فاسق
hadhanah	—	حضانه
hadinah	—	حضينه
Hakam	—	حكم
Hakim Syarie	—	حاكم شرعي

Hukum Syarak	—	حكم شرع
‘iddah	—	عـــده
kariah	—	قريه
khul‘	—	خلع
khunsa musykil	—	خنثى مشكل
kitabiyah	—	كتابيه
li‘an	—	لعان
marhalah	—	مرحلة
mastautin	—	مستوطن
muktiq	—	مقتق
mumaiyiz	—	مميز
mut‘ah	—	متعة
nafkah	—	نفقة
nasab	—	نسب
nusyuz	—	نشوز
persetubuhan syubhah	—	فرستوبهن (وطئ) شبهة
qamariah	—	قمرية
ruju‘	—	رجوع
sighah	—	صيغة
syiqaq	—	شقاق

talaq	—	طلاق
ta‘liq	—	تعليق
talaq raji‘	—	طلاق رجعى
tazwij	—	تـزويـج
thayyib	—	ثيب
wali	—	ولي

SECOND SCHEDULE

(Section 11)

INVALID MARRIAGE

A marriage not in compliance with the canons and conditions as listed below is invalid and shall not be register able under this Enactment—

1. Canons of marriage—

   (a) a male as a prospective groom;

   (b) a female as a prospective bride;

   (c) a just *wali*;

   (d) two just witness; and

   (e) *ijab* and *kabul*.

2. Conditions—

   (i) in respect of prospective groom

      (a) a *Muslim*;

      (b) is not in the state of *ihram haji* or *umrah*;

      (c) a definite male;

(d) does not already have four wives;

(e) he volunteers and consents to the marriage and was not forced; and

(f) a male and not a *khunsa musykil*.

(ii) in respect of prospective bride

(a) a *muslim* or if a *Kitabiyah* subject to certain conditions;

(b) a definite female;

(c) not a *mahram* to the prospective husband;

(d) not a wife of someone and not in the '*iddah* of someone; and

(e) not in the state of *ihram haji* or *umrah*.

(iii) conditions of a *wali*—

(a) a *Muslim*;

(b) a male;

(c) has attained the age of '*akil baligh*;

(d) a free person;

(e) volunteers and consents to be a *wali*;

(f) not in the state of *ihram haji* or *umrah*;

(g) not a *fasik*; and

(h) mentally competent.

(iv) priority of *wali*

(a) a natural father;

(b) paternal grandfather howhighsoever;

(c) male lineal relations;

(d) male consanguine relations;

(e) lineal nephew;

(f) collateral nephew;

(g) paternal lineal uncle;

(h) paternal consanguine uncle;

(i) male cousin, the son of paternal lineal uncle howlowsoever;

(j) male cousin, the son of paternal consanguine uncle howlowsoever;

(k) paternal lineal granduncle;

(l) paternal consanguine granduncle;

(m) son of paternal lineal uncle;

(n) son of paternal consanguine granduncle howlowsoever;

(o) paternal uncle of lineal grandfather;

(p) paternal uncle of consanguine grandfather;

(q) son of paternal uncle of lineal grandfather howlowsoever;

(r) son of paternal uncle consanguine grandfather howlowsoever;

(s) *muktiq*;

(t) all *asobah* of a *muktiq*;

(u) *raja*.

(v) consent of the prospective bride to the *wali*—

The female to be married shall give her prior consent to the *wali* that is:

(a) mandatory if she is a divorcee or if she is a virgin and the *wali* is not the natural guardian; or

(b) commendatory if she is a virgin and if the *wali* is a natural guardian.

(vi) The causes that led to the shifting of authority to marry from *wali akrab* to be *wali ab'ad*—

(a) *wali akrab* has not attained the age of *'akil baligh*;

(b) *wali akrab* is insane;

(c) *wali akrab* is a slave;

(d) *wali akrab* is a *fasik*;

(e) *wali akrab* is mentally defective;

(f) *wali akrab* is not of the same religion as the prospective bride; or

(g) *wali akrab* is dead.

(vii) The causes that led to the shifting of authority to marry from *wali khas* to *wali am*—

(a) in the absence of *wali nasab* altogether;

(b) *wali nasab* is two *marhalah* or more away;

(c) the *wali akrab* is lost without any news of his where about and without any news whether he is still living or dead after a long absence, or had joined a war, or was involved in a sea or air accident, or was defeated by the enemies and not sentenced to death by any Judge. If he was sentenced to death, the *wali* is *wali ab'ad* and not *wali Raja*;

(d) *wali akrab* refuses to be the *wali* and was convicted for that refusal by the Judge;

(e) *wali akrab* is on *ihram haji* or *umrah*; or

(f) *wali akrab* himself is to be married to the prospective bride.

3. Conditions relating to witnesses—

(i) the number shall not be less than two person;

(ii) he shall be a *Muslim*;

(iii) he is rational;

(iv) he shall have reached the age of *,akil baligh*;

(v) he shall be a male;

(vi) if a slave, on becoming free;

(vii) he shall be able to hear, see and converse;

(viii) shall be able to comprehend the content of *sighah ijab* and *kabul*; and

(ix) he is just.

4. (1) *Sighah ijab*—

(i) shall contain a *lafaz tazwij* or *nikah* or a translation of the two in whatever language; and

(ii) may be either by the *wali* personally or his representative.

(2) *Sighah kabul*—

(i) may be either by the male personally or by his representative on completion of *sighah ijab*; and

(ii) shall be made without any intervention of any foreign expression.

Passed in the State Legislative Assembly this 18 November 2007 corresponding to 8 Zulkaedah 1428.

ABD. RASHID BIN HAJI OTHMAN
Clerk of the State Legislative Assembly
Kedah Darul Aman

[PSU(K) 830/1400]